

د قیامت نښې نښانې

لیکوال: محمد بن عبد الوهاب
آډاړن: لقمان حکیم حکمت

شکوات او شېکات

www.Larkhud.com

يادونه

د اسلامي لارښود سائټ www.Larkhud.com له ليکلي موافقي پرته هېڅ چاته اجازت نه ورکوي چې نشریات يې په کتابي بڼه نشر او اشاعت کړي، دا عمل غیر اخلاقي او قانوني جنايت بولي، د سرغړونې په صورت کې د هر ډول محکمي بشپړ حقوق لري.

اسلامي لارښود دعوتي خپرونډويه اداره ده، له هېڅ چا سره سياسي اړيکې نه پالي او نه د کوم گوند او يا تنظيم ترجماني کوي او نه د ليکوالانو د ليکنو او کتابونو د ملاتړ مسؤليت په غاړه اخلي، هر ليکوال د خپلې ليکنې عند الله او عند الناس مسؤول دی.

په درنښت

د اسلامي لارښود سائټ اداره

www.Larkhud.com

ۛ قیامت ننبی ننبانی

لیکوال: محمد بن عبدالوهاب رحمہ اللہ

ژباړن: لقمان حکیم حکمت

پېليزه

الحمد لله، والصلاة والسلام على خير خلق الله، وعلى آله وأصحابه ومن والاه،
ومن دعا بدعوته ومن اهتدى بهداه، اما بعد:

د ديني احكامو زده كړه د هر مسلمان فرض دي، دا چې په ديني احكامو بندي له
انسان سره الله پاك محاسبه كوي، ثواب او عقاب وركوي، جنت او دوزخ وركوي، د
حساب دغه ورځ پېژندل او تياري ورته نيول د الله د نېكو بندگانو شيوه ده.

تر هرڅه اړينه دا هم ده چې دا مهال خلك په خپل خپل اسلوب باندېد قيامت له
ځينو هغو نېسو نېنانو څخه انكار كوي چې اسلام پرې صراحة غږېدلی دی، لكه د
عيسى عليه السلام نزول، د دجال او د هغه نښې نښانې او داسې نور...

په دې خاطر چې اسلامي دين په پاك او روڼ اسلوب تر لوستوال ورسېږي مونږ د
محمد بن عبدالوهاب رحمه الله دا كتاب پښتو ته ژباړل واجب الواجبات وگاڼه،
ترڅو د اسلامي احكامو او ديني جوانبو څخه منكرينو ته هم ځواب وي او هم
قناعت.

په ياد كتاب كې ضعيف او كمزوري حديثونه هم شته، پرځينو مو تنبيه وركړې ده او
ځينې يې پاتې دي.

د کومو علمي، ژباړنيزې يا املائي تېروتنو استدراک که لوستوال وکړي هېله ده چې په نېک نيت او د اجر او ثواب په غرض مو وڅېړوي، ترڅو پاتې ژباړل شوی تراټ لوستوال ته په ناسمو کلماتو ونه رسېږي او له رسېدو وړاندې تصحيح شي.

رب کائنات دې د ژباړې دا زيار زما او زما د مور او پلار او ټولې کورنۍ او د جمله مسلمانانو لپاره د جهنم او قبر له عذاب څخه د نجات سبب وگرځوي.

امين

لقمان حکيم حکمت

۰۷/۰۴/۲۰۱۷

Hekmat۰۳۴۴@gmail.com

له فتنو نه وړاندې نېکو عملونو ته توجه

[١] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ فِتْنًا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، يُضِيحُ الرَّجُلُ مُؤْمِنًا وَيُؤْسِي كَافِرًا، أَوْ يُؤْسِي مُؤْمِنًا وَيُضِيحُ كَافِرًا، يَبِيعُ دِينَهُ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا] (صحيح مسلم كتاب الايمان: ١١٨، جامع الترمذي، كتاب الفتن: ٢١٩٥، مسند احمد: ٨٨٤٨)

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: د تورتمې شپې په خپر فتنو له راتگ نه مخکې مخکې نېکو عملونو ته وړاندې شئ، سړی به پکې سهار مومن او ماښام کافر وي، يا به ماښام مومن سهار به کافر وي، خپل دين په دنيوي سامان باندې خرڅوي.

له فتنو څخه ډار د ايمان نښه ده!

[٢] عَنْ زَيْنَبِ بِنْتِ جَحْشٍ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَتْ: [خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِنْتُ جَحْشٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا نه روايت دي چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم يوه ورځ د

وېرې په حالت کې داسې راووت چې مخ يې تک سور و، او ويل يې: لا اله الا الله، د هغه شر (فتنې) له کبله عربان هلاک شول چې ډېر رانزدې دی، خپله غټه او د شهادت گوته يې سره يو ځای کړې او وويل: ياجوج ماجوج په ديوال کې دومره سوری (سورخ) وکړ، ما ورته وويل: ايا په داسې حالت کې به هم مونږ هلاکېږو چې نېکان خلک مو ترمنځ وي؟ هغه وويل: هو کله چې اولاد زنا ډېر شي .

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا فَرَعًا مُحْمَرًّا وَجْهَهُ، يَقُولُ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَيُلِّ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرِّ قَدْ اقْتَرَبَ، فُتِحَ الْيَوْمَ مِنْ رَدَمٍ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مِثْلُ هَذِهِ وَحَلَّقَ بِإِضْبَعِهِ الْإِبْهَامَ، وَالَّتِي تَلِيهَا، قَالَتْ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنْهَلِكُ وَفِينَا الصَّالِحُونَ؟ قَالَ: نَعَمْ إِذَا كَثُرَ الْخَبَثُ] (صحيح البخاري: كتاب أحاديث الأنبياء: ۳۳۴۶، صحيح مسلم: كتاب الفتن واطر الساعة: ۲۸۸۰، جامع الترمذي: كتاب الفتن: ۳۹۵۳)

فتنې او هغه هم د باران په خبر!!

له اسامه رضي الله عنه نه روايت دی چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم د مديني په يوې غونډې

[۳] عَنْ أُسَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: [أَشْرَفَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى أَطَمٍ، مِنْ أَطَامِ

وخوت، بيا يې وويل: ايا تاسو هغه
خه وينئ چې زه يې وينم؟ زه ستاسو
د کورونو تر شاوخوا فتنې ()
ابتلاگانې که هر ډول نوعيت ولري
(د باران په خبر عامې وينم

الْمَدِينَةِ، فَقَالَ: هَلْ تَرَوْنَ مَا
أَرَى، إِنِّي لَأَرَى مَوَاقِعَ الْفِتَنِ
خِلَالَ بُيُوتِكُمْ كَمَوَاقِعِ الْقَطْرِ]
(صحيح البخاري كتاب الحج:
١٨٧٨، صحيح مسلم:
٢٨٨٥، مسند احمد: ٢١٧٤٨).

د مسلمان قتل لويه فتنه ده!

سالم وايي: اى عراقيانو! له ډېرو وړو
تېروتنو څخه پوښتنې کوى او تر هر
خه لويه گناه مو ارتکاب کړې ده، ما
مې له پلار عبدالله بن عمر رضي
الله عنه نه اورېدلي دي چې هغه له
رسول الله صلى الله عليه وسلم
څخه اورېدلي دي چې فتنه به له دغه
اړخ څخه راپورته کيږي او مشرق ته
يې اشاره وکړه له کوم ځاى نه چې د
شیطان بنکرونه راپورته کيږي، او
ستاسو ځينې به د نورو ځينو څټونه

[٤] عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
عُمَرَ، يَقُولُ: [يَا أَهْلَ الْعِرَاقِ
مَا أَسْأَلُكُمْ عَنِ الصَّغِيرَةِ،
وَأَرْكَبُكُمْ لِلْكَبِيرَةِ سَمِعْتُ أَبِي
عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ يَقُولُ:
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ الْفِتْنَةَ
تَجِيءُ مِنْ هَاهُنَا وَأَوْمًا بِيَدِهِ
نَحْوَ الْمَشْرِقِ مِنْ حَيْثُ يَطْلُعُ
قُرْنَا الشَّيْطَانِ وَأَنْتُمْ يَضْرِبُ
بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ، وَإِنَّمَا

قَتَلَ مُوسَى الَّذِي قَتَلَ، مِنْ آلِ
فِرْعَوْنَ، خَطَاً فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ
وَجَلَّ لَهُ: وَقَتَلْتَ نَفْسًا
فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ
فُتُونًا [(صحيح مسلم: ۲۹۰۵)]

(په توره) وهي، که څه هم موسی
عليه السلام له ال فرعون څخه په
تېروتنه کې قتل کړی وی خو بیا هم
ورته الله وویل: تا نفس وواژه خو بیا
هم مونږ درته له غم څخه خلاصون
درکړ او په رنگارنگ غمونو مو
وازمولې .

د فتنو په دور کې د عبادت ثواب!

[۵] عَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ قَالَ: [الْعِبَادَةُ فِي الْهَرَجِ
كَهَجْرَةِ إِلَيَّ] (صحيح مسلم:
۲۹۴۸، سنن ابن ماجه: ۳۹۸۵،
جامع الترمذي: ۲۲۰۱،
مسند احمد: ۲۰۴۹۸)

له معقل بن يسار رضي الله عنه نه
روایت دی چې نبي کریم صلی الله
عليه وسلم فرمایي: د قتل (په فتنه
کې) عبادت کول دومره ثواب لري
لکه ماته (دمکې له فتح نه مخکې)
هجرت کول .

له دنیا سره مینه د هرې فتنې سر دی!

له عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: پر تاسو چې كله فارس او روم فتح شي، نو تاسو به بيا څنگه خلك يئ؟ عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه وايي: مونږ به د الله حمد او شكر ادا كو چې څنگه يې راته امر كړى دى، رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: ولې بدل به نه شئ څه؟ بلکې خپل منځ كې به دنيا كې له يو بل نه مخكې كېږئ، بيا به حسد وكړئ، بيا به له دين څخه په شا ولاړ شئ، بيا به بغض شروع كړئ، بيا به د ناداره مهاجرينو سره راپورته شئ او ځينې به په ځينو نورو واكدار جوړ كړئ.

[۶] عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: [إِذَا فُتِحَتْ عَلَيْكُمُ فَارِسُ وَالرُّومُ، أَيُّ قَوْمٍ أَنْتُمْ؟ قَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ: نَقُولُ كَمَا أَمَرَنَا اللَّهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ، تَتَنَافَسُونَ، ثُمَّ تَتَحَاسَدُونَ، ثُمَّ تَتَدَابِرُونَ، ثُمَّ تَتَبَاغَضُونَ، أَوْ نَحْوَ ذَلِكَ، ثُمَّ تَنْطَلِقُونَ فِي مَسَاكِينِ الْمُهَاجِرِينَ، فَتَجْعَلُونَ بَعْضُهُمْ عَلَى رِقَابِ بَعْضٍ] (صحيح مسلم: ۴۹۶۲، سنن ابن ماجه:

.(۳۹۹۶

دېره دنياداري د هلاکت سبب جوړې دى شي

له عمرو بن عوف رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه

[۷] عَنْ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ [أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ أَبَا عُبَيْدَةَ بْنَ

وسلم ابو عبیده بحرین ته استولی و نو له هغه ځایه یې څه مال دولت راوړ، انصار چې د ابو عبیده له راتگ څخه و خبرېدل نو د سهار لمونځ ته ټولو د نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره حاضري ورکړه، هغه ترې وپوښتل: گمان مې دی لکه چې د ابو عبیده له راتگ څخه خبر شوي یاستی؟ هغوی وویل: هو د الله رسوله، نبی صلی الله علیه وسلم ورته وویل: مبارک مو شه او د هغه څه امېد ولری چې تاسو به پرې خوشحاله شئ، لوړه په رب لایزال چې له فقر څخه پر تاسو ډار نه لرم، په دې ویرېرم چې دنیا به درباندي داسې پریمانه شي لکه په مخکنو خلکو چې پراخه شوې وه، تاسو به پکې د هغوی په خبر یو له بل نه مخکې شئ او د هغوی په خبر به تاسو هم هلاک کړي.

الْجَرَّاحُ فَقَدِمَ بِمَالٍ مِنَ الْبَحْرَيْنِ، فَسَمِعَتِ الْأَنْصَارُ بِقُدُومِ أَبِي عُبَيْدَةَ، فَوَاقُوا صَلَاةَ الْفَجْرِ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَلَمَّا صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْصَرَفَ، فَتَعَرَّضُوا لَهُ، فَتَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ رَأَوْهُمْ، ثُمَّ قَالَ: أَظَنُّكُمْ سَمِعْتُمْ أَنَّ أَبَا عُبَيْدَةَ قَدِمَ بِشَيْءٍ؟ قَالُوا: أَجَلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: فَأَبْشِرُوا وَأَمْلُوا مَا يَسُرُّكُمْ، فَوَاللَّهِ مَا الْفَقْرَ أَخْشَى عَلَيْكُمْ، وَلَكِنِّي أَخْشَى أَنْ تُبْسَطَ الدُّنْيَا عَلَيْكُمْ كَمَا بُسِطَتْ عَلَى مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، فَتَنَافَسُوهَا كَمَا تَنَافَسُوهَا فَتُهْلِكَكُمْ كَمَا أَهْلَكْتَهُمْ [صحيح البخاري: ٦٤٢٥، صحيح مسلم: ٢٩٦١، جامع الترمذي: ٢٤٦٢، سنن ابن ماجه: ٣٩٩٧، مسند احمد: (١٧٢٣٤).]

له اسامة بن زيد رضي الله عنه نه
روایت دی چې ما له رسول الله صلى
الله عليه وسلم خخه اوریدلي دي
ویل یې: ما له ځان نه وروسته په
خلکو (نارینه و) کې له بنځو پرته بله
ډېره ضررناکه فتنه نه ده پرېښي.

[۸] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ، قَالَ: [سَمِعْتُ
النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:]
مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى
الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ (صحيح بخاري:
۵۰۹۶، صحيح مسلم: ۲۷۴۱، سنن
ابن ماجه: ۳۹۹۸، جامع الترمذي:
۲۷۸۰، مسند احمد: ۲۱۸۴۹).

۷

په ډېره دنیا مه نازېږئ!

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه
روایت دی چې رسول الله صلى الله
عليه وسلم فرمایلي دي: په یقین سره
چې دنیا ډېره خوندوره او سرسبز ده،
الله پاک به پکې تاسو چارواکي
گرځوي، هغه گوري چې تاسو څه
کوئ! نو د دنیا او بنځو له فتنې نه
ځان وساتئ.

[۹] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخَدْرِيِّ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [إِنَّ الدُّنْيَا
خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ، وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ
مُسْتَخْلِفُكُمْ فِيهَا، لِيَنْظُرَ كَيْفَ
تَعْمَلُونَ، فَاتَّقُوا الدُّنْيَا وَاتَّقُوا
النِّسَاءَ] (صحيح مسلم: ۲۷۴۲،
جامع الترمذي: ۲۱۹۱، سنن ابن
ماجه: ۴۰۰۰، مسند احمد: ۱۱۱۶۹).

فتني او هغه هم د بادونو په شان!

له حذيفه رضي الله عنه نه روايت دى فرمايي: قسم پر الله چې په تاسو زه له ټولو هغو فتنو نه ډېر ښه خبر يم چې زما او د قيامت ترمنځ راتلونكي دي، او دا ځكه چې ما ته رسول الله صلى الله عليه وسلم څه شمېر فتنې پټې ښودلې دي چې بل هېڅ چا ته يې نه دي ښودلې، په يو مجلس كې نبي كريم صلى الله عليه وسلم وويل چې زه هم پكې ناست وم او هغه يوه يوه فتنه شمېرله (ذكر كوله) درې پكې داسې دي چې (د لوى والي له كبله به) هېڅ شى پرې نه رډي ځينې يې د اوږي بادونو په څېر (اسانې) چې وږې او غټې فتنې يې لرلې، بيا حذيفه رضي الله عنه وويل: هغه ټول مجلس وفات شوى دى يو زه پكې پاتې يم.

[۱۰] عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: وَاللَّهِ إِنِّي لَأَعْلَمُ النَّاسَ بِكُلِّ فِتْنَةٍ هِيَ كَائِنَةٌ، فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَ السَّاعَةِ، وَمَا بِي إِلَّا أَنْ يَكُونَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَسْرَ إِلَيَّ فِي ذَلِكَ شَيْئًا، لَمْ يُحَدِّثْهُ غَيْرِي، وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: وَهُوَ يُحَدِّثُ مَجْلِسًا أَنَا فِيهِ عَنِ الْفِتَنِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَهُوَ يُعَدُّ الْفِتَنَ: مِنْهُنَّ ثَلَاثٌ لَا يَكْدُنَ يَذَرْنَ شَيْئًا، وَمِنْهُنَّ فِتْنٌ كَرِيحِ الصَّيْفِ مِنْهَا صَغَارٌ وَمِنْهَا كِبَارٌ] قَالَ حُذَيْفَةُ: فَذَهَبَ أَوْلَيْكَ الرَّهْطُ كُلُّهُمْ غَيْرِي [صحيح

مسلم: ۲۸۹۱، مسند احمد:

(۲۳۴۶۰)

دومره غټه فتنه چې مدينه به هم کنډواله شي!

[۱۱] عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: [أَخْبَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ فَمَا مِنْهُ شَيْءٌ إِلَّا قَدْ سَأَلْتُهُ، إِلَّا أَنِّي لَمْ أَسْأَلْهُ: مَا يُخْرِجُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ مِنَ الْمَدِينَةِ؟] (صحيح مسلم: ۲۸۹، مسند احمد: ۲۳۴۸۱).

له حذيفة رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ما ته تر قيامته راتلونکې فتنې بنوولي دي، او د هرې فتنې باره کې مې ترې پوښتنه کړې ده خوله دې پوښتنه مې ترې نه ده کړې چې له مديني څخه به د مديني اوسيدونکي څه شي اوباسي؟

پر امت د نبي صلى الله عليه وسلم عظيمه مهرباني!

[۱۲] عَنْ أَبِي زَيْدٍ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: [صَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةَ الصُّبْحِ، ثُمَّ صَعِدَ الْمِنْبَرَ فَخَطَبَنَا حَتَّى حَضَرَتِ الظُّهْرُ، ثُمَّ نَزَلَ فَصَلَّى الظُّهْرَ، ثُمَّ صَعِدَ الْمِنْبَرَ فَخَطَبَنَا حَتَّى حَضَرَتِ الْعَصْرُ، ثُمَّ نَزَلَ فَصَلَّى

له ابوزيد انصاري رضي الله عنه نه روايت دى چې نبي كريم صلى الله عليه وسلم مونږ له د سهار لمونځ وکړ، بيا ممبر ته پورته شو او خطبه يې راکړه تر دې چې ماسپښين شو، بيا له ممبر نه رابښکته شو او د ماسپښين لمونځ يې وکړ، بيا ممبر ته پورته شو او مونږ ته يې خطبه راکړه تر دې چې مازديگر شو، بيا رابښکته شو او د مازديگر لمونځ يې وکړ، بيا ممبر ته پورته شو او مونږ

ته يې خطبه وويله تر دې چې لمر پرېوته،
خو چې خومره فتنې مخکې تېرې شوې وې
او خومره فتنې وروسته راځي له ټولويې
خبر کړو، په مونږ کې پرې هغه څوک ښه
خبر دی چې خبرې يې ورله ښې يادې کړې
وي.

الْعَصْرَ، فَصَعِدَ الْمِنْبَرَ فَخَطَبَنَا
حَتَّى غَابَتِ الشَّمْسُ، فَحَدَّثَنَا
بِمَا كَانَ وَمَا هُوَ كَائِنٌ فَأَعْلَمْنَا
أَحْفَظُنَا] (مسند احمد:
۲۲۸۸۸، صحيح مسلم: ۲۸۹۲)

د فتنو په مهال بايد ايمان ټينگ وساتل شي!

له عبدالله بن عمرو بن العاص رضي
الله عنه نه روايت دی چې رسول الله
صلى الله عليه وسلم وويل: له ما نه
چې مخکې هر پېغمبر تېر شوی دی
مگر دا پرې حق و چې خپل امت ته
دومره خير وښايي چې خومره پېژني او
له شر څخه يې دومره وډاروي چې
چې خومره يې پېژني، ستاسو د دې
امت عافيت په لومړيو کې دی، او
اخرنيو ته به يې فتنې او نور داسې څه
ورسيږي چې ستاسو له پامه بدي
راځي، بيا به داسې فتنې راشي چې

[۱۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو
بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ قَالَ: إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ نَبِيٌّ
قَبْلِي إِلَّا كَانَ حَقًّا عَلَيْهِ أَنْ يَدُلَّ
أُمَّتُهُ عَلَى خَيْرٍ مَا يَعْلَمُهُ لَهُمْ،
وَيُنْذِرَهُمْ شَرًّا مَا يَعْلَمُهُ لَهُمْ، وَإِنْ
أَمَّتْكُمْ هَذِهِ جُعِلَ عَافِيَتُهَا فِي
أَوَّلِهَا، وَسَيُصِيبُ آخِرَهَا بَلَاءٌ،
وَأُمُورٌ تُنْكَرُونَهَا، وَتَجِيءُ فِتْنَةٌ
فَيَرْقُقُ بَعْضُهَا بَعْضًا، وَتَجِيءُ
الْفِتْنَةُ فَيَقُولُ الْمُؤْمِنُ: هَذِهِ

لومړی فتنه به یې په خلکو له ورسټنې نه اسانه وي، فتنه به راشي مومن به پکې ووايي چې دا به مې د هلاکت سبب جوړېږي خو ولې فتنه به ختمه شي، بله به راشي بیا به مومن ووايي چې دا به مې د هلاکت سبب جوړېږي، نو که څوک غواړي چې له اور څخه سالم پاتې شي او جنت ته ولاړ شي نو په داسې حالت کې دې ورته مرگ راشي چې په الله او د اخرت په ورځ ایمان لري، او څوک چې د کوم سربراه سره بیعت او خالص عهد وکړي نو چې خومره یې توان وي نو فرمانبرداري دې وکړي، خو که بل سربراه راشي نو په توره یې خټ ووهی

مُهَلِّكَتِي، ثُمَّ تَنْكَشِفُ وَتَجِيءُ الْفِتْنَةُ، فَيَقُولُ الْمُؤْمِنُ: هَذِهِ هَذِهِ، فَمَنْ أَحَبَّ أَنْ يُزَحْزَحَ عَنِ النَّارِ، وَيُدْخَلَ الْجَنَّةَ، فَلْتَأْتِهِ مَنِيَّتُهُ وَهُوَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَلَيَأْتِ إِلَى النَّاسِ الَّذِي يُحِبُّ أَنْ يُؤْتَى إِلَيْهِ، وَمَنْ بَايَعَ إِمَامًا فَأَعْطَاهُ صَفْقَةً يَدِهِ، وَثَمَرَةً قَلْبِهِ، فَلْيُطِعهُ إِنْ اسْتَطَاعَ، فَإِنْ جَاءَ آخَرُ يُنَازِعُهُ فَاضْرِبُوا عُنُقَ الْآخِرِ [مسند احمد: ۶۷۹۳، صحيح مسلم: ۱۸۴۴، سنن النسائي: ۴۱۹۱، سنن ابن ماجه: ۳۹۵۶].

د ټولواک په ضد مظاهري لويه فتنه ده!

[۱۴] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ لَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا

نه روايت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: که د خپل سربراه نه څوک بد وويني نو صبر دې پرې وکړي، ځکه څوک چې د باچا له اطاعت نه د لويشت په اندازه ووځي او مړ شي نو د جاهليت په مرگ به مړ شي .

عَنْ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [مَنْ كَرِهَ مِنْ أَمِيرِهِ شَيْئًا فَلْيَصْبِرْ، فَإِنَّهُ مَنْ خَرَجَ مِنَ السُّلْطَانِ شَبْرًا مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً] (صحيح البخاري: ۷۰۵۳، صحيح مسلم: ۱۸۴۹، مسند احمد: ۷۰۵۴، سنن دارمي: ۲۵۶۱).

جنگ جگړې د مسلمان هلاکت دی!

له عبدالله بن مسعود رضي الله عنه نه روايت دی چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: د اسلام ميچن به پنځه دیرش (چې عثمان رضي الله عنه پکې شهيد شو، يا شپږ دیرش (چې جنگ جمل پکې منځ ته راغی) او يا اووه دیرش (چې جنگ صفین پکې واقع شو) کاله روانه وي، که له دې وروسته يې اختلاف وکړ نو د تېرو امتونو په څېر به هلاک شي، خو که اختلاف ونه کړي نو تر اويا کاله به يې ديني چارې خورا قوي وي. الباني حديث ته

[۱۵] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [تَدُورُ رَحَى الْإِسْلَامِ لِخَمْسٍ وَثَلَاثِينَ، أَوْ سِتٍّ وَثَلَاثِينَ، أَوْ سَبْعٍ وَثَلَاثِينَ، فَإِنْ يَهْلِكُوا فَسَبِيلُ مَنْ هَلَكَ، وَإِنْ يَقُمْ لَهُمْ دِينُهُمْ، يَقُمْ لَهُمْ سَبْعِينَ عَامًا] (سنن ابي داود: ۴۲۵۴، مسند احمد:

عالم بايد د فتنو په مهال خلک له بد انجام څخه وډاروي!

عبدالله بن سلام رضي الله عنه وايي: عثمان رضي الله عنه چې کله په شهادت رسول کېده ما ته يې وويل: څنگه راغلي؟ ما ورته وويل: ستا د مرستې لپاره، هغه وويل: خلکو ته ورشه او له ما څخه يې وشړه، که بهر ورشې له دې څخه بهتر دي چې له ماسره دننه يې، عبدالله بن سلام خلکو ته ووت او ورته يې وويل: ای خلکو! په جاهليت کې مې فلانکې نوم و نبي کريم صلى الله عليه وسلم راته عبدالله نوم کېښود، الله زما متعلق دا ايت هم نازل کړی دی (ژباړه: د بني اسرائيلو يو گواه د دې په مثل سره گواهي کړې ده، پس هغه ايمان راوړ او تاسو لويي وکړه، بېشکه الله ظالم قوم ته هدايت نه کوي) او په ما کې الله دا هم نازل کړي دي (ژباړه: ته (ورته) ووايه: زما په مينځ کې او ستاسو په مينځ کې د گواه په ډول الله ښه کافي دی او هغه څوک (هم) چې له هغه سره د کتاب علم دی)

[۱۶] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَامٍ، لَمَّا أُريدَ عُثْمَانُ قَالَ لَهُ عُثْمَانُ: مَا جَاءَ بِكَ؟ قَالَ: جِئْتُ فِي نُصْرَتِكَ، قَالَ: اخْرُجْ إِلَى النَّاسِ فَاطْرُدْهُمْ عَنِّي فَإِنَّكَ خَارِجٌ خَيْرٌ لِي مِنْكَ دَاخِلٌ، فَخَرَجَ عَبْدُ اللَّهِ، إِلَى النَّاسِ فَقَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ كَانَ اسْمِي فِي الْجَاهِلِيَّةِ فُلَانٌ فَسَمَّانِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَبْدُ اللَّهِ وَنَزَلَتْ فِيَّ: {وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى مِثْلِهِ فَأَمَّنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ} وَنَزَلَتْ فِيَّ {قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ} إِنَّ لِلَّهِ سَيِّفًا مَغْمُودًا عَنْكُمْ وَإِنَّ

لاهم له تاسو څخه د الله توره په تیکه کې ده، ملائک هم درسره د ښار په هغه گاونډ کې اوسېږي چرته چې د الله نبي اوسېدلی دی، له الله څخه وډار شئ او دا سړی مه وژئ، قسم په الله چې که مو مړ کړ خپل گاونډیان ملایک به له ځانونو وشړئ، او په تیکه کې د الله توره به له ځان پسې راوباسئ چې تر قیامت به بېرته تیکه کې کې نه ښودل شي، خلکو وویل: دا یهودي (عبدالله بن سلام) او عثمان دواړه مړه کړئ.

الْمَلَائِكَةُ قَدْ جَاوَزْتَكُمْ فِي بَلَدِكُمْ هَذَا الَّذِي نَزَلَ فِيهِ نَبِيُّكُمْ، فَاللَّهُ اللَّهُ فِي هَذَا الرَّجُلِ أَنْ تَقْتُلُوهُ، فَوَاللَّهِ إِنْ قَتَلْتُمُوهُ لَتَطْرُدَنَّ جِيرَانَكُمْ الْمَلَائِكَةَ، وَلَتَسْلُنَّ سَيْفَ اللَّهِ الْمَغْمُودَ عَنْكُمْ فَلَا يُعْمَدُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، قَالَ: فَقَالُوا: اقْتُلُوا الْيَهُودِيَّ وَاقْتُلُوا عُثْمَانَ] (جامع الترمذي: ۳۲۵۶)

پر فتنو باندې علم له فتنې څخه ساتل کوي!

له حذیفه رضي الله عنه نه روایت دی چې مونږ له عمر رضي الله عنه سره ناست وو هغه وویل: ایا له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه څوک د فتنو متعلق څه یاداشت لري؟ ما ورته وویل: چې نبي صلی الله علیه وسلم څه ویلي دی هغه راته یاد دي، هغه وویل: ته ډېر جرات لرې راته یې ووايه، ما ورته وویل:

[۱۷] عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: [كُنَّا عِنْدَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ: أَيُّكُمْ يَحْفَظُ قَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْفِتْنَةِ؟ فَقُلْتُ: أَنَا أَخْفِظُهُ كَمَا قَالَهُ، قَالَ: إِنَّكَ لَجَرِيءٌ فَهَاتِ، فَقُلْتُ: فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِي أَهْلِهِ، وَمَالِهِ،

وَوَلَدِهِ، وَجَارِهِ، تُكْفَرُهَا الصَّلَاةُ،
وَالصَّدَقَةُ، وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ،
وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ فَقَالَ: لَيْسَ
عَنْ هَذَا أَسْأَلُكَ، وَلَكِنْ عَنْ
الَّتِي تَمُوجُ كَمَوْجِ الْبَحْرِ،
فَقُلْتُ: لَا تَخَفْ يَا أَمِيرَ
الْمُؤْمِنِينَ، فَإِنَّ بَيْنَكَ وَبَيْنَهَا بَابًا
مُغْلَقًا، قَالَ: فَيُكْسَرُ الْبَابُ أَوْ
يُفْتَحُ؟ قَالَ: قُلْتُ: بَلْ يُكْسَرُ،
فَقَالَ عُمَرُ: إِذَا لَا يُغْلَقُ أَبَدًا،
قُلْتُ: أَجَلٌ، قَالَ: قُلْنَا: فَهَلْ
يَعْلَمُ عُمَرُ مِنَ الْبَابِ؟ قَالَ: نَعَمْ،
كَمَا يَعْلَمُ أَنَّ دُونَ غَدٍ لَيْلَةٌ،
وَذَلِكَ أَنِّي حَدَّثْتُهِ حَدِيثًا لَيْسَ
بِالْأَعْلَاطِ، قَالَ شَقِيقٌ: فَهَبْنَا أَنْ
نَسْأَلَهُ: مِنَ الْبَابِ؟ فَأَمَرَنَا
مَسْرُوقًا فَسَأَلَهُ، فَقَالَ: الْبَابُ
عُمَرُ [صحيح البخاري:
۳۵۸۶، صحيح مسلم: ۱۴۴].

د انسان په اهل، مال، اولاد او گاونډتوب
کې فتنه (واړه گناهونه) لمونځ، صدقه،
امر بالمعروف او نهی عن المنکر رږوي،
هغه وویل: له دې درنه پوښتنه نه کوم، زه
هغه فتنې یادوم چې د سمندر په څېر
څپي وهي، ما ورته وویل: مه ډارېږه
امیر المؤمنین! ستا او د فتنو ترمنځ بنده
دروازه ده، هغه وویل: دغه دروازه به
ماتیري او که بېرته کېږي به؟ ما ورته
ویل: ماتیري به، هغه وویل: بیا به
هېڅکله بنده نه شي، ما ورته وویل،
هو.. هو.. مونږ حذیفه رضي الله عنه ته
ویل: عمر رضي الله دروازه وپېژنده؟ هغه
ویل: هو، داسې یې وپېژنده لکه د سبا
ورځې چې یې وروسته د شپې راتلل
پېژندل، او دا ځکه چې ما ورته یو
حدیث بیان کړی و چې بیخي غلط نه
و، مونږ یږیدو چې پوښتنه ترې وکړو چې
(دروازه څوک ده ؟) مسروق ته مو وویل:
هغه ترې پوښتنه وکړه نو حذیفه رضي
الله عنه وویل: دروازه عمر رضي الله
عنه وه.

په زړونو کې تګي لرل هم د قیامت نښه ده!

نصر بن عاصم وايي: د بنوليث ځينو خلکو په ملتيا مونږ يشکري ته راغلو، هغه وپوښتل چې څوک يې؟ مونږ وويل: بنوليت يو، تا ته راغلو چې دحذيفه رضي الله عنه حديث پوښتنه درنه کوو، هغه حديث ذکر کړ او بيا يې وويل: ما وويل: د الله رسوله ايا له دې خير وروسته شته؟ هغه وويل: فتنه او شر دواړه به وي، ما وويل: د الله رسوله! ايا له دغې شر وروسته خير شته؟ هغه وويل: اى حذيفه! او درې ځل يې وويل چې د الله کتاب زده کړه او د مافيه اتباع يې وکړه، وايي: بيا ما وويل چې د الله رسوله! ايا له دغه شر وروسته بيا خير شته؟ هغه وويل: خپر جوړجاړی او له خوگانو او عيبونو ډکه اجتماع به وي، ما وويل: د الله رسوله خپر پرې صلحه څه معنا؟ هغه وويل: د راغونډ شوو قومونو زړونه به د صلحې باوجود يو بل ته پاک نه وي، وايي: ما

[۱۸] عَنْ نَصْرِ بْنِ عَاصِمٍ اللَّيْثِيِّ قَالَ: [أَتَيْنَا الْيَشْكُرِيَّ فِي رَهْطٍ مِنْ بَنِي لَيْثٍ، فَقَالَ: مَنْ الْقَوْمُ؟ قُلْنَا: بَنُو لَيْثٍ، أَتَيْنَاكَ نَسْأَلُكَ عَنْ حَدِيثِ حُذَيْفَةَ، فَذَكَرَ الْحَدِيثَ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْ بَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ شَرٌّ؟ قَالَ: فِتْنَةٌ وَشَرٌّ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْ بَعْدَ هَذَا الشَّرِّ خَيْرٌ؟ قَالَ: يَا حُذَيْفَةُ، تَعْلَمُ كِتَابَ اللَّهِ وَاتَّبِعْ مَا فِيهِ ثَلَاثَ مَرَارٍ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْ بَعْدَ هَذَا الشَّرِّ خَيْرٌ؟ قَالَ: هُدْنَةٌ عَلَى دَخْنٍ، وَجَمَاعَةٌ عَلَى أَقْدَاءٍ، فِيهَا - أَوْ فِيهِمْ - قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، الْهُدْنَةُ عَلَى الدَّخْنِ مَا هِيَ؟ قَالَ: لَا تَرْجِعْ قُلُوبُ

وویل: ای د الله رسوله! ایا له دې خیر وروسته بل شرشته؟ هغه وویل: پنده او کنه فتنه به راپورته شی، بلونکي به یې د اور په دروازه ولاړ وي، خوای حذیفه! که په داسې حالت کې مړ شي چې د بوتو په پوستکو دې ژامې بنخي کړي وي (د ولېږي او اعتزال له لاسه) دا به درله له دې نه غوره وي چې په دغو خلکو کې د چا پېروکار شي.

أَقْوَامٌ عَلَى الَّذِي كَانَتْ عَلَيْهِ قَالَتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَبْعَدَ هَذَا الْخَيْرِ شَرًّا؟ قَالَ: فِتْنَةٌ عَمِيَاءُ، صَمَاءُ، عَلَيْهَا دُعَاةٌ عَلَى أَبْوَابِ النَّارِ، فَإِنْ مِتُّ يَا حُذَيْفَةُ وَأَنْتَ عَاضٌّ عَلَى جِذْلِ، خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ تَتَّبِعَ أَحَدًا مِنْهُمْ] (سنن ابی دود: ۴۲۴۶).

ولېږه دې وي خو له فتنو څخه وتېسته!

حذیفه رضي الله عنه وايي: خلکو به له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه د خیر پوښتنې کولې او ما به ترې د شر متعلق پوښتنې په دې خاطر کولې هسې نه پکې ښکېل نه شم، ما ورته وویل: ای د الله رسوله! مونږ خو په ډېر جهالت او بد حالت کې ول، الله پاک راته دا خیر

[۱۹] عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: [كَانَ النَّاسُ يَسْأَلُونَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْخَيْرِ، وَكُنْتُ أَسْأَلُهُ عَنِ الشَّرِّ مَخَافَةَ أَنْ يُدْرِكَنِي، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّا كُنَّا فِي جَاهِلِيَّةٍ وَشَرٍّ،

فَجَاءَنَا اللَّهُ بِهَذَا الْخَيْرِ، فَهَلْ
بَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ شَرٌّ؟ قَالَ: نَعَمْ،
فَقُلْتُ: هَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الشَّرِّ مِنْ
خَيْرٍ؟ قَالَ: نَعَمْ، وَفِيهِ دَخْنٌ
قُلْتُ: وَمَا دَخْنُهُ؟ قَالَ: قَوْمٌ
يَسْتَنْوَنَ بَغَيْرِ سُنَّتِي، وَيَهْدُونَ
بَغَيْرِ هَدْيِي، تَعْرِفُ مِنْهُمْ وَتُنْكِرُ،
فَقُلْتُ: هَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الْخَيْرِ مِنْ
شَرٍّ؟ قَالَ: نَعَمْ، دُعَاةٌ عَلَى أَبْوَابِ
جَهَنَّمَ مَنْ أَجَابَهُمْ إِلَيْهَا قَذَفُوهُ
فِيهَا، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ،
صِفْهُمْ لَنَا، قَالَ: نَعَمْ، قَوْمٌ مِنْ
جِلْدَتِنَا، وَيَتَكَلَّمُونَ بِاللِّسَانِ،
قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَمَا تَرَى إِنْ
أَدْرَكَنِي ذَلِكَ؟ قَالَ: تَلْزِمُ جَمَاعَةَ
الْمُسْلِمِينَ وَإِمَامَهُمْ، فَقُلْتُ: فَإِنْ
لَمْ تَكُنْ لَهُمْ جَمَاعَةً وَلَا إِمَامًا؟
قَالَ: فَاعْتَزِلْ تِلْكَ الْفِرْقَ كُلَّهَا،
وَلَوْ أَنَّ تَعْصَ عَلَى أَصْلِ شَجَرَةٍ
حَتَّى يُدْرِكَكَ الْمَوْتُ وَأَنْتَ عَلَى

(اسلام) راځي، ايا له دې خبر وروسته به
شر وي؟ هغه وويل: هو، ما وويل: ايا له
دغه شر وروسته به څه خير وي؟ هغه
ويل: هو، خو خير به څرپر وي، ما وويل:
څنگه به څرپر وي، هغه وويل: داسې قوم
به راشي چې زما له سنت پرته نورې
طريقې به عملي کوي، او زما له ارشاداتو
پرته به نور ارشادات مني، کله به د خير او
کله به د شر کارونه کوي، ما وويل: ايا له
دې خير وروسته بيا شر شته؟ هغه وويل:
هو، د جهنم په دروازو به يې بلونکي ولاړ
وي، که يې څوک خبره ومني جهنم ته به
يې وارتوي، ما وويل: ايا د الله رسوله!
بڼه يې راته واضح کړه، هغه وويل: ولې نه،
زمونږ قام قبيل به وي، زمونږ په ژبه به
خبرې کوي، ما وويل: د الله رسوله! ما ته
دې څه حکم دی که دغه وخت ته پاتې
شم؟ هغه وويل: د مسلمانانو ټولي او امام
سره يو ځای شه، ما وويل: که مسلمانان
دغه مهال ټولي او امام ونه لري نو بيا؟
هغه وويل: له دغو ټولو ډلو ټپلو جلا شه،
که څه هم د ونې په جرړې باندې ژامې

ذَلِكَ] (صحيح البخاري: بنخي کړې (د ولېرې يا اعتزال له کبله) ترڅو مرگ درته راشي او ته په دغه حالت يې.

بدعمله سربراهان هم فتنه ده

[۲۰] وَفِي رِوَايَةٍ مُسْلِمٍ أَيْضًا]
يَكُونُ بَعْدِي أُمَّةٌ لَا يَهْتَدُونَ
بِهُدَايَ، وَلَا يَسْتَتُونَ بِسُنَّتِي،
وَسَيَقُومُ فِيهِمْ رِجَالٌ قُلُوبُهُمْ
قُلُوبُ الشَّيَاطِينِ فِي جُثَمَانِ
إِنْسٍ، قَالَ: قُلْتُ: كَيْفَ أَصْنَعُ يَا
رَسُولَ اللَّهِ، إِنْ أَدْرَكْتُ ذَلِكَ؟
قَالَ: تَسْمَعُ وَتُطِيعُ لِلْأَمِيرِ، وَإِنْ
ضُرِبَ ظَهْرُكَ، وَأُخِذَ مَالُكَ،
فَأَسْمَعْ وَأَطِعْ] (صحيح مسلم:
۱۸۴۷).

د مسلم په روايت کې داسې هم دي: له
ما وروسته به داسې سربراهان راشي چې
زما له ارشاداتو پرته نور ارشادات او زما له
سنت پرته به د نورو طريقو پيروکار وي
داسې خلک به پکې پيدا شي چې بدنًا
به انسانان خو زړونه به يې د شيطانانو
وي، وايي: ما وويل: که دغه حالت مې
راگير کړي نو څه وکړم؟ هغه وويل: د
سربراه خبره دې واوړه او ويې منه، که څه
هم په ملا (شا) ووهل شې مال او دولت
دې واخستل شي خو خبره واوړه او خبره
ومنه.

ترغټو غټه فتنه د دجال فتنه ده !

[۲۱] وَفِي رِوَايَةٍ : [إِنْ كَانَ لِلَّهِ]
په بل روايت کې راځي: که په ځمکه کې د

الله خليفه وي او تا په شا شا هم ووهي،
 شتمني دې هم واخلي خو خبره يې ومنه،
 كه څه هم ته داسې حالت كې مړ شي چې د
 بوتې په جرړو دې (د ولېرې يا اعتزال له
 كبله) خوله ټينگه ايښي وي، ما ورته وويل:
 بيا به څه وي؟ هغه وويل: بيا به دجال
 راووخې، له هغه سره به نهر (اوبه) او اور
 وي، كه په اور كې څوك ولوېرې اجر يې
 واجب شو او گناه يې ورژېده، خو كه څوك
 يې په نهر كې ولوېرې گناه يې واجب شوه او
 اجر ترې ورژېد، وايي: ما وويل: بيا به څه
 وي؟ هغه وويل: بيا به قيامت قائم شي.

خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَضَرَبَ
 ظَهْرَكَ، وَأَخَذَ مَالَكَ، فَأَطَعَهُ،
 وَإِلَّا فَمِتْ، وَأَنْتَ عَاضٌ بِجِذْلِ
 شَجَرَةٍ، قُلْتُ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: ثُمَّ
 يَخْرُجُ الدَّجَالُ مَعَهُ نَهْرٌ وَنَارٌ،
 فَمَنْ وَقَعَ فِي نَارِهِ، وَجَبَ أَجْرُهُ،
 وَحُطَّ وَزُرُّهُ، وَمَنْ وَقَعَ فِي نَهْرِهِ،
 وَجَبَ وَزُرُّهُ، وَحُطَّ أَجْرُهُ، قَالَ:
 قُلْتُ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: ثُمَّ هِيَ قِيَامُ
 السَّاعَةِ [سنن ابی داود:
 ۴۲۴۴]. الباني حديث ته حسن

ويلي دي

د نبي صلى الله عليه وسلم بعثت هم د قيامت نښه ده!

له انس رضي الله عنه نه روايت دی
 چې رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فرمايلي دي: زه او قيامت داسې
 راغلي یو او سبابه او منځنۍ دواړه
 گوتې يې سره نژدې کړې.

[۲۲] عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةُ
 كَهَاتَيْنِ] قَالَ: وَضَمَّ السَّبَابَةَ
 وَالْوُسْطَى [صحيح بخاري: ۵۳۰۱
 صحيح مسلم: ۴۹۵۱، مسند

د مسلمانانو خپل منځی جنگ د قیامت نښه ده!

له ابوهريرة رضي الله عنه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي تر هغه به قیامت قائم نه شي چې دوه غټې ډلې سره جنگ ونه کړي، ترمنځ به یې ډېر قتلونه وشي او د دواړو دعوو به یوه وي، او تر دېرشو ته نږدې لوی دروغچان به د نبوت دعوو وکړي او هر یو به گمان کوي چې رسول دی، او تر دې چې علم به پورته شي، زلزلې به ډېرې شي، وختونه به زر تیرېږي، او فتنې به ښکاره شي، وژنې به ډېرې شي، مال به دومره ډېر شي چې مالدار به په دې غم کې وي چې د صدقې اخستو څوک پېدا شي، که یې چاته ورکوي هغه به ورته وایي: زه ورته اړتیا نه لرم، او تر دې چې خلک په ابادۍ کې یو له بل سره ضدونه وکړي، او تر دې چې یو سړی به په قبر تېرېږي ارمان به وکړي چې

[۲۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَقْتَتِلَ فِئَتَانِ عَظِيمَتَانِ، يَكُونُ بَيْنَهُمَا مَقْتَلَةٌ عَظِيمَةٌ، دَعَوْتُهُمَا وَاحِدَةٌ، وَحَتَّى يُبْعَثَ دَجَالُونَ كَذَّابُونَ، قَرِيبٌ مِنْ ثَلَاثِينَ، كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ رَسُولُ اللَّهِ، وَحَتَّى يُفْبِضَ الْعِلْمُ وَتَكْثُرَ الزَّلَازِلُ، وَيَتَقَارَبَ الزَّمَانُ، وَتَظْهَرَ الْفِتَنُ، وَيَكْثُرَ الْهَرَجُ: وَهُوَ الْقَتْلُ، وَحَتَّى يَكْثُرَ فِيكُمْ الْمَالُ فَيَفْبِضَ حَتَّى يُهَمَّ رَبَّ الْمَالِ مَنْ يَقْبَلُ صَدَقَتَهُ، وَحَتَّى يَعْرِضَهُ عَلَيْهِ، فَيَقُولَ الَّذِي يَعْرِضُهُ عَلَيْهِ: لَا أَرَبَ لِي بِهِ، وَحَتَّى يَتَطَاوَلَ النَّاسُ فِي

کاشکې دې قبر کې زه وم، او تر دې چې
 لمر له لمرپرېواته نه راپورته شي، چې
 کله يې خلک له مغرب راپورته کېدل
 وويني نو ټول به ايمان راوړي، دغه
 وخت به له هېڅ چانه ايمان قبول نه شي
 مگر دا چې له مخکې يې ايمان راوړی
 وي او ايماني عملونه يې کړي وي،
 قيامت به ضرور په داسې حالت کې
 راشي چې دوه کسانو به ټوټه (رخت)
 خپور کړی وي، نه به يې پلور پېر وشي
 او نه به يې بېرته غوندې کړي، قيامت به
 هر مړو په داسې حالت کې راشي چې يو
 کس به اوښه لوشلي وي او شوده به يې
 ونه څښي، قيامت به هر مړو په داسې
 حالت کې راشي چې يو سړی به د اوښانو
 لپاره حوض اخېر کوي خو اوښان به ترې
 خړوب نه کړي، او قيامت به هر مړو په
 داسې حالت کې راځي يو څوک به خولې
 ته ښونې پورته کوي خو وبه يې نه
 خوري.

الْبُنْيَانِ، وَحَتَّى يُمَرَ الرَّجُلُ بِقَبْرِ
 الرَّجُلِ فَيَقُولُ: يَا لَيْتَنِي مَكَانَهُ،
 وَحَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ
 مَغْرِبِهَا، فَإِذَا طَلَعَتْ وَرَأَاهَا النَّاسُ
 - يَعْنِي آمَنُوا - أَجْمَعُونَ، فَذَلِكَ
 حِينَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ
 تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ، أَوْ كَسَبَتْ
 فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا، وَلَتَقُومَنَّ
 السَّاعَةُ وَقَدْ نَشَرَ الرَّجُلَانِ
 ثَوْبَهُمَا بَيْنَهُمَا، فَلَا يَتَبَايَعَانِهِ وَلَا
 يَطْوِيَانِهِ، وَلَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وَقَدْ
 انْصَرَفَ الرَّجُلُ بِلَبَنِ لِقَحْتِهِ فَلَا
 يَطْعُمُهُ، وَلَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وَهُوَ
 يُلِيطُ حَوْضَهُ فَلَا يَسْقِي فِيهِ،
 وَلَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وَقَدْ رَفَعَ أَكْلَتَهُ
 إِلَى فِيهِ فَلَا يَطْعُمُهَا] (صحيح
 بخاري: ۷۱۴۱).

د بوتانو عبادت د قیامت بله نښه ده!

له ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: تر هغه به د قیامت ورځ رانه شي چې د دوس قبیلې د ښځو کوناتي ذوالخلصه بوت نه د طواف له کبله وڅوڅیږي.

[۲۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَضْطَرِبَ أَلْيَاتُ نِسَاءِ دَوْسٍ، حَوْلَ ذِي الْخَلَصَةِ» (صحيح مسلم: ۴۹۰۶، مسند احمد: ۷۶۷۷).

له عایشې رضي الله عنها نه روایت دی چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم نه مې اوریدلي دي ویل یې: شپې ورځې به ختمې نه شي ترڅو د لات او عزی عبادت نه وي شوی، ما وویل: د الله رسوله! د دې ایت له نزول سره زما دا گمان و چې حق به پوره کیږي (دی هغه ذات دی چې خپل رسول یې په هدایت او حق دین سره رالېږلی دی، د دې لپاره چې هغه (الله) دا (دین) په نورو ټولو دینونو باندې غالب کړي اگر که مشرکان (دا کار) بد گڼي) هغه وویل: بیا به دا دین

[۲۵] عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: [لَا يَذْهَبُ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ حَتَّى تُعْبَدَ اللَّاتُ وَالْعُزَّى فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُ لَأُظْنُّ حِينَ أَنْزَلَ اللَّهُ: هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، أَنَّ ذَلِكَ تَأَمَّا قَالَ إِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ ذَلِكَ مَا شَاءَ اللَّهُ،

چې څومره د الله خوبه وي پاتې شي بيا
به الله پاک خوندور باد راوړوځوي او ټول
هغه څوک به وفات کړي چې د شپږم
دانې هومره ايمان هم پکې وي، او هغه
څوک به پاتې شي چې هېڅ خیر پکې نه
وي نو د خپلو پلرونو دين ته به ستانه شي.

ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ رِيحًا طَيِّبَةً،
فَتَوَفَّى كُلَّ مَنْ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ
حَبَّةِ خَرْدَلٍ مِنْ إِيْمَانٍ، فَيَبْقَى
مَنْ لَا خَيْرَ فِيهِ، فَيَرْجِعُونَ إِلَى
دِينِ آبَائِهِمْ] (صحيح مسلم:
[۲۹۰۷]

له حجاز څخه اور به د قيامت نښه وي!

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دی چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايي: تر هغه به قيامت رانه
شي چې د حجاز له ځمکې نه به اور
راووځي، او د بصری (حوران) علاقه
کې به پرې د اوبسانو څټونه ښکاره
شي.

[۲۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ [لَا تَقُومُ
السَّاعَةُ حَتَّى تَخْرُجَ نَارٌ مِنْ
أَرْضِ الْحِجَازِ تُضِيءُ أَغْنَاقَ
الْإِبِلِ بِبُصْرَى] (صحيح
البخاري: ۷۱۱۸، صحيح
مسلم: ۲۹۰۲۹)

د قيامت نښه دا هم ده چې له حضرموت نه به اور راووځي!

[۲۷] عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَه عَمْرَضِي الله عنه نه روايت دی

چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: قيامت نه مخکې به له حضرموت او يا د حضرموت له بحر څخه اور راووځي، صحابه و وويل: د الله رسوله ستا مونږ ته څه حکم دی؟ هغه وويل: تاسو بايد شام ته ولاړ شئ.

قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [سَتَخْرُجُ نَارٌ مِنْ حَضْرَمَوْتَ أَوْ مِنْ نَحْوِ بَحْرِ حَضْرَمَوْتَ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ تَحْشُرُ النَّاسَ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَمَا تَأْمُرُنَا؟ قَالَ: عَلَيْكُمْ بِالشَّامِ] (جامع الترمذي: ۲۲۱۷، مسند احمد: ۵۱۴۶)

د بدانو خلکو واک د قيامت نښه ده!

له حذيفة بن اليمان رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دی: زما دې په هغه ذات قسم وي چې زما نفس يې په لاس کې دی چې قيامت به تر هغه رانه شي تر دې چې تاسو خپل امام ووژنئ، او په خپلو تورو يو بل ووهئ او د دنيا واک موبدترين خلک واخلي.

[۲۸] عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَقْتُلُوا إِمَامَكُمْ، وَتَجْتَلِدُوا بِأَسْيَافِكُمْ، وَيَرِثَ دُنْيَاكُمْ شِرَارُكُمْ] (جامع الترمذي: ۲۱۷۰، ابن ماجه: ۴۰۴۱، مسند احمد: ۲۳۳۰۲)

دا هم د قیامت نښه ده چې حیوانات خبرې شروع کړي!

[۲۹] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخَدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُكَلِّمَ السَّبَّاحُ الْإِنْسَ، وَيُكَلِّمَ الرَّجُلَ عَذْبَةً قَالَ سَوْطُهُ، وَشَرَاكَ نَعْلِهِ، وَيُخْبِرُهُ فَخِذُهُ بِمَا أَحْدَثَ أَهْلُهُ بَعْدَهُ] (جامع الترمذي: ۲۱۷۰، سنن ابن ماجه: ۴۰۴۳، مسند احمد: ۱۷۷۹۲)

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: تر هغه به قیامت قائم نه شي چې دریندگان له انسانانو سره خبرې ونه کړي، د کورې سر به له سړي سره خبرې وکړي، د پېزار وندنی به ورسره خبرې وکړي، ورون به یې ورسره خبرې وکړي چې له ده وروسته یې اهل څه کړي دي؟

د مال ډېروالی د قیامت نښه ده

[۳۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَكْثُرَ الْمَالُ وَيَفِيزَ، حَتَّى يَخْرُجَ الرَّجُلُ بِزَكَاةٍ مَالِهِ فَلَا يَجِدُ أَحَدًا يَقْبَلُهَا مِنْهُ، وَحَتَّى

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي دی: تر هغه به قیامت رانه شي چې شتمني به له حاجت نه ډېره شي، یو سړی به د خپل مال زکات وباسي خو څوک به یې ترې نه

قبلوي، او د عربانو ځمکه به
څرخايونه او نهرونه نهرونه شي.

تَعُودَ أَرْضَ الْعَرَبِ مُرُوجًا وَأَنْهَارًا
[صحیح البخاري: ۱۴۱۲،
صحیح مسلم: ۱۵۷، مسند
احمد: ۹۳۹۵]

له عبدالله بن مسعود رضي الله عنه
نه روايت دی چې رسول الله صلى الله
عليه وسلم فرمايي: له قيامت نه
مخکې به خلک په خاصو خلکو
سلامونه اچوي، د تجارت خورېدل تر
دې چې بنځه به له خاوند سره په
تجارت کې مرسته کوي، خپلولي نه
پالل، د دروغو گواهي کول او د قلم
بنکاره کېدل (يعنې کتابونه او ليکنې
به ډېرې شي)

[۳۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَنَّ بَيْنَ
يَدَيِ السَّاعَةِ تَسْلِيمَ الْخَاصَّةِ،
وَفُشُؤَ التَّجَارَةِ، حَتَّى تُعِينَ الْمَرْأَةُ
رُؤُوسَهَا عَلَى التَّجَارَةِ، وَقُطِعَ
الْأَرْحَامُ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ، وَكُتِمَانَ
شَهَادَةِ الْحَقِّ، وَظُهُورَ الْقَلَمِ]
(مسند احمد: ۳۸۷۰)

د مال کثرت او د علم ظهور د قيامت نښې دي

له عمرو بن تغلب رضي الله عنه
روايت دی چې رسول الله صلى الله
صلى الله عليه وسلم فرمايي: د
قيامت له نښو دا هم ده چې مال به

[۳۲] عَنْ عَمْرِو بْنِ تَغْلِبٍ قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: "إِنَّ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ
أَنْ يَفْشُوَ الْمَالُ وَيَكْثُرَ، وَتَفْشُوَ

التَّجَارَةُ، وَيُظْهَرُ الْعِلْمُ] (سنن النسائي: ۴۴۵۶)
 ډېر شي، تجارت به وده وكړي، او علم به ظاهر شي .

د بنځو ډېرېدل د قيامت نښه ده

[۳۳] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: [لأَحَدْتُنْكُمْ حَدِيثًا لَا يُحَدِّثُكُمْ أَحَدٌ بَعْدِي، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ: أَنْ يَقِلَّ الْعِلْمُ، وَيُظْهَرَ الْجَهْلُ، وَيُظْهَرَ الزِّنَا، وَتَكْثُرَ النِّسَاءُ، وَيَقِلَّ الرِّجَالُ، حَتَّى يَكُونَ لِخَمْسِينَ امْرَأَةً الْقَيْمُ الْوَاحِدُ] (صحيح البخاري: ۸۱، مسلم: ۴۶۷۱، ترمذي: ۲۴۰۵، ابن ماجه: ۴۰۴۵، مسند احمد: ۱۳۰۹۵)

انس بن مالک رضي الله عنه وايي: زه به درته ضرور يو حديث بيان کړم چې له ما نه وروسته به درته څوک دغه حديث بيان نه کړي، ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم نه اورېدلي دي ويل يې: د قيامت نښه دا هم ده چې علم به کم شي، جهالت به ډېر شي، زنا به ښکاره شي، ښځې به ډېرې شي، سړي به کم شي، تردې چې د پنځوسو ښځو به يو سړپرست وي .

د مال او ښځو ډېرښت د قيامت نښه ده

[۳۴] عَنْ أَبِي مُوسَى، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [له ابو موسی اشعري رضي الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم]

عليه وسلم فرمايې: په خلكو به خامخا داسې وخت راشي چې سړی به د خپلو سرو زرو زكات گرځوي او داسې څوك به مونده نه كړي چې ترې وايي اخلي، له يو سړي پسې به څلوېښت زنانه وي (يو به يې سرپرست وي) د سړيو د كموالي له كبله، او د ښځو د كثر د وجې نه.

لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَطُوفُ الرَّجُلُ فِيهِ بِالصَّدَقَةِ مِنَ الذَّهَبِ، ثُمَّ لَا يَجِدُ أَحَدًا يَأْخُذُهَا مِنْهُ، وَيُرَى الرَّجُلُ الْوَاحِدُ يَتَّبِعُهُ أَرْبَعُونَ امْرَأَةً، يَلْذَنَ بِهِ، مِنْ قِلَّةِ الرِّجَالِ وَكَثْرَةِ النِّسَاءِ [صحيح البخاري: ١٤١٤، صحيح مسلم: ١٠١٢]

د شرعي علم كمېدل هم د قيامت نښه ده

له عبدالله بن عمرو رضي الله عنه نه روايت دی چې ما له نبي صلى الله عليه وسلم نه اورېدلي دي: كوم علم چې الله دركړی دی داسې يې درنه نه اخلي، بلكې د علماؤ په مرگ يې درنه اخلي، بيا به ناپوهه خلك پاتې شي، فتوې به ترې غوښتلی شي نو په خپلې رايې به فتوه وركوي، خپله به هم گمراه وي او نور به هم گمراه كوي.

[٣٥] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: [إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْزِعُ الْعِلْمَ بَعْدَ أَنْ أَعْطَاكُمْوهُ انْتِزَاعًا، وَلَكِنْ يَنْتَزِعُهُ مِنْهُمْ مَعَ قَبْضِ الْعُلَمَاءِ بِلَعْلِهِمْ، فَيَبْقَى نَاسٌ جُهَالٌ، يُسْتَفْتَوْنَ فَيُفْتَوْنَ بِرَأْيِهِمْ، فَيُضِلُّونَ وَيَضِلُّونَ] (صحيح البخاري: ٧٣٠٧، مسلم: ٢٦٧٣، جامع الترمذي: ٢٦٥٣، ابن ماجه:

مسجد کې امام نه شتون د قیامت نښه ده

له سلامت بنت الحر رضي الله عنها نه روایت دی چې ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم نه اوریدلي دي د قیامت له نښو څخه دا هم ده چې د مسجد خلک به یو بل مخکې کوي خود لمونځ لپاره به امام نه مومي (ملاحظه: حدیث ضعیف دی).

[۳۶] عَنْ سَلَامَةَ بِنْتِ الْحُرِّ، أُخْتِ خَرِشَةَ بِنِ الْحُرِّ الْقَزَارِيِّ، قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: [إِنَّ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يَتَدَافَعَ أَهْلُ الْمَسْجِدِ لَا يَجِدُونَ إِمَامًا يُصَلِّي بِهِمْ] (سنن ابی داود: ۵۸۱، سنن ابن ماجه: ۹۸۲).

اخلاقي معیارونه ورکېدل د قیامت نښه ده

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي دي: ډېر زړ به په خلکو باندې تگمار کلونه راشي، رښتونی به پکې دروغجن، دروغجن به پکې رښتونی گڼلی شي، امانتگر به پکې خاین او خاین به کې امانتگر گڼلی شي، د خلکو

[۳۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [سَيَأْتِي عَلَى النَّاسِ سَنَوَاتٌ خَدَاعَاتٌ، يُصَدَّقُ فِيهَا الْكَاذِبُ، وَيُكَذَّبُ فِيهَا الصَّادِقُ، وَيُؤْتَمَنُ فِيهَا الْخَائِنُ، وَيَخَوَّنُ فِيهَا الْأَمِينُ، وَيَنْطِقُ فِيهَا

په چارو کې به رويبضه خبرې شروع کړي، ورته ويل شول چې رويبضه څوک دی؟ هغه وويل: هغه سړی چې د عوامو په چارو کې علم نه لري.

الرُّوَيْبِضَةُ قِيلَ: وَمَا الرُّوَيْبِضَةُ؟
قَالَ: الرَّجُلُ التَّافَهُ فِي أَمْرِ
الْعَامَّةِ [سنن ابن ماجه:
(۴۰۳۶)

د بې وسه مالي شتمني د قيامت نښه ده

د جبريل په حديث کې دي: ... چې وينځه خپله باداره وږوي، پښی ابله لوڅ لغړ غريبانان شپونکي به په اوچتو بنگلو او مانو کې يو بل سره مقابله کوي .

[۳۸] وَفِي حَدِيثِ جِبْرِيلَ: أَنْ تَلِدَ
الْأَمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ
الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوُلُونَ فِي
الْبُنْيَانِ [صحيح مسلم: ۸،
سنن ابی داود: ۴۶۹۵، سنن
الترمذي: ۲۶۱۰، سنن النسائي:
(۴۹۹)

د قيامت پنځلس ناکاره نښې

له علي بن ابي طالب رضي الله عنه وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلي دي: زما امت چې پنځلس څويونه ترسره کړي نو عذاب په پرې راشي، چا وويل: دغه کوم خصلتونه

[۳۹] عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا فَعَلْتَ أُمَّتِي
خَمْسَ عَشْرَةَ خَصْلَةً حَلَّ بِهَا

دي؟ هغه وويل: كله چې غنيمت د
 خاصو خلكو ترمنځ تقسيم وي، زكات
 وركول تاوان وگنل شي، خاوند د خپل
 بنځي پيروي وكړي او مور ازار كړي، له
 ملگري سره دوستي پالي خو پلار پالي،
 په مسجدونو كې اوازونه پورته شي، د
 قوم مشر ترهرچا رزيل وي، د يو سړي
 عزت ته به دې خاطر كيدى شي چې له
 شر نه يې په امان شي، شراب به وڅښل
 شي، ورېښم به واغونډل شي،
 سندرغاړې او سندريز الات چې كله
 منځ ته راشي، د دې امت اخږني به په
 لومړنيو بد ووايي نو دغه مهال ددې
 انتظار كوه چې سور باد راوالوځي او
 خسف او مسخ به راشي .

الْبَلَاءُ فَقِيلَ: وَمَا هُنَّ يَا رَسُولَ
 اللَّهِ؟ قَالَ: إِذَا كَانَ الْمَغْنَمُ دُولًا،
 وَالْأَمَانَةُ مَغْنَمًا، وَالزَّكَاةُ مَغْرَمًا،
 وَأَطَاعَ الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ، وَعَقَّ أُمَّهُ،
 وَبَرَّ صَدِيقَهُ، وَجَفَا أَبَاهُ،
 وَارْتَفَعَتِ الْأَصْوَاتُ فِي
 الْمَسَاجِدِ، وَكَانَ زَعِيمُ الْقَوْمِ
 أَرَذَلَهُمْ، وَأُكْرِِمَ الرَّجُلُ مَخَافَةَ
 شَرِّهِ، وَشُرِبَتِ الْخُمُورُ، وَلُبِسَ
 الْحَرِيرُ، وَأُتْخِذَتِ الْقَيْنَاتُ
 وَالْمَعَازِفُ، وَلَعَنَ آخِرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ
 أَوَّلَهَا، فَلْيَرْتَقِبُوا عِنْدَ ذَلِكَ رِيحًا
 حُمْرَاءَ أَوْ خُسْفًا وَمَسْخًا)
 جامع الترمذي: ۲۲۱۰،

د شرابو څښتل تجويزول د قيامت نښه ده

له ابومالك اشجعي رضي الله عنه نه
 روايت دى چې رسول الله صلى الله
 عليه وسلم ويلي دي: زما له امت نه

[۴۰] عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْعَرِيِّ، قَالَ:
 قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ: لَيُشْرَبَنَّ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي
 الْخَمْرَ، يُسْمُونَهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا، يُعْرِفُ

خُينِي خَلِك هِرُومِرُوپَه بِل نِوم بَانْدِي
 شَرَاب خُنْبِي، پِر سِر بَه وَرْتَه گَانِي
 بَجَانِي غِرُولِي شي، الله بَه پِرِي حُمَكَه
 وَشَكُوي او شَادوگان او خنزيران بَه
 تِرِي الله جُورِ کِرِي.

عَلَى رُؤُوسِهِمْ بِالْمَعَارِفِ،
 وَالْمُعَنِّيَاتِ، يَخْسِفُ اللَّهُ بِهِمْ
 الْأَرْضَ، وَيَجْعَلُ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ
 وَالْخَنَازِيرَ [جامع الترمذي: ۳۶۸۸،
 سنن ابن ماجه: ۴۰۴۰، مسند احمد:
 (۱۸۰۷۳)

گاني بجانې روا گنل د قيامت نښه ده

عبدالرحمن بن غنم وايي چې ما ته
 ابوعامر يا ابومالك اشعري رضي الله
 عنهما وويل خوپه الله قسم چې دروغ
 يې راته نه دي ويلي هغه له رسول الله
 صلى الله عليه وسلم خخه اورېدلي
 دي چې: زما په قوم کې به هر ورو
 داسې قوم راشي چې زنا او ربښم،
 شراب او سندرې به حلالې گڼي، او
 هر ورو به خوينې خلک د دنگ غر
 لاندې راغونډ شي، يو چوپان به ورته د
 حاجت له مخې راشي دوی به ورته
 ووايي چې سبا راشه، خود شپې له

[۴۱] عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ غَنَمٍ
 الْأَشْعَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو عَامِرٍ
 أَوْ أَبُو مَالِكٍ الْأَشْعَرِيُّ، وَاللَّهِ مَا
 كَذَبَنِي: سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "لَيَكُونَنَّ مِنْ
 أُمَّتِي أَقْوَامٌ، يَسْتَحِلُّونَ الْحِرَّ
 وَالْحَرِيرَ، وَالْخَمْرَ وَالْمَعَارِفَ،
 وَلَيَنْزِلَنَّ أَقْوَامٌ إِلَى جَنْبِ عِلْمٍ،
 يَرُوحُ عَلَيْهِمْ بِسَارِحَةٍ لَهُمْ،
 يَأْتِيهِمْ - يَعْنِي الْفَقِيرَ - لِحَاجَةٍ
 فَيَقُولُونَ: ارْجِعْ إِلَيْنَا غَدًا،
 فَيَبَيِّتُهُمُ اللَّهُ، وَيَضَعُ الْعِلْمَ،

وَيَمَسُخُ آخِرِينَ قِرْدَةً وَخَنَازِيرَ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ] (صحیح
البخاري: ۵۵۹۰،
مخې به يې الله پاک هلاک کړي او غر
به پرې راوغورځوي، او له پاتو نه به يې
الله پاک تر قیامت په پورې شادوگان او
خنزیران جوړ کړي .

بي دينه عالمان به شادوگان شي

[۴۲] وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ مَرْفُوعاً :
يَكُونُ فِي أُمَّتِي فِرْعَوْنٌ فَيَصِيرُ
النَّاسُ إِلَى عُلَمَائِهِمْ، فَإِذَا هُمْ
قِرْدَةٌ وَخَنَازِيرُ
ابو امامه رضي الله عنه مرفوعاً ذکر کوي
چې زما په امت کې به وېره پېدا شي نو
خلک به علماؤ ته ورشي نو هغوی
شادوگان او خنزیران جوړ شوي وي .

د امانت ورکېدل د قیامت نېغه ده

[۴۳] عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثَيْنِ،
رَأَيْتُ أَحَدَهُمَا وَأَنَا أَنْتَظِرُ الْآخَرَ:
حَدَّثَنَا: أَنَّ الْأَمَانَةَ نَزَلَتْ فِي
جَذْرِ قُلُوبِ الرِّجَالِ، ثُمَّ عَلِمُوا
مِنَ الْقُرْآنِ، ثُمَّ عَلِمُوا مِنَ السُّنَّةِ
له حذیفه رضي الله عنه نه روایت دی
چې مونږ ته رسول الله صلی الله علیه
وسلم دوه حدیثونه بیان کړي وویو مې
ولید او د دوهم انتظار کوم: راته یې ويلي
وو چې امانت د خلکو په اصلیت (
خوینو) کې راغلی دی او بیا یې له قران
څخه زده کړی دی، بیا یې له سنت څخه
زده کړې، او د امانت له پورته کېدو یې هم

راته ویلي دي چې یو سړی به ویده شي چې راپورته شي له زړه څخه به یې امانت اخستل شوی وي، نو د امانت اثر به لکه د اور داغ پرې پاتې وي، بیا به ویده شي خو د امانت اثر به پرې د تناکې په څېر پاتې وي، لکه په خپه چې د اور بڅرکی ورغړوي او پوکنی شي، نو په جسم پوکنی ولاړه وي او څه پکې نه وي، خلک به خپل منځ کې اخستل او خرڅول کوي خو څوک به پکې هم امانت نه ادا کوي، ویل کیږي به چې په فلانکي قبيله کې امانتگر دی، سړي ته به ویلي شي چې دا څومره ښه، صبرناک او قوي مومن دی او په زړه کې به یې د شېرم دانې په څېر ایمان هم نه وي، له دې وړاندې پر ما داسې وخت راغلی و چې ددې پرواگیر نه وم چې له چاسره مې بیعت وکړ (ځکه چې په امانت یې باوري وم) خو که مسلمان وي نو د اسلام له مخې به مې راته امانت راکړي او که نصراني وي نو پر هغه واکدار به یې ترې راله واخلي خونن له پلانکي او پلانکي پرته له هېڅ چا سره بیعت نه کوم.

وَحَدَّثَنَا عَنْ رَفِعِهَا قَالَ: يَنَامُ الرَّجُلُ النَّوْمَةَ، فَتُقَبَّضُ الْأَمَانَةُ مِنْ قَلْبِهِ، فَيُظَلُّ أَثَرُهَا مِثْلَ أَثَرِ الْوَكْتِ، ثُمَّ يَنَامُ النَّوْمَةَ فَتُقَبَّضُ فَيَبْقَى أَثَرُهَا مِثْلَ الْمَجْلِ، كَجَمْرِ دَخَرَجْتَهُ عَلَى رِجْلِكَ فَانْفِطَ، فَتَرَاهُ مُنْتَبِرًا وَلَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ، فَيُضْبِحُ النَّاسُ يَتَبَايَعُونَ، فَلَا يَكَادُ أَحَدٌ يُؤَدِّي الْأَمَانَةَ، فَيَقَالُ: إِنَّ فِي بَنِي فُلَانٍ رَجُلًا أَمِينًا، وَيُقَالُ لِلرَّجُلِ: مَا أَعْقَلَهُ وَمَا أَظْفَرَهُ وَمَا أَجْلَدَهُ، وَمَا فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ خَرْدَلٍ مِنْ إِيْمَانٍ وَلَقَدْ أَتَى عَلَيَّ زَمَانٌ وَمَا أَبَالِي أَيْكُمْ بَايَعْتُ، لَئِنْ كَانَ مُسْلِمًا رَدَّ عَلَيَّ الْإِسْلَامَ، وَإِنْ كَانَ نَصْرَانِيًّا رَدَّ عَلَيَّ سَاعِيهِ، فَأَمَّا الْيَوْمَ: فَمَا كُنْتُ أَبَايَعُ إِلَّا فُلَانًا وَفُلَانًا [صحيح البخاري:

٦٤٩٧، صحيح مسلم: ١٤٣)

د شرعي علم ورکېدل د قیامت نښه ده

زیاد بن لبید رضي الله عنه وایي چې
نبي کریم صلی الله علیه وسلم د خه
یاداشت وکړ وېې فرمایل: دا هله چې
علم له منځه لاړ شي، ما وویل: د
الله رسوله! علم به څنگه لاړ شي او
لا قران لولو او بچو ته یې زده کوو، او
هغوی یې خپلو بچو ته ورزده کوي ان
تر قیامته پورې؟ هغه وویل: زیاده! مور
د رباندې بوره شه ما خوا ټکلوله چې
ته د مدینې په خلکو کې ښه عالم
یې، ایا یهودانو او نصرانیانو تورات او
انجیل تر اوسه نه لوست؟ خو ولې په
احکامو یې ورله عمل نه کو.

له ابودرداء رضي الله عنه نه روایت دی
چې مونږ له رسول الله صلی الله علیه
وسلم سره وو چې اسمان ته یې سترگې
پورته کړې، بیا یې وویل: دا وخت به له
خلکو څخه علم اخستل شوی وي تر

[۴۴] عَنْ زِيَادِ بْنِ لَبِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: ذَكَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا، فَقَالَ: [ذَاكَ
عِنْدَ أَوَّانٍ ذَهَابِ الْعِلْمِ] ، قُلْتُ: يَا
رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ يَذْهَبُ الْعِلْمُ ،
وَنَحْنُ نَقْرَأُ الْقُرْآنَ ، وَنُقْرِئُهُ أَبْنَاءَنَا ،
وَيُقْرِئُهُ أَبْنَاؤُنَا أَبْنَاءَهُمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ ؟ قَالَ : « ثَكِلَتْكَ أُمُّكَ زِيَادُ
إِنْ كُنْتَ لَأَرَاكَ مِنْ أَفْقِهِ رَجُلٍ
بِالْمَدِينَةِ ، أَوْلَيْسَ هَذِهِ الْيَهُودُ ،
وَالنَّصَارَى ، يَقْرَأُونَ التَّوْرَةَ ،
وَالْإِنْجِيلَ لَا يَعْمَلُونَ بِشَيْءٍ مِمَّا
فِيهِمَا ؟ » [سنن ابن ماجه: ۴۰۴۸ ،

مسند احمد: ۱۷۹۱۹)

[۴۵] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: [كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَشَخَصَ
بِبَصَرِهِ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ قَالَ: هَذَا
أَوَّانٌ يُخْتَلَسُ الْعِلْمُ مِنَ النَّاسِ

دې چې هېڅ به هم نه پېژني، زياد ورته وويل: علم به راڅخه څنگه واخستل شي او مونږ قران لوستي دي، قسم په الله چې قران به لولو او بشځو او بچو باندې په يې ولولو، هغه وويل: زياته! مور دې درباندي بوره شه، ما خوته د مدينې په علماو کې شمېرلې، ولې يهود او نصرانيان تورات او انجيل نه لولي؟ څه گټه يې ورته ورسوله، جبير وايي: زه له عبادۀ رضي الله عنه سره مخامخ شوم ورته مې وويل چې ورور ابو درداء دې څه وايي وا دې نه اورېدل؟ او بيا مې ورته د ابو درداء رضي الله عنه خبرې وکړې، هغه وويل: ابو درداء رښتيا ويلي دي، خو که ستا خوښه دې له دې به دې هم خبر کړم چې له خلکو نه به اولنې کوم علم پورته کيږي؟ خشوع به ترې اول پورته شي، نزدي ده چې مسجد ته به داخل شي خو هېڅ څوک به پې د اهل خشوع ونه ويني.

حذيفه رضي الله عنه وايي چې رسول

حَتَّى لَا يَقْدِرُوا مِنْهُ عَلَى شَيْءٍ فَقَالَ زِيَادُ بْنُ لَبِيدٍ الْأَنْصَارِيُّ: كَيْفَ يُخْتَلَسُ مِنَّا وَقَدْ قَرَأْنَا الْقُرْآنَ قَوْلَ اللَّهِ لَنَقْرَأَنَّهُ وَلَنُقَرِّئَنَّهُ نِسَاءَنَا وَأَبْنَاءَنَا، فَقَالَ: ثَكَلْتُكَ أُمُّكَ يَا زِيَادُ، إِنْ كُنْتُ لَأَعُدَّكَ مِنْ فُقَهَاءِ أَهْلِ الْمَدِينَةِ هَذِهِ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ عِنْدَ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى فَمَاذَا تُغْنِي عَنْهُمْ؟ قَالَ جَبْرِ: فَلَقِيتُ عِبَادَةَ بْنَ الصَّامِتِ، قُلْتُ: أَلَا تَسْمَعُ إِلَى مَا يَقُولُ أَخُوكَ أَبُو الدَّرْدَاءِ؟ فَأَخْبَرْتُهُ بِالَّذِي قَالَ أَبُو الدَّرْدَاءِ قَالَ: صَدَقَ أَبُو الدَّرْدَاءِ، إِنْ شِئْتُ لَأُحَدِّثَنَّكَ بِأَوَّلِ عِلْمٍ يُرْفَعُ مِنَ النَّاسِ؟ الْخُشُوعُ، يُوشِكُ أَنْ تَدْخُلَ مَسْجِدَ جَمَاعَةٍ فَلَا تَرَى فِيهِ رَجُلًا خَاشِعًا] (جامع الترمذي: ٢٦٥٣، سنن الدارمي: ٢٩٦)

[٤٦] عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ رَضِيَ

الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي
 دي : اسلام به داسې زور شي لکه د
 جامو نقش چې زړېږي، تر دې چې
 روژه، لمونځ، قرباني او صدقات به
 څوک نه پېژني، په قران به يوه شپه
 راشي چې په ځمکه کې به ترې يو
 ایت هم نه وي پاتې، څه خلک نارینه
 او زنانه به تر ډېره ژوندي وي خلکو
 ته به وايي مونږ موله پلرونو څخه
 لاله الا الله کلمه اورېدلې ده نو
 ځکه يې وايو، صله ورته وويل: لاله
 الا الله به ورته نو څه گټه ورسوي
 چې روژه، لمونځ، قرباني او صدقات
 نه پېژني؟ حذيفه رضي الله عنه ترې
 مخ واړو درې ځل ورته صله خپله
 خبره تکرار کړه خو هغه ترې مخ واړو،
 په دريم ځل يې ورته درې ځل وويل:
 اى صله ! لاله الا الله به يې له اور
 څخه وژغوري .

حذيفه رضي الله عنه وايي چې نبي

الله عنه قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَدْرُسُ
 الْإِسْلَامُ كَمَا يَدْرُسُ وَشْيُ الثَّوْبِ،
 حَتَّى لَا يُدْرَى مَا صِيَامٌ، وَلَا صَلَاةٌ،
 وَلَا نُسُكٌ، وَلَا صَدَقَةٌ، وَلَيْسَرَى
 عَلَى كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي
 لَيْلَةٍ، فَلَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ مِنْهُ
 آيَةٌ، وَتَبْقَى طَوَائِفُ مِنَ النَّاسِ
 الشَّيْخُ الْكَبِيرُ وَالْعَجُوزُ، يَقُولُونَ:
 أَذَرَكْنَا آبَاءَنَا عَلَى هَذِهِ الْكَلِمَةِ، لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، فَنَحْنُ نَقُولُهَا فَقَالَ لَهُ
 صَلَّةٌ: مَا تُغْنِي عَنْهُمْ: لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ، وَهُمْ لَا يَدْرُونَ مَا صَلَاةٌ، وَلَا
 صِيَامٌ، وَلَا نُسُكٌ، وَلَا صَدَقَةٌ؟
 فَأَعْرَضَ عَنْهُ حُذَيْفَةُ، ثُمَّ رَدَّهَا
 عَلَيْهِ ثَلَاثًا، كُلَّ ذَلِكَ يُعْرِضُ عَنْهُ
 حُذَيْفَةُ، ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْهِ فِي الثَّالِثَةِ،
 فَقَالَ: يَا صَلَّةُ، تُنْجِيهِمْ مِنَ النَّارِ
 ثَلَاثًا [سنن ابن ماجه: ٤٠٤٩].

[٤٧] عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ

صلى الله عليه وسلم يوخل مونږ کي ودرېد او چې تر قیامت خومره او څه ول ټول یې راته ذکر کړي، که چا یاد کړي وي ورته به یاد د او که یې نه وي یاد کړي ترې هېر به وي خو زما دا ملگري پرې هم پوهه دي، شاید له ما څخه ترې څه هېر شوي وي نو یاداشت یې ځکه کوم چې بېرته یې یاد کړم، لکه څنگه چې سړي څخه د ملگري مخ (له ډېر فراق وروسته) هیر شي خو چې یې وگوري نو ویې پېژني.

حذیفه بن الیمان رضي الله عنه وایي: قسم په الله چې زما له ملگرو به هېر شوي وي او که په زوره یې هېر کړي دي، قسم په الله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم د هېڅ فتني مخکې نه دی پرېښی چې له دریو سوه بره پلویان به لري مگر مونږ ته یې دهغه د نوم، د پلار او قبیلې نوم

عنه قال: [قَامَ فِينَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَقَامًا، مَا تَرَكَ شَيْئًا يَكُونُ فِي مَقَامِهِ ذَلِكَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ، إِلَّا حَدَّثَ بِهِ، حَفِظَهُ مَنْ حَفِظَهُ وَنَسِيَهِ مَنْ نَسِيَهِ، قَدْ عَلِمَهُ أَصْحَابِي هَؤُلَاءِ، وَإِنَّهُ لَيَكُونُ مِنْهُ الشَّيْءُ قَدْ نَسِيْتُهُ فَأَرَاهُ فَأَذْكُرُهُ، كَمَا يَذْكُرُ الرَّجُلُ وَجْهَ الرَّجُلِ إِذَا غَابَ عَنْهُ، ثُمَّ إِذَا رَأَاهُ عَرَفَهُ] (صحيح مسلم: ۲۸۹۱).

[۴۸] قَالَ حُذَيْفَةُ بْنُ الْيَمَانِ رضي الله عنه قال [وَاللَّهِ مَا أَذْرِي أَنْسِيَ أَصْحَابِي، أَمْ تَنَاسَوْا؟ وَاللَّهِ مَا تَرَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قَائِدٍ فَتْنَةٍ، إِلَّا أَنْ تَنْقُضِيَ الدُّنْيَا، يَبْلُغُ مَنْ مَعَهُ ثَلَاثَ مِائَةٍ فَصَاعِدًا، إِلَّا قَدْ سَمَّاهُ لَنَا

بنودلی دی تردې چې دنیا له منځه
لاړه شي چې نزدې

حذیفه رضي الله عنه وايي: زما دې
په الله قسم وي له ما څخه تر قیامت
راروانو فتنو باندې په ټولو خلکو کې
زه ښه پوهېږم، دا ځکه چې ما ته یې
پکې رسول الله صلی الله علیه وسلم
داسې د راز خبره کړې ده چې بل هېڅ
چا ته یې نه ده کړې، لکن هغه د فتنو
متعلق په یو مجلس کې ویل چې زه
هم پکې وم: درې فتنې پکې داسې (غټې)
دي چې هېڅ به پرې نه ږدي،
او ځینې پکې د اوږي بادونو په شان
فتنې دي (اسانې دي زړه تېرې شي
(چې ورې او غټې دواړه به پکې وي .

عمیر بن هانئ وايي چې ما له عبدالله
بن عمر رضي الله عنه نه واورېدل: مونږ
له نبي صلی الله علیه وسلم ناست ول

بِاسْمِهِ، وَاسْمِ أَبِيهِ، وَاسْمِ قَبِيلَتِهِ
[(سنن ابی داود: ۴۲۴۳)

[۴۹] حُذَيْفَةُ بْنُ الْيَمَانِ: وَاللَّهِ
إِنِّي لَا أَعْلَمُ النَّاسَ بِكُلِّ فِتْنَةٍ هِيَ
كَائِنَةٌ، فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَ السَّاعَةِ،
وَمَا بِي إِلَّا أَنْ يَكُونَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَسْرَّ إِلَيَّ
فِي ذَلِكَ شَيْئًا، لَمْ يُحَدِّثْهُ
غَيْرِي، وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: وَهُوَ
يُحَدِّثُ مَجْلِسًا أَنَا فِيهِ عَنِ
الْفِتَنِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَهُوَ يُعَدُّ
الْفِتَنَ: مِنْهُنَّ ثَلَاثٌ لَا يَكْذَنَ
يَذَرْنَ شَيْئًا، وَمِنْهُنَّ فِتْنٌ كَرِيحِ
الصَّيْفِ مِنْهَا صَغَارٌ وَمِنْهَا كِبَارٌ
(صحيح مسلم: ۲۸۹۱)

[۵۰] عَنْ عُمَيْرِ بْنِ هَانِئٍ
الْعَنْسِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ
بْنَ عُمَرَ، يَقُولُ: كُنَّا قُعُودًا عِنْدَ

ډېرې فتنې يې يادې کړې ترې چې
احلاس (لازمې) فتنې يې هم ذکر کړې،
چا وويل چې دالله رسوله ! د احلاس
فتنې لا څه شى دي؟ هغه وويل: د
تېښتې او چور چپاول فتنه، بيا به د
نعمتونو فتنه وي، زما د کورنۍ يو غړي
له خپو لاندې به د لوگي په څېر
راووځي، گمان به کوي چې (په علمونو
کې) زما په څېر دى خو زما په څېر به نه
وي، زما دوستان متقيان دي، بيا به سره
خلک په يو سړي داسې سوله شي لکه
په پښتۍ چې ورون وي (يعنې سړى به د
مشرى لايق نه وي) بيا به توره تورتمه
فتنه شروع شي، په امت کې به هېڅ
څوک پاتې نه شي مگر په خپېره به يې
ووهي، چې وويل شي فتنه ختمه شوه لا
به پې اوږده شي، په سهار کې به پکې
سړى مسلمان وي په ماښام کې به کافر
وي، په ماښام کې به کافروي په سهار
کې به مسلمان وي تردې چې خلک به
دوو خيمو (ډلو) ته وگرځي، د ايمان

رَسُولِ اللَّهِ، فَذَكَرَ الْفِتَنَ فَأَكْثَرَ
فِي ذِكْرِهَا حَتَّى ذَكَرَ فِتْنَةَ
الْأَحْلَاسِ، فَقَالَ قَائِلٌ: يَا رَسُولَ
اللَّهِ وَمَا فِتْنَةُ الْأَحْلَاسِ؟ قَالَ:
هِيَ هَرَبٌ وَحَرْبٌ، ثُمَّ فِتْنَةُ
السَّرَّاءِ، دَخْنُهَا مِنْ تَحْتِ قَدَمَيَّ
رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يَزْعُمُ أَنَّهُ
مِنِّي، وَلَيْسَ مِنِّي، وَإِنَّمَا أَوْلِيَايَ
الْمُتَّقُونَ، ثُمَّ يَصْطَلِحُ النَّاسُ
عَلَى رَجُلٍ كَوْرِكَ عَلَى ضِلْعٍ، ثُمَّ
فِتْنَةُ الدُّهِيْمَاءِ، لَا تَدْعُ أَحَدًا مِنْ
هَذِهِ الْأُمَّةِ إِلَّا لَطَمَتْهُ لَطْمَةً، فَإِذَا
قِيلَ: انْقَضَتْ، تَمَادَتْ يُصْبِحُ
الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا، وَيُمْسِي
كَافِرًا، حَتَّى يَصِيرَ النَّاسُ إِلَى
فُسْطَاطَيْنِ، فُسْطَاطُ إِيْمَانٍ لَا
نِفَاقَ فِيهِ، وَفُسْطَاطُ نِفَاقٍ لَا
إِيْمَانَ فِيهِ، فَإِذَا كَانَ ذَاكُمُ
فَانْتَظَرُوا الدَّجَالَ، مِنْ يَوْمِهِ، أَوْ
مِنْ غَدِهِ] (سنن ابی داود:

٤٢٤٢، مسند احمد: (٦١٦٨)

ټولگي چې نفاق پکې نه وي او دنفاق ټولگي چې ايمان پکې نه وي، چې دغه وخت راشي نو د دجال انتظار کوئ چې په دغه ورځ يا سبا کې به يې راشي .

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه مې دوه علمونه زده کړي دي، يو مې خپور کړ، او که دوهم مې خپور کړ نو حلق به مې پرې کړی شي .

[٥١] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَاءَيْنِ: فَأَمَّا أَحَدُهُمَا فَبَثَّثْتُهُ، وَأَمَّا الْآخَرُ فَلَوْ بَثَّثْتُهُ قُطِعَ هَذَا الْبُلْعُومُ] (صحيح البخاري:

(١٢٠

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت چې ماله صادق او مصدوق څخه اورېدلي دي ويل يې: زما د امت هلاکت به د دقريشو ځينو هلکانو له لاسه وي، مروان وويل: په دغو هلکانو خو دې د الله لعنت وي، ابوهريرة رضي الله عنه وويل: که مې خوښه ويلی به مې وی چې دوی بنو فلان او بنو فلان دي: عمرو بن يحيي (دسند راوي دی) وايي: زه چې به کله له نیکه (سعید بن عمرو)

[٥٢] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ الصَّادِقَ الْمَصْدُوقَ يَقُولُ: [هَلَكَةُ أُمَّتِي عَلَى يَدَيِ غِلْمَةٍ مِنْ قُرَيْشٍ فَقَالَ مَرْوَانُ: لَعَنَهُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ غِلْمَةٌ. فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: لَوْ شِئْتُ أَنْ أَقُولَ: بَنِي فُلَانٍ، وَبَنِي فُلَانٍ، لَفَعَلْتُ. فَكُنْتُ أَخْرُجُ مَعَ جَدِّي إِلَى بَنِي مَرْوَانَ حِينَ مَلَكُوا بِالشَّامِ، فَإِذَا

رَأَاهُمْ غِلْمَانًا أَحَدَانَا قَالَ لَنَا
عَسَى هَؤُلَاءِ أَنْ يَكُونُوا مِنْهُمْ؟
قُلْنَا: أَنْتَ أَعْلَمُ] صحيح
البخاري: ٧٠٥٨، صحيح مسلم:
٢٩١٧، مسند احمد: ٨٠٠٥

سره شام تللم چي بنو مروان ته يي واک
ورکړل شوی و، چي کله به يي ځوانان
هلکان وليدل مونږ ته به يي ويل: شايد
دوی هم د (لعنتيانو) له جملې څخه
وي، مونږ به ويل: ته پرې بڼه پوهېږي.

فتنو څخه د ساتلو بيان

[٥٣] عَنْ أَبِي كَبْشَةَ، قَالَ:
سَمِعْتُ أَبَا مُوسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِنَّ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ
فِتْنًا كَقِطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ،
يُضِيحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا
وَيُمْسِي كَافِرًا، الْقَاعِدُ فِيهَا خَيْرٌ
مِنَ الْقَائِمِ، وَالْقَائِمُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ
الْمَاشِي، وَالْمَاشِي فِيهَا خَيْرٌ مِنَ
السَّاعِي، قَالُوا: فَمَا تَأْمُرُنَا؟ قَالَ:
كُونُوا أَحْلَاسَ بُيُوتِكُمْ] (سنن
ابي داود: ٤٢٦٢، ٣٩٦١) .

ابوبکبه وايي چي ما له ابوموسی
اشعري رضي الله عنه نه واورېدل چي
رسول الله صلى الله عليه وسلم
ويلي دي: ستاسو مخې ته د تورتمې
شپې په څېر فتنې راروانې دي، سهار
به پکې سړی مومن او ماښام به کافر
وي ، ناست به پکې له ولاړ څخه ،
ولاړ به پکې له روان څخه او روان به
پکې منډې وهونکي څخه بهتروي،
صحابه کرامو وويل: ته راته پکې څه
وصيت کوي ؟ هغه وويل: له خپلو
کورونو پورې لازم شی (کېنئ بهر مه

راووخئي .

ابورده وايي زه محمد بن مسلمة رضي الله عنه ته ورغلم هغه وويل چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلي دي: ډېر زړه فتنې، تفرقي او اختلافات راشي، كه دغه وخت راشي نو توره به دې د احد غر ته راوې او تر هغه پرې گټې ووهه ترخو پخه شي، بيا تر هغه كور كې كېنه چې يا دې ظلما خوك ووژني او يا د تقدير په مرگ مړ شي، بيا دغسې فتنې راغلې او ما هغه وكړل چې رسول الله صلى الله عليه وسلم يې راته سپارښتنه كړې وه .

عديسه بنت اهبان وايي: كله چې علي بن ابي طالب رضي الله عنه دلته بصري ته راغی نو زما پلار ته راغی وپويل: اى ابو مسلمه! ددې خلكو پر ضد راسره مرسته نه شي كولي؟ هغه وويل: ولې نه، نو خپله

[٥٤] عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ مَسْلَمَةَ، فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [إِنَّهَا سَتَكُونُ فِتْنَةٌ وَفُرْقَةٌ وَاخْتِلَافٌ، فَإِذَا كَانَ كَذَلِكَ فَأَتِ بِسَيْفِكَ أَحَدًا، فَأَضْرِبْهُ حَتَّى يَنْقَطِعَ، ثُمَّ اجْلِسْ فِي بَيْتِكَ، حَتَّى تَأْتِيكَ يَدٌ خَاطِئَةٌ، أَوْ مَنِيَّةٌ قَاضِيَةٌ، فَقَدْ وَقَعْتَ وَفَعَلْتَ مَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ] (سنن ابن ماجه: ٣٩٦٢، مسند احمد: ١٦٠٢٩)

[٥٥] عَنْ عُدَيْسَةَ بِنْتِ أَهْبَانَ، قَالَتْ: لَمَّا جَاءَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ هَاهُنَا الْبَصْرَةَ، دَخَلَ عَلَى أَبِي، فَقَالَ: يَا أَبَا مُسْلِمٍ أَلَا تُعِينُنِي عَلَى هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ؟ قَالَ: بَلَى، قَالَ: فَدَعَا جَارِيَةً لَهُ،

وينځه يې راوغوښته او ورته يې وويل: اى وينځې! زما توره راوباسه، هغې ورته توره راوړه، د يوې لوېشت په اندازه يې له تېكې راوويسته نو لرگي و، نو وويل: زما دوست او ستا كاكا ځوى صلى الله عليه وسلم راته وصيت كړى و چې كله فتنې راشي نو د لرگي توره به جوړه كړې، نو كه دې خوښه وي چې درسره ووځم، هغه وويل: نه تا ته او نه دې تورې اړتيا لرم.

ابوموسى اشعري رضي الله عنه وايي چې نبي صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: د قيامت له راتگ نه مخكې به د تورتمې شپې په څېر فتنې راشي، سړى به پكې سهار مومن او ماښام كافروي، ماښام به مومن او سهار به كافروي، ناست به پكې له ولاړ نه، ولاړ به پكې له روان نه، او روان به پكې منډو وهونكي نه غوره

فَقَالَ: يَا جَارِيَّةُ أَخْرِجِي سَيْفِي، قَالَ: فَأَخْرَجْتُهُ، فَسَلَّ مِنْهُ قَدْرَ شِبْرٍ، فَإِذَا هُوَ خَشَبٌ، فَقَالَ: إِنَّ خَلِيلِي وَأَبْنَ عَمِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، عَهْدَ إِلَيَّ إِذَا كَانَتِ الْفِتْنَةُ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَاتَّخِذْ سَيْفًا مِنْ خَشَبٍ، فَإِنْ شِئْتَ خَرَجْتُ مَعَكَ، قَالَ: لَا حَاجَةَ لِي فِيكَ وَلَا فِي سَيْفِكَ [(سنن ابن ماجه: ٣٩٦٠، جامع الترمذي: ٢٢٠٣)]

[٥٦] عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِنَّ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ فِتْنًا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، يُضْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا، وَيُمْسِي كَافِرًا، وَيُمْسِي مُؤْمِنًا، وَيُضْبِحُ كَافِرًا، الْقَاعِدُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ الْقَائِمِ، وَالْقَائِمُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ الْمَاشِي، وَالْمَاشِي فِيهَا

وي، خپلې ليندې موماته کړې، خپل
تارونه وشکوي، او په تورو موگتې
کمرې ووهي، که تاسو باندې څوک
رانوځي نو د ادم په زامنو کې غوره
ترینه ځوی جوړ شه .

خَيْرٌ مِنَ السَّاعِي، فَكَسَرُوا
قَسِيَكُمْ، وَقَطَّعُوا أَوْتَارَكُمْ،
وَأَضْرَبُوا بِسُيُوفِكُمُ الْحِجَارَةَ، فَإِنْ
دَخَلَ عَلَى أَحَدِكُمْ، فَلْيَكُنْ
كَخَيْرِ ابْنِي آدَمَ [سنن ابن
ماجه: ۳۹۶۱، جامع الترمذي:

(۲۲۰۴، سنن ابی داود: ۴۴۵۹)

سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه
وايي چې نبی کریم صلی الله علیه
وسلم ته ما وویل: ای د الله رسوله !
که زما کور ته څوک رانوځي او لاس
راوړد کړي چې ما ووژني نو بیا ؟ هغه
ویل چې رسول الله صلی الله علیه
وسلم وویل: د ادم د دوو بچوپه خبر
شه، بیا یزید دا ایت ولوست: که ته
راته خپل لاس وغځوي نو...

[۵۷] سَعْدُ بْنُ أَبِي وَقَّاصٍ، عَنِ
النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي
هَذَا الْحَدِيثِ، قَالَ: فَقُلْتُ: يَا
رَسُولَ اللَّهِ، أَرَأَيْتَ إِنْ دَخَلَ
عَلَيَّ بَيْتِي وَبَسَطَ يَدَهُ لِيَقْتُلَنِي؟
قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كُنْ كَابْنِي آدَمَ،
وَتَلَا يَزِيدُ: {لَنْ يَسْطُرَ إِلَيَّ
يَدُكَ} [المائدة: ۲۸] (سنن ابی
داود: ۴۲۵۷).

عبدالله بن عمرو رضي الله عنه وايي
چې رسول الله صلی الله علیه وسلم
فرمايي: په هغه وخت کې به مو څه

[۵۸] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو
بْنِ الْعَاصِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [كَيْفَ

حال وي چې خلک پکې چن کړی شي او رزيله خلک پاتې شي، لوظونه او امانت به يې فاسد شوي وي او اختلافات به کوي او داسې به وي هغه د خپلو لاسونو گوتې يوبل کې ورکړې، صحابه کرامو وويل: مونږ بايد څه وکړو؟ هغه وويل: چې څه پېژنئ هغه واخلي (عمل پرې وکړئ) او چې څه نه پېژنئ (ثبوت نه لري) نو هغه پرېږدئ، د خاصو خلکو کارونه به کوي او دعامو هغه به پرېږدئ.

له عبدالله بن عمرو رضي الله عنه نه روايت دی چې له نبي صلى الله عليه وسلم گرد چاپېر ناست ول چې د فتنې ذکر يې وکړ وويل: کله چې مو خلک وليدل چې لوظونه کې وفاء نه کوي، امانتونو کې خيانت کوي، او سره خپل منع کې داسې شول- او د لاس گوتې يې يوبل کې ننويستې- زه

بِكُمْ وَبِرَمَانٍ أَوْ يُوشِكُ أَنْ يَأْتِي زَمَانٌ يُعْرِبِلُ النَّاسَ فِيهِ غَرْبَلَةٌ، تَبْقَى حُثَالَةٌ مِنَ النَّاسِ، قَدْ مَرَجَتْ عُهُودُهُمْ، وَأَمَانَاتُهُمْ، وَاخْتَلَفُوا، فَكَانُوا هَكَذَا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ، فَقَالُوا: وَكَيْفَ بِنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: تَأْخُذُونَ مَا تَعْرِفُونَ، وَتَذَرُونَ مَا تُنْكِرُونَ، وَتُقْبِلُونَ عَلَى أَمْرِ خَاصَّتِكُمْ، وَتَذَرُونَ أَمْرَ عَامَّتِكُمْ] (صحيح البخاري: ۴۸۰، سنن ابی داود:

(۴۳۴۲)

[۵۹] عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ، قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ حَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِذْ ذَكَرَ الْفِتْنَةَ، فَقَالَ: إِذَا رَأَيْتُمُ النَّاسَ قَدْ مَرَجَتْ عُهُودُهُمْ، وَخَفَّتْ أَمَانَاتُهُمْ، وَكَانُوا هَكَذَا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ، قَالَ: فَقُمْتُ إِلَيْهِ،

ورپورته شوم او ومې ویل: زه باید څه وکړم: هغه وویل: په کور دې کېنه، او د خپلې ژبې واک دې واخله، روغ کارونه قبلوه او بد پرېږده، چې څومره کولی شي ځان اصلاح کړه او د نورو خلکو چارې پر ځای پرېږده.

له ابوهریره رضي الله عنه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: تاسو په داسې زمانه کې یاست چې که څوک پکې د ماموراتو لسمه برخه هم پرېږدي نو هلاک به شي، او داسې زمانه به راشي چې څوک پکې د ماموراتو لسمه برخه ادا کړي نجات به ومومي

له ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: تاسو به هر ورو (له بې خبره خلکو) داسې پاک کړی شئ لکه کجورې چې له ناپاکو جلا کېدای شي، ستاسو غوره ترین به درنه لار (مړه) شي او ضررناک به

فَقُلْتُ: كَيْفَ أَفْعَلُ عِنْدَ ذَلِكَ، جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ؟ قَالَ: الزَّم بَيْتَكَ، وَأَمْلِكْ عَلَيْكَ لِسَانَكَ، وَخُذْ بِمَا تَعْرِفُ، وَدَعْ مَا تُنْكِرُ، وَعَلَيْكَ بِأَمْرِ خَاصَّةٍ نَفْسِكَ، وَدَعْ عَنْكَ أَمْرَ الْعَامَّةِ] (سنن

ابي داود: ۴۳۴۳

[۶۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِنَّكُمْ فِي زَمَانٍ مَنْ تَرَكَ مِنْكُمْ عَشْرَ مَا أَمَرَ بِهِ هَلَكَ ثُمَّ يَأْتِي زَمَانٌ مَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ بِعَشْرِ مَا أَمَرَ بِهِ نَجَا] (جامع الترمذي: ۲۲۶۷)

[۶۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَتُنْتَقُونَ كَمَا يُنْتَقَى التَّمْرُ مِنْ أَغْفَالِهِ، فَلْيَذْهَبَنَّ خِيَارُكُمْ، وَلْيَبْقَيْنَنَّ شِرَارُكُمْ، فَمُوتُوا إِنْ اسْتَطَعْتُمْ] (سنن ابن

ماجه: (۴۰۳۸)

مو پاتې شي، نو كه كولى شىء مړه شىء (يعنې دغه مهال به مرگ له ژوند نه غوره وي)

قيس له مرداس رضي الله عنه نه روايت كوي (او مرداس رضي الله عنه د بيعت الرضوان غړى هم و) چې نېكان خلك به يوپه بل پسې مړه شي، او د ناكاره كجورو او وربشوپه خبرې خيره خلك به پاتې شي، د الله په وړاندې به هېڅ ډول مرتبه نه لري.

[۶۲] عَنْ قَيْسٍ، أَنَّهُ سَمِعَ مِرْدَاسَ الْأَسْلَمِيَّ، يَقُولُ: وَكَانَ مِنْ أَصْحَابِ الشَّجَرَةِ: يُقْبَضُ الصَّالِحُونَ، الْأَوَّلُ فَالْأَوَّلُ، وَتَبْقَى حُفَالَةٌ كَحُفَالَةِ التَّمْرِ وَالشَّعِيرِ، لَا يَعْبَأُ اللَّهُ بِهِمْ شَيْئًا [صحيح البخاري: (۴۱۵۶) .

له فتنو څخه باندې ته تنبېدلو بيان

له ابوسعيد خدرې رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: نزدې ده چې د مسلمان ښه مال او دولت به گډې بزې وي او دغرونو سرونو او باراني ځايونو ته به يې بوځي، په دې خاطر چې د خپل دين وتبستوي (حفاظت

[۶۳] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [يُوشِكُ أَنْ يَكُونَ خَيْرَ مَالِ الْمُسْلِمِ غَنَمٌ يَتَّبِعُ بِهَا شَعَفَ الْجِبَالِ وَمَوَاقِعَ الْقَطْرِ، يَفِرُّ بِدِينِهِ مِنَ الْفِتَنِ] (صحيح البخاري: ۱۹، نسائي:

۵۰۳۶، ابوداود: ۴۲۶۷، ابن ماجه: ۳۹۸۰، مسند احمد: ۱۱۰۳۲.

يې وکړي).

له ابوبکره رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: نزدې ده چې ډېرې فتنې به راشي، خبردار بيا به داسې فتنه راشي چې ناست به پکې له ولاړ، او ولاړ به پکې له روان او روان به پکې له منډې وهونکي نه بهتره وي، خبردار که کله دغه فتنې راشي نو که څوک اوبښان لري ورپسې دې شي، او که گډې بزې لري نو ورپسې دې شي، او که ځمکه لري نو وردې شي (زميندارې دې شروع کړي)، يو سړی پاڅېد چې ای د الله رسوله! که څوک اوبښان ونه لري، گډې بزې ونه لري او يا ځنکه هم ونه لري نو بيا؟ هغه وويل: بايد خپله توره راواخلي او تر هغه دې پرې گټې (کمرې، ډبرې) ووهي چې پخه شي، بيا چې يې څومره توان و ځان دې محفوظ وساتي، ای الله! ايا

[۶۴] عَنْ أَبِي بَكْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّهَا سَتَكُونُ فِتْنٌ: أَلَا تَمَّ تَكُونُ فِتْنَةُ الْقَاعِدُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ الْمَاشِي فِيهَا، وَالْمَاشِي فِيهَا خَيْرٌ مِنَ السَّاعِي إِلَيْهَا. أَلَا، فَإِذَا نَزَلَتْ أَوْ وَقَعَتْ، فَمَنْ كَانَ لَهُ إِبِلٌ فَلْيَلْحَقْ بِإِبِلِهِ، وَمَنْ كَانَتْ لَهُ غَنَمٌ فَلْيَلْحَقْ بِغَنَمِهِ، وَمَنْ كَانَتْ لَهُ أَرْضٌ فَلْيَلْحَقْ بِأَرْضِهِ قَالَ فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ مَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ إِبِلٌ وَلَا غَنَمٌ وَلَا أَرْضٌ؟ قَالَ: يَعْمِدُ إِلَى سَيْفِهِ فَيَدُقُّ عَلَى حَدِّهِ بِحَجَرٍ، ثُمَّ لِيَنْجُ إِنْ اسْتَطَاعَ النَّجَاءَ، اللَّهُمَّ هَلْ بَلَغْتُ؟ اللَّهُمَّ هَلْ بَلَغْتُ؟ اللَّهُمَّ هَلْ بَلَغْتُ؟

ستا دين مې ونه رسو؟ اى الله! ايا ستا
دين مې ونه رسو؟ اى الله! ايا ستا دين
مې ونه رسو؟ سړي ورته وويل: د الله
رسوله! كه زه مجبور كړى شم او په جبر
زور په يو جنگي صف كې وردول شم او
يوڅوك مې په توره ووهي او غشى راشي
او مړ مې كړي نو بيا؟ هغه وويل: قاتل
ستا او په خپله گناه ككړ شو، او د اور
والا وڅخه به جوړ شي.

قَالَ: فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ
أَرَأَيْتَ إِنْ أَكْرَهْتُ حَتَّى يُنْطَلَقَ
بِي إِلَى أَحَدِ الصَّفَّيْنِ، أَوْ إِحْدَى
الْفِئَتَيْنِ، فَضَرَبَنِي رَجُلٌ بِسَيْفِهِ،
أَوْ يَجِيءُ سَهْمٌ فَيَقْتُلُنِي؟ قَالَ:
يَبُوءُ بِإِثْمِهِ وَإِثْمِكَ، وَيَكُونُ مِنْ
أَصْحَابِ النَّارِ [صحيح
مسلم: ۲۸۸۷، ابوداود: ۴۲۵۶،
مسند احمد: ۴۰۴۹۰]

له ټېكې څخه بغير چا ته توره وركول حرام دي

ابوبكره رضي الله عنه وايي چې رسول
الله صلى الله عليه وسلم يو قوم ته
راغى چې توره به يې يو بل ته لوڅه
وركوله، هغه وويل: الله دې پرې لعنت
وكړي دا چا كړى دى؟ ولي ما تاسوله
دې څخه نه وئ منع كړي؟ بيا يې وويل:
تاسو كې چې كله څوك توره له ټېكې
راوباسي او ورته وگوري نو كه كوم ورور
ته بې وركوي بېرته دې ټېكې كېږدي او

[۶۵] أَبُو بَكْرَةَ، قَالَ: أَتَى رَسُولُ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
عَلَى قَوْمٍ يَتَعَاطُونَ سَيْفًا
مَسْلُولا، فَقَالَ: لَعَنَ اللَّهُ مَنْ
فَعَلَ هَذَا؟ أَوْ لَيْسَ قَدْ نَهَيْتُ عَنْ
هَذَا، ثُمَّ قَالَ: إِذَا سَلَ أَحَدُكُمْ
سَيْفَهُ، فَنَظَرَ إِلَيْهِ، فَأَرَادَ أَنْ
يُنَاوِلَهُ أَخَاهُ، فَلْيُعِمِّدْهُ، ثُمَّ يُنَاوِلْهُ

إِيَّاهُ] (مسند احمد: ۲۰۴۴۹) بيا دې ورکړي .

[۶۶] عَنْ ابْنِ عُمَرَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [إِنَّ الْإِسْلَامَ بَدَأَ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ غَرِيبًا كَمَا بَدَأَ] (مسلم: ۱۴۶، سنن ابن ماجه: ۳۹۸۷، مسند احمد: ۹۰۵۴)

له ابن عمر رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: اسلام ظاهر شوى هم ناشنا دى او بيا به نا اشنا هم ظاهر شي.

غرباء څوک دي؟

[۶۷] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِنَّ الْإِسْلَامَ بَدَأَ غَرِيبًا، وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ، قِيلَ: وَمَنِ الْغُرَبَاءُ؟ قَالَ: النَّزَاعُ مِنَ الْقَبَائِلِ] (مسند احمد: ۳۷۸۴، سنن ابن ماجه: ۳۹۸۸، سنن الدارمي: ۲۷۵۵)

عبدالله بن مسعود رضي الله عنه وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: بې شکه اسلام ناشنا ظاهر شوى دى او چې څنگه ظاهر شوى و بهرته به همدغسې راگرځي، غرباؤ ته دې مبارک وي، چا وويل: غرباء څوک دي؟ هغه وويل: هغه څوک چې د علم زده کړې لپاره يې وطن او کور پرېښى وي.

کثیر له خپل پلار عبدالله او هغه یې له خپل پلار عمرو بن عوف نه روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: دین به حجاز ته داسې راټول شي لکه مار چې خپلې سوږې ته ټولېږي، او دین به په حجاز کې داسې کلابند شي لکه ځنگلې غوا چې د غره په سر کې کلابنده شي، له پېل څخه دین نااشنا ظاهر شوی و او دوباره به نااشنا پېل واخلي، هغو غرباؤ ته دې خوشخبري وي چې هغه (سنت) ژوندي کوي چې خلکو له ما نه وروسته فاسد کړي وي .

عبدالرحمن بن سنّة رضي الله عنه وايي چې ما له نبي صلی الله علیه وسلم څخه اوریدلي دي چې فرمایل یې: اسلام نااشنا ظاهر شوی دی او او د پېل په څېر به نااشنا بیا پېل واخلي، غرباؤ ته دې مبارک وي، وویل شول چې غرباء څوک دي؟ هغه وویل: هغه خلک دي چې خلکو فاسد کړي سنتونه بیا راژوندي

[۶۸] كَثِيرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ بْنِ زَيْدِ بْنِ مِلْحَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِنَّ الدِّينَ لَيَأْرِزُ إِلَى الْحِجَازِ كَمَا تَأْرِزُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا، وَلَيَعْقِلَنَّ الدِّينُ مِنَ الْحِجَازِ مَعْقِلَ الْأُرْوِيَةِ مِنْ رَأْسِ الْجَبَلِ، إِنَّ الدِّينَ بَدَأَ غَرِيبًا وَيَرْجِعُ غَرِيبًا، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ الَّذِينَ يُضْلِحُونَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ مِنْ بَعْدِي مِنْ سُنتَيَّ] (جامع الترمذي: ۲۶۳۰) .

[۶۹] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَنَّةٍ، أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا، ثُمَّ يَعُودُ غَرِيبًا كَمَا بَدَأَ، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَنِ الْغُرَبَاءُ؟ قَالَ: الَّذِينَ يُضْلِحُونَ إِذَا فَسَدَ النَّاسُ،

کوي، زما دې په هغه ذات قسم وي چې
زما نفس يې په لاس کې دی چې مدينې
ته به ايمان دومره زر راغونډ شي لکه
سیلاب، او زما دې په هغه ذات قسم وي
چې زما نفس يې په لاس کې دی چې
اسلام دواړو مسجدونو ترمنځ داسې راټول
شي لکه مار چې خپلې سوږې ته
راغونډیږي.

عبدالله بن عمر رضي الله عنه وايي
چې زه له رسول الله صلى الله عليه
وسلم سره ناست وم او لمر راوښتلی و،
هغه وويل: الله ته به د قيامت په ورځ
داسې قوم راشي چې د لمر په څېر رڼا به
لري، ابوبکر رضي الله عنه وويل: ايا
دغه خلک مونږ يو؟ هغه وويل: نا، تاسو
هم د ډېر خير حاملين ياست، دوی هغه
ناداره خلک او مهاجرين دي چې د
ځمکې له کنارو څخه به راجمع کولی
شي، غرباؤ ته دې مبارکباد وي، غرباؤ
ته دې مبارکباد وي، غرباؤ ته دې
مبارکباد وي، چا وويل: غرباء څوک دي
د الله رسوله؟ هغه وويل: غرباء هغه

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيَنْحَازَنَّ
الْإِيْمَانُ إِلَى الْمَدِيْنَةِ كَمَا يَحُوْرُ
السَّيْلُ، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ
لَيَأْرِزَنَّ الْإِسْلَامُ إِلَى مَا بَيْنَ
الْمَسْجِدَيْنِ كَمَا تَأْرِزُ الْحَيَّةُ إِلَى
جُحْرِهَا [مسند احمد: ۱۶۶۹۰]

[۷۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو،
قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَطَلَعَتِ
الشَّمْسُ، فَقَالَ: يَأْتِي اللَّهُ قَوْمٌ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ، نُورُهُمْ كَنُورِ
الشَّمْسِ، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَحْنُ
هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: لَا،
وَلَكُمْ خَيْرٌ كَثِيرٌ، وَلَكِنَّهُمْ
الْفُقَرَاءُ وَالْمُهَاجِرُونَ الَّذِينَ
يُحْشَرُونَ مِنْ أَقْطَارِ الْأَرْضِ
طُوبَى لِلْغُرَبَاءِ، طُوبَى لِلْغُرَبَاءِ،
طُوبَى لِلْغُرَبَاءِ، فَقِيلَ: مَنْ
الْغُرَبَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: نَاسٌ

نيکان بندگان دي بدکاران به پکې ډېر وي، د دوی نافرمانه به پکې له هغو زيات وي چې خبره يې مني .

له عبدالله بن عمرو رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: غرباء الله پاک ته تر څه ډېر محبوب دي، چا وويل: غرباء څوک دي؟ هغه وويل: هغه خلک چې خپل دين تبتوي، د قيامت په ورځ به يې الله پاک له عيسى عليه السلام سره راپورته کړي.

مطلب له نبي کريم صلى الله عليه وسلم څخه روايت کوي وايي: غرباء ته دې مبارکباد وي، هغو وويل: غرباء څوک دي ای د الله رسول! هغه وويل: هغه خلک دي چې دوی کميري او خلک به ډيريري .

کثير له خپل پلار عبدالله او هغه يې

صَالِحُونَ فِي نَاسٍ سَوْءٍ كَثِيرٍ، مَنْ يَعْصِيَهُمْ أَكْثَرُ مِمَّنْ يُطِيعُهُمْ [(مسند احمد: ۷۰۷۲)

[۷۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَحَبُّ شَيْءٍ إِلَيَّ اللَّهُ تَعَالَى الْغُرَبَاءُ، قِيلَ: وَمَنْ الْغُرَبَاءُ؟ قَالَ: الْفَرَارُونَ بِدِينِهِمْ، يَبْغِثُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ [(السنن الواردة في الفتن: ۱۶۰).

[۷۲] عَنْ الْمُطَّلِبِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [طُوبَى لِلْغُرَبَاءِ قَالُوا: وَمَنْ الْغُرَبَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: الَّذِينَ يَزِيدُونَ إِذَا نَقَصَ النَّاسُ] (احاديث اسمعيل بن كثير: ۳۶۷).

[۷۳] عَنْ كَثِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ

له خپل پلار عمرو بن عوف نه روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: دين به حجاز ته داسې راټول شي لکه مار چې خپلې سوږې ته ټولېږي، او دين به په حجاز کې داسې کلابند شي لکه ځنگلې غوا چې د غر په سر کې کلابنده شي، له پېل څخه دين نااشنا ظاهر شوی و او دوباره به نااشنا پېل واخلې، هغو غرباؤ ته دې خوشخبري وي چې هغه (سنت) ژوندي کوي چې خلکو له ما نه وروسته فاسد کړي وي .

عبادة بن صامت رضي الله عنه خپل يو ملگري ته وويل: که تاسو کې د يو يا دواړو زندگي اوږده شوه، نو نزدې ده چې تاسو به له عامو مسلمانانو نه يو سړی ووينئ چې قران به د محمد صلى الله عليه وسلم په ژبه لولي، بار بار به يې لولي، ښکاره به يې لولي، حلال به يې حلال او حرام به

بْنِ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ بْنِ زَيْدٍ بْنِ مِلْحَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِنَّ الدِّينَ لَيَأْرِزُ إِلَى الْحِجَازِ كَمَا تَأْرِزُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا، وَلَيَعْقِلَنَّ الدِّينُ مِنَ الْحِجَازِ مَعْقِلَ الْأُرْوِيَّةِ مِنْ رَأْسِ الْجَبَلِ، إِنَّ الدِّينَ بَدَأَ غَرِيبًا وَيَرْجِعُ غَرِيبًا، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ الَّذِينَ يُصْلِحُونَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ مِنْ بَعْدِي مِنْ سُنَّتِي] (جامع الترمذي: ۲۶۳۰).

[۷۴] عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ لِأَحَدِ أَصْحَابِهِ: لَئِنْ طَالَ بِكُمْ عُمْرُ أَحَدِكُمْ أَوْ كَلَاكُمَا لَتَتَوَشَّكَانِ أَنْ تَرَيَا الرَّجُلَ مِنْ تَبَجِ الْمُسْلِمِينَ - يَعْنِي مِنْ وَسْطٍ - قَرَأَ الْقُرْآنَ عَلَى لِسَانِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَأَعَادَهُ وَأَبْدَاهُ،

يې حرام گڼي، او پر خپل ځای به يې ساتي، يا به يې د خپل ورور څخه د محمد صلی الله عليه وسلم په روايت سم دم قرائت کوي، بار بار به يې لولي او ښکاره به يې هم لولي، حلال به يې حلال او حرام به يې حرام گڼي، خودا به ترې هېڅ فايده نه شي اخستی لکه د مړ خر سر نه چې يې څښتن گټه نه شي اخستی .

زبير بن عدي وايي چې انس بن مالک رضي الله عنه ته راغلم اوله حجاج څخه مو ورته شکايت وکړ، هغه وويل: صبر وکړئ، په تاسو باندې داسې وخت نه راځي مگر له مخکې څخه به بدتر وي ترڅو له خپل رب سره مو ملاقات وشي، داسې مې له نبي کریم صلی الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي .

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه

وَأَحَلَّ حَلَالَهُ، وَحَرَّمَ حَرَامَهُ، وَنَزَلَ عِنْدَ مَنَازِلِهِ، أَوْ قَرَأَهُ عَلَى لِسَانِ أَخِيهِ قِرَاءَةً عَلَى لِسَانِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَعَادَهُ وَأَبْدَاهُ، وَأَحَلَّ حَلَالَهُ، وَحَرَّمَ حَرَامَهُ، وَنَزَلَ عِنْدَ مَنَازِلِهِ، لَا يَحُورُ فِيكُمْ إِلَّا كَمَا يَحُورُ رَأْسُ الْحِمَارِ الْمَيِّتِ] (مسند احمد: ٣٦٢).

[٧٥] عَنْ الزُّبَيْرِ بْنِ عَدِيٍّ، قَالَ: أَتَيْنَا أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ، فَشَكَّوْنَا إِلَيْهِ مَا نَلْقَى مِنَ الْحَجَّاجِ، فَقَالَ: اصْبِرُوا، فَإِنَّهُ لَا يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ إِلَّا الَّذِي بَعْدَهُ شَرٌّ مِنْهُ، حَتَّى تَلْقُوا رَبَّكُمْ سَمِعْتُهُ مِنْ نَبِيِّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ] (صحيح البخاري: ٧٠٦٨).

[٧٦] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وسلم فرمايې: وختونه به سره نژدې شي، علم به واخستلی شي، فتني به راپورته شي، بخل به په زړونو کې واچولی شي، هرج به ډېر شي، هغوی وويل: هرج څه شی دی؟ هغه وويل: وژل او مرگونه دي .

وَسَلَّمَ: يَتَقَارَبُ الزَّمَانُ، وَيُقْبَضُ الْعِلْمُ، وَتَظْهَرُ الْفِتَنُ، وَيُلْقَى الشُّحُّ، وَيَكْثُرُ الْهَرْجُ قَالُوا: وَمَا الْهَرْجُ؟ قَالَ: الْقَتْلُ [صحيح مسلم: ١٥٧]

مهاجر به بېرته خپل کلي کور ته نه ستیږي

سلمة بن الاكوع رضي الله عنه حجاج ته ورغی ، حجاج ورته وويل: ابن الاكوعه! بېرته په پوندو وگرځېدې؟ بېرته باندې شوي؟ هغه وويل: نا، خو رسول الله صلى الله عليه وسلم راته اجازه کړې وه چې باندو کې واوسېږم.

[٧٧] عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ: [أَنَّهُ دَخَلَ عَلَى الْحَجَّاجِ فَقَالَ: يَا ابْنَ الْأَكْوَعِ، ارْتَدَدْتَ عَلَى عَقِيئِكَ، تَعَرَّبْتَ؟ قَالَ: لَا، وَلَكِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَذِنَ لِي فِي الْبَدْوِ] (صحيح البخاري : ٧٠٨٧، صحيح مسلم : ١٨٦٢، سنن النسائي: ٤١٨٦، مسند احمد:

احنف بن قيس وايي: زه ووتم له دې سړي سره مې ملاقات موخه وه، په لاره کې راسره ابوبکره رضي الله عنه

[٧٨] عَنْ الْأَخْتَفِ بْنِ قَيْسٍ، قَالَ: [خَرَجْتُ وَأَنَا أُرِيدُ هَذَا الرَّجُلَ فَلَقِينِي أَبُو بَكْرَةَ، فَقَالَ: أَيْنَ تُرِيدُ

مخامخ شو و بويل: احنفه چرته ځي؟
 ما وويل: ورځم او د رسول الله صلى
 الله عليه وسلم د ڪاڪا ځوي مرستي
 لپاره روان يم، هغه وويل: احنفه!
 بېرته لاړ شه، ځكه چې ما له رسول
 الله صلى الله عليه وسلم څخه
 اوريدلي دي: كله چې دوه مسلمانان
 سره په تورو مخامخ شي نو قاتل او
 مقتول دواړه به په اور كې وي، ما يا
 بل چا وپوښتل: اى د الله رسوله!
 قاتل خو به اور ته ځي، نو مقتول ولې
 اور ته لاړ شي؟ هغه وويل: مقتول هم
 د قاتل د وژلو اراده لرله (او عملي
 اقدام يې كړى و).

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دى
 چې رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فرمايلي دي: زما دې په هغه ذات قسم
 وي چې زما نفس يې په لاس كې دى
 چې دنيا تر هغه نه ورانېږي ترڅو په
 خلكو داسې زمانه راشي چې قاتل به نه

يَا أَحَنَفُ؟ قَالَ: قُلْتُ: أُرِيدُ نَصَرَ
 ابْنِ عَمِّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَغْنِي عَلِيًّا - قَالَ:
 فَقَالَ لِي: يَا أَحَنَفُ ارْجِعْ، فَإِنِّي
 سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِذَا تَوَاجَعَ
 الْمُسْلِمَانِ بِسَيْفَيْهِمَا، فَالْقَاتِلُ
 وَالْمَقْتُولُ فِي النَّارِ قَالَ فَقُلْتُ: أَوْ
 قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الْقَاتِلُ، فَمَا
 بَالُ الْمَقْتُولِ؟ قَالَ: إِنَّهُ قَدْ أَرَادَ قَتْلَ
 صَاحِبِهِ] (صحيح
 البخاري: ۶۸۷۵، صحيح مسلم:
 ۲۸۸۸، سنن النسائي: ۴۱۲۲،
 ابوداود: ۴۲۶۸، سنن ابن ماجه:
 ۳۹۶۵، مسند احمد: ۲۰۴۳۹).

[۷۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [وَالَّذِي
 نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَذْهَبُ الدُّنْيَا،
 حَتَّى يَأْتِيَ عَلَى النَّاسِ يَوْمٌ لَا
 يَدْرِي الْقَاتِلُ فِيمَ قَتَلَ، وَلَا

پوهيري چې ولي قتل کوي او مقتول به نه وي خبر چې ولي ووژلی شوم، وويل شول: دا به څنگه کيږي؟ هغه وويل: قتل او قتال، قاتل او مقتول دواړه به په اور کې وي.

له ثوبان رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: الله راته ځمکه راغونډه کړه، ما يې مشرقونه او مغربونه وليدل، او زما د امت واک به تر هغو ځايونو رسيږي چې ما ته راغونډه شوې وه، ما ته سره او سپينه خزانه هم راکړل شوې ده، ما مې له رب څخه وغوښتل چې زما امت په قحط سالی عموما مه بربادوه، او له ځانونو پرته پرې بل دښمن مه مسلط کوه چې بيخ کني يې وکړي، خو ولي رب مې راته وويل: محمده! زه چې کله فيصله وکړم نو بېرته نه رد کيږي، ستا امت ته مې دا ورکړل چې ټول به په قحط نه بربادوم،

الْمَقْتُولُ فِيمَ قُتِلَ " فَقِيلَ: كَيْفَ يَكُونُ ذَلِكَ؟ قَالَ: «الْهَرَجُ، الْقَاتِلُ وَالْمَقْتُولُ فِي النَّارِ» (صحيح مسلم: ٢٩٠٨)

[٨٠] عَنْ ثَوْبَانَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِنَّ اللَّهَ زَوَى لِي الْأَرْضَ، فَرَأَيْتُ مَشَارِقَهَا وَمَغَارِبَهَا، وَإِنْ أُمْتِي سَيَلُّغُ مُلْكَهَا مَا زَوَى لِي مِنْهَا، وَأُعْطِيتُ الْكَنْزَيْنِ الْأَحْمَرَ وَالْأَبْيَضَ، وَإِنِّي سَأَلْتُ رَبِّي لِأُمْتِي أَنْ لَا يَهْلِكَهَا بَسَنَةٌ عَامَّةٌ، وَأَنْ لَا يُسَلِّطَ عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ سِوَى أَنْفُسِهِمْ، فَيَسْتَبِيحَ بَيْضَتَهُمْ، وَإِنْ رَبِّي قَالَ: يَا مُحَمَّدُ إِنِّي إِذَا قَضَيْتُ قَضَاءً فَإِنَّهُ لَا يُرَدُّ، وَإِنِّي أُعْطِيتُكَ لِأُمْتِكَ أَنْ لَا أَهْلِكَهُمْ بَسَنَةٌ عَامَّةٌ، وَأَنْ لَا أُسَلِّطَ عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ سِوَى أَنْفُسِهِمْ، يَسْتَبِيحَ بَيْضَتَهُمْ، وَلَوْ اجْتَمَعَ عَلَيْهِمْ مَنْ بَاقَطَرَهَا -

او نه پرې له دوی پرته بل دښمن مسلط کوم چې بیخ کني یې وکړي، که څه هم ټول دښمنان پرې د ځمکې له کنارو هم راټول شي، خو خپل منځ کې به سره ځینې نور ځینې مړه کوي، او یو بل به په مړي توب نیسي .

زه مې پر امت له گمراهانو ټولواکانو نه وېرېږم، خو که زما پر امت کې توره کېښودل شوه نو تر قیامت پورې به ترې بیا پورته نه شي، او قیامت به تر هغه رانه شي چې زما له امت څخه به خلک مشرکینو سره پېوسته شي او زما له امت څخه به خلک د بوتانو عبادت وکړي، او ډېر زړه زما په امت دېرش ستر دروغجنان راشي او هر یو به گمان کوي چې هغه پېغمبر دی، زه اخرنۍ پېغمبر یم له ما وروسته بل پېغمبر نشته، او همېشه به زما امت کې داسې څوک وي چې

أَوْ قَالَ مَنْ بَيْنَ أَقْطَارِهَا - حَتَّى يَكُونَ بَعْضُهُمْ يُهْلِكُ بَعْضًا، وَيَسْبِي بَعْضُهُمْ بَعْضًا [صحيح مسلم: ٢٨٨٩، سنن ابوداود: ٤٢٥٢، جامع الترمذي: ٢١٧٦، سنن ابن ماجه: ٣٩٥٢، مسند احمد: (١٧١١٥)

[٨١] [وَأَمَّا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي الْأَنْمَةِ الْمُضِلِّينَ، وَإِذَا وُضِعَ السَّيْفُ فِي أُمَّتِي لَمْ يُرْفَعْ عَنْهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَلْحَقَ قَبَائِلُ مِنْ أُمَّتِي بِالْمُشْرِكِينَ، وَحَتَّى تَعْبُدَ قَبَائِلُ مِنْ أُمَّتِي الْأَوْثَانَ، وَإِنَّهُ سَيَكُونُ فِي أُمَّتِي كَذَابُونَ ثَلَاثُونَ، كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ نَبِيٌّ، وَأَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدِي، وَلَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ، حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ] (

په حق کلک وي، که يې څوک مخالفت کوي نو هېڅ تکليف به ورته ونه شي رسولی ترڅو قيامت راشي.

عامر له خپل پلار سعد او هغه وايي چې نبي کریم صلی الله عليه وسلم يوه ورځ د مدينې له لرې برخې راغی تردې چې د بنومعاويه په مسجد تېرېدو نو ورته ننوت او دوه رکعت له لمونځ يې وکړ مونږ هم ورسره لمونځ وکړ، تر ډېره گړی يې خپل رب راوبلو، بيا يې مونږ ته مخ کړ او وويل: له خپل رب څخه مې درې شيان وغوښتل دوه يې راکړل او يوه نه، له رب څخه مې وغوښتل چې زما امت په قحط له لږه مه بربادوه راته يې راکړه، ورڅخه مې وغوښتل چې په اوبو يې مه بربادوه راته يې راکړه، او ورڅخه مې وغوښتل چې ترمنځ يې جنگ جگړې نه راولي نو راته يې رانه کړ.

سنن ابی داود: ۴۲۵۲، جامع الترمذي: ۲۲۲۹، سنن دارمي: ۲۰۹، احمد بن حنبل: ۲۲۴۵۲

[۸۲] عَامِرُ بْنُ سَعْدٍ، عَنْ أَبِيهِ] أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْبَلَ ذَاتَ يَوْمٍ مِنَ الْعَالِيَةِ، حَتَّى إِذَا مَرَّ بِمَسْجِدِ بَنِي مُعَاوِيَةَ دَخَلَ فَرَكَعَ فِيهِ رَكَعَتَيْنِ، وَصَلَّيْنَا مَعَهُ، وَدَعَا رَبَّهُ طَوِيلًا، ثُمَّ انْصَرَفَ إِلَيْنَا، فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: سَأَلْتُ رَبِّي ثَلَاثًا، فَأَعْطَانِي ثِنْتَيْنِ وَمَنْعَنِي وَاحِدَةً، سَأَلْتُ رَبِّي: أَنْ لَا يُهْلِكَ أُمَّتِي بِالسَّنَةِ فَأَعْطَانِيهَا، وَسَأَلْتُهُ أَنْ لَا يُهْلِكَ أُمَّتِي بِالْعَرَقِ فَأَعْطَانِيهَا، وَسَأَلْتُهُ أَنْ لَا يَجْعَلَ بَأْسَهُمْ بَيْنَهُمْ فَمَنْعَنِيهَا] (صحيح مسلم: ۲۸۹۰، مسند احمد:

(۱۵۷۴)

په فتنه کې خپله ژبه کنترول

له عبدالله بن عمرو رضي الله عنه نه روایت دې چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: ډېر زر به داسې فتنې راشي چې عربان به خپل مړي په اور کې کنگال کړي، له تورې څخه به پکې قلم ډېر بدترین وي.

[٨٣] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِنَّهَا سَتَكُونُ فِتْنَةٌ تَسْتَنْظِفُ الْعَرَبَ قَتْلَاهَا فِي النَّارِ، اللِّسَانُ فِيهَا أَشَدُّ مِنْ وَقْعِ السَّيْفِ] (سنن ابی داود: ٤٢٦٥، جامع الترمذي،

١٧٨٠، احمد بن حنبل: ٦٩٨٠

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: ډېر زر به کښې، گونگۍ او پنډې فتنې راشي، که څوک یې سیال ته ورپورته شي ځان ته به یې راکاږي، که په ژبه هم ورپکې څوک واقع شي گناه یې دومره ده لکه په توره چې یې په کې گډون کړی وي

[٨٤] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [سَتَكُونُ فِتْنَةٌ صَمَاءٌ، بَكْمَاءٌ، عَمِيَاءٌ، مَنْ أَشْرَفَ لَهَا اسْتَشْرَفَتْ لَهُ، وَإِشْرَافُ اللِّسَانِ فِيهَا كَوْفُوعِ السَّيْفِ] (سنن ابی داود:

(٤٢٦٤)

په فتنو کې ژبه کنترول کړئ

له ابن عمر رضي الله عنه نه روايت
دی چي رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرماي: حُانَ لَهُ فِتْنُوْنُهُ سَاتِي،
په ژبې پکې خبرې کول داسې دي
لکه په تورې سره چي پکې خوځ
برخه واخلي.

[۸۵] عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَا: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِيَّاكُمْ وَالْفِتْنَةَ، فَإِنَّ اللِّسَانَ فِيهَا مِثْلُ وَقْعِ السَّيْفِ] (سنن ابن ماجه: ۳۹۶۸)

ژبه مهارول له اور څخه نجات دی

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دی چي ده له رسول الله صلى الله عليه
عليه وسلم څخه اوریدلي دي ويل
يې: کله انسان له تحقيق نه پرته
داسې خبره وکړي چي په اور کي پرې
د مشرق او مغرب فاصلي هم ډېر لار
شي.

[۸۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: [إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ، مَا يَتَبَيَّنُ فِيهَا، يَزِلُّ بِهَا فِي النَّارِ أَبْعَدَ مِمَّا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ] صحيح البخاري: ۶۴۷۷، صحيح مسلم: ۲۹۸۸، جامع الترمذي: ۲۳۱۴، مسند احمد: ۸۹۲۳

د هغو حديثونو بيان چې
فتنه کې برخه اخستل په کلکه غندي

له فتنې څخه د خلاصون ښه علاجونه

له ابوذر رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم راته وويل: په هغه وخت کې به دې څه حال وي چې قبرونه به په غلامانو (مزدورانو) جوړولی شي؟ ما وويل: بس چې الله او رسول يې راته څه غوره کړي وي نو، يا: الله او دښه رسول بهتر پوهېږي، هغه وويل: صبر به کوې، بيا يې وويل: په هغه وخت کې به دې څه حال وي چې خلکو ته ولږه ورسېږي؟ په داسې حال کې چې مسجد ته دې راشي نو بېرته د کور ته تللو توان به نه لرې، ما وويل: الله او رسول يې بهتر پوهېږي، يا: چې الله او رسول يې راته څه غوره کړي وي، هغه وويل: داسې حالت کې پرهيزگاري کوه، بيا يې وويل: ستا هغه مهال څه حالت کې وي چې خلکو ته دومره مرگ واوړي چې

[٨٧] عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كَيْفَ أَنْتَ يَا أَبَا ذَرٍّ وَمَوْتًا يُصِيبُ النَّاسَ حَتَّى يَقُومَ الْبَيْتُ بِالْوَصِيفِ؟ - يَغْنِي الْقَبْرُ - قُلْتُ: مَا خَارَ اللَّهُ لِي وَرَسُولُهُ - أَوْ قَالَ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ - قَالَ: تَصَبَّرَ قَالَ: «كَيْفَ أَنْتَ، وَجُوعًا يُصِيبُ النَّاسَ، حَتَّى تَأْتِيَ مَسْجِدَكَ فَلَا تَسْتَطِيعَ أَنْ تَرْجِعَ إِلَى فِرَاشِكَ، وَلَا تَسْتَطِيعَ أَنْ تَقُومَ مِنْ فِرَاشِكَ إِلَى مَسْجِدِكَ؟ قَالَ: قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ - أَوْ مَا خَارَ اللَّهُ لِي وَرَسُولُهُ - قَالَ: عَلَيْكَ بِالْعِفَّةِ ثُمَّ قَالَ: كَيْفَ أَنْتَ، وَقَتْلًا يُصِيبُ النَّاسَ حَتَّى تُغَرَّقَ حِجَارَةٌ

حجارة الزيت (مدینه کې د حره مقام کې یو ځای دی) به هم وینو ککړ شي، ما وویل: چې الله او رسول یې راته څه غوره کوی هغه به کوم، له خپل کاله تېر سره یو ځای شه، ما وویل: ای دالله رسوله! ایا توره مې را وانه اخلم چې څوک دغه کارونه کوي او مړیې کړم؟ هغه وویل: نو بیا له قوم (فتنه گرو) سره ملگری شوې! بس کور ته دې ننوځه، ما وویل: د الله رسوله! که کور ته راپسې ننوځي؟ هغه وویل: که دتورو له پرغا ویرېدې نو پرمخ دې ځادر راخپور کړه، قاتل به په خپلې او ستا په گناه ککړ شي او دوزخي به شي

ابن ماجه زیات کړي دي: په هغه وخت کې به دې څه حال وي چې خلکو ته ولږه ورسپړي؟ په داسې حال کې چې مسجد ته دې راشي نو بېرته د کور ته تللو توان به نه لري، ما وویل: الله او رسول یې بهتر پوهېږي،

الزَّيْتِ بِالدِّمِّ؟ قُلْتُ: مَا خَارَ اللَّهُ لِي وَرَسُولُهُ، قَالَ: الْحَقُّ بِمَنْ أَنْتَ مِنْهُ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَلَا أَخْذُ بِسَيْفِي، فَأَضْرِبَ بِهِ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ، قَالَ: شَارَكْتَ الْقَوْمَ إِذَا، وَلَكِنْ ادْخُلْ بَيْتَكَ، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَإِنْ دَخَلَ بَيْتِي؟ قَالَ: إِنْ خَشِيتَ أَنْ يَنْهَرَكَ شُعَاعُ السَّيْفِ، فَلَأُقِ طَرْفَ رِدَائِكَ عَلَى وَجْهِكَ، فَيُبَوِّءُ بِإِثْمِهِ وَإِثْمِكَ، فَيَكُونُ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ [سنن ابی داود: ۴۲۶۱، سنن ابن ماجه: ۳۹۵۸].

[۸۸] زَادَ ابْنُ مَاجَهَ: كَيْفَ أَنْتَ، وَجَوَانِحُ تُصِيبُ النَّاسَ، حَتَّى تَأْتِيَ مَسْجِدَكَ فَلَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَرْجِعَ إِلَى فِرَاشِكَ، وَلَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَقُومَ مِنْ فِرَاشِكَ إِلَى مَسْجِدِكَ؟ قَالَ: قُلْتُ: اللَّهُ

وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ - أَوْ مَا خَارَ اللَّهُ
لِي وَرَسُولُهُ - قَالَ: عَلَيْكَ بِالْعِفَّةِ
يا: چې الله او رسول يې راته څه غوره
بولي، هغه وويل: داسې حالت کې
پرهيزگاري کوه [(سنن ابن ماجه: ۳۹۵۸)]

په فتنو کې سستي کول کاميابي ده

[۸۹] وفي حَدِيثِ ابْنِ مَسْعُودٍ:
وَذَكَرَ الْفِتْنَةَ قَالَ: تَدْخُلُ بَيْتَكَ
قَالَ: فَإِنْ دَخَلَ عَلَيَّ بَيْتِي؟ قَالَ:
كُنْ كَالْجَمَلِ الْأَوْرَقِ الثَّقَالِ
الَّذِي لَا يَنْبَغُ إِلَّا كَرْهًا وَلَا
يَمْشِي إِلَّا كَرْهًا [(الابانة
الكبرى: ۷۵۳)]
د ابن مسعود حديث کې دا هم دي
چې هغه فتنه ذکر کړه او وويل: کاله
ته دې ننوځه، هغه وويل: که کور ته
راپسې راننځي؟ هغه وويل: د خړ
رنگي درون اوښ په څېر شه په
پاخولي شي او په زور روانولی شي.

له فتنو څخه برطرف انسان سعادت مند دی

[۹۰] عَنِ الْمُقَدَّادِ بْنِ الْأَسْوَدِ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَيْمُ اللَّهِ،
لَقَدْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «إِنَّ
السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِبَ الْفِتْنُ، إِنَّ

له مقدار رضي الله عنه نه روايت دی
چې ما قسم په الله ما له رسول الله
صلی الله علیه وسلم څخه اوریدلي
دي ويل يې: خوشبخت هغه څوک دی
چې له فتنو څخه وساتل

شي، خوشبخت هغه دی چې له فتنو
وساتل شي، خوشبخت هغه دی چې له
فتنو وساتل شي خو که څوک پرې
وازمایل شي او صبر پرې وکړي څومره
ښه کار یې وکړ.

السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِبَ الْفِتْنُ، إِنَّ
السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِبَ الْفِتْنُ، وَلَمَنْ
ابْتُلِيَ فَصَبَرَ فَأَوَّاهَا [سنن ابی
داود: ۴۲۶۳]

WWW.LARHKUD.COM

د قیامت د نبویان

د قیامت له راتگ مخکې نښې نښانې

له عوف بن مالک رضي الله عنه نه
روایت دی چې د تبوک په غزا کې زه
نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته
راغلم او هغه د خرمنې په خیمه کې و
وویل: د قیامت نه مخکې شپږ شيان
شمار کړه: زما مرگ، د بیت المقدس
فتح، په خارو کې د قاتل رنځ په خبر
ډېر مرگونه، د مال ډېرښت چې یو
سړي ته سل دینار ورکړل شي او لا به
غصه وي، بیا به داسې فتنه راشي چې
هر کور ته به ننوځي، بیا به ستاسو او
د رومیانو ترمنځ صلحه وشي خو
هغوی به دوکه وکړي، د ډېرشو جنگي
بېرغونو لاندې به درته راشي او له هر
جنې لاندې به دولس زره جنگیالي
وي.

[۹۱] عَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ
وَهُوَ فِي قُبَّةٍ مِنْ أَدَمَ، فَقَالَ: [اعْدُدْ
سِتًّا بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ: مَوْتِي، ثُمَّ
فَتْحُ بَيْتِ الْمَقْدِسِ، ثُمَّ مَوْتَانِ يَأْخُذُ
فِيكُمْ كَقَعَصِ الْعَنَمِ، ثُمَّ اسْتِفَاضَةُ
الْمَالِ حَتَّى يُعْطَى الرَّجُلُ مِائَةَ
دِينَارٍ فَيَظْلُ سَاخِطًا، ثُمَّ فِتْنَةٌ لَا
يَبْقَى بَيْتٌ مِنَ الْعَرَبِ إِلَّا دَخَلَتْهُ،
ثُمَّ هُدْنَةٌ تَكُونُ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ بَنِي
الْأَصْفَرِ، فَيَغْدِرُونَ فَيَأْتُونَكُمْ تَحْتَ
ثَمَانِينَ غَايَةً، تَحْتَ كُلِّ غَايَةٍ اثْنَا
عَشَرَ أَلْفًا] (صحيح البخاري:
۳۱۷۶، سنن ابی داود: ۵۰۰۰، سنن
ابن ماجه: ۴۰۴۲، مسند
احمد: ۲۱۹۹۲)

د روميانو سره د جنگونو بيان

[۹۲] عَنْ يُسَيْرِ بْنِ جَابِرٍ، قَالَ: هَاجَتْ رِيحٌ حَمْرَاءُ بِالْكُوفَةِ، فَجَاءَ رَجُلٌ لَيْسَ لَهُ هَجِيرَى إِلَّا: يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ جَاءَتِ السَّاعَةُ، قَالَ: فَقَعَدَ وَكَانَ مُتَكِيًّا، فَقَالَ: إِنَّ السَّاعَةَ لَا تَقُومُ، حَتَّى لَا يُقَسَمَ مِيرَاثُ، وَلَا يُفْرَحَ بِغَنِيمَةٍ، ثُمَّ قَالَ: بِيَدِهِ هَكَذَا - وَنَحَاهَا نَحْوَ الشَّامِ فَقَالَ: عَدُوٌّ يَجْمَعُونَ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ، وَيَجْمَعُ لَهُمْ أَهْلُ الْإِسْلَامِ، قُلْتُ: الرُّومُ تَغْنِي؟ قَالَ: نَعَمْ، وَتَكُونُ عِنْدَ ذَاكُمُ الْقِتَالِ رَدَّةٌ شَدِيدَةٌ، فَيُشْتَرِطُ الْمُسْلِمُونَ شُرْطَةً لِلْمَوْتِ لَا تَرْجِعُ إِلَّا غَالِبَةً، فَيَقْتَتِلُونَ حَتَّى يَحْجُزَ بَيْنَهُمُ اللَّيْلُ، فَيَفِيءُ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ، كُلُّ غَيْرِ غَالِبٍ،

يسير بن جابر وايي: په کوفه کې سره بادونه راووتل یو سپری یواځې په دې مقصد راغی چې: ای عبدالله بن مسعود! لکه چې قیامت راغی! عبدالله بن مسعود ناست و او تکیه یې وهلی وه وویل: قیامت تر هغه نه راځي چې میراث به تقسیم نه شي، په غنیمت به خلک نه خوشحالیږي، بیا یې وویل: د شام په لور یې په لاس اشاره وکړه چې د مسلمانانو په ضد به دلته دښمنان راغونډ شي، او مسلمانان به هم ورته راغونډ شي، ما ورته وویل: رومیان یادوې؟ هغه وویل: هو، په دغه جنگ کې به قوي ارتداد وشي، مسلمانان به جنگ کې د مرګ شرط ولګوي چې شکست به نه خوري، دواړه خواوې به تر هغه جنگ وکړي چې شپه به یې منځ کې مانع واقع شي، دواړه خواوې به خپلو خپلو خلکو ته داسې حالت کې

ستنی شي چې يوه به هم غالبه نه وي، او د لومړي صف خلک به پکې قتل شوي وي، د مرگ لپاره به بيا مسلمان وړاندې شي او تر هغه به دواړه خواوې وجنگېږي چې د شېبې تورتمې به يې د جنگ مانع واقع شي، دواړه خواوې به خپلو خپلو خلکو ته په داسې حالت کې ستنې شي چې يوه به هم غالبه نه وي، او د لومړي صف خلک به پکې قتل شوي وي، دمسلمانانو د لومړي صف جنگيالي به بيا پورته شي او دواړه خواوې به سره وجنگېږي او يو بل به مړه کړي خو غلبه به پکې د هيڅ چا نه وي، دواړه خواوې به د شېبې په مهال خپلو خلکو ته ستانه شي، په څلورمه ورځ به ورته پاتې مسلمان راولاړ شي او الله به دبنمنانو ته ماتې ورکړي، ستره وژنه به پکې وشي چې ساری به نه لري، تر دې چې مارغه به يې په اړخ تېرېږي نو تر اخري به يې لا تېر نه شي چې مړ به شي، پلاريز سل ورونه به

وَتَفْنَى الشُّرْطَةُ، ثُمَّ يَشْتَرِطُ الْمُسْلِمُونَ شُرْطَةً لِلْمَوْتِ، لَا تَرْجِعُ إِلَّا غَالِبَةً، فَيَقْتَتِلُونَ حَتَّى يَخْجُزَ بَيْنَهُمُ اللَّيْلُ، فَيَفِيءُ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ، كُلُّ غَيْرُ غَالِبٍ، وَتَفْنَى الشُّرْطَةُ، ثُمَّ يَشْتَرِطُ الْمُسْلِمُونَ شُرْطَةً لِلْمَوْتِ، لَا تَرْجِعُ إِلَّا غَالِبَةً، فَيَقْتَتِلُونَ حَتَّى يُمْسُوا، فَيَفِيءُ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ، كُلُّ غَيْرُ غَالِبٍ، وَتَفْنَى الشُّرْطَةُ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ الرَّابِعِ، نَهَدَ إِلَيْهِمْ بَقِيَّةُ أَهْلِ الْإِسْلَامِ، فَيَجْعَلُ اللَّهُ الدَّبْرَةَ عَلَيْهِمْ، فَيَقْتَتِلُونَ مَقْتَلَةً إِمَّا قَالَ لَا يُرَى مِثْلُهَا، وَإِمَّا قَالَ لَمْ يَرِ مِثْلُهَا حَتَّى إِنَّ الطَّائِرَ لَيَمُرُّ بِجَنَابَتِهِمْ، فَمَا يُخَلِّفُهُمْ حَتَّى يَخْرَمِيَّتًا، فَيَتَعَادُ بَنُو الْأَبِ، كَانُوا مَائَةً، فَلَا يَجِدُونَهُ بَقِيٍّ مِنْهُمْ إِلَّا الرَّجُلَ الْوَاحِدَ، فَبَائِي غَنِيمَةٍ يُفْرَحُ؟ أَوْ أَيُّ مِيرَاثٍ

ځانونه وشمېرې يو به ترې ايله پاتې وي،
 نو دا به ميراث څه تقسيم کړي او په
 غنيمت به څه خوشحاله شي؟! دوی به لا
 داسې وي چې بله د بلې غټې نا امېدې به
 واورې، وابه اورې چې دجال راغی کورونو
 ته راوړسېد، چې څه يې په لاسونو کې دي
 دا به پرېږدي او کورونو ته به راشي، لس
 شاهسواران به راشي، نبي صلی الله عليه
 وسلم فرمايي: ما ته اوس هم د هغوی او د
 پلارانو نومونه يې یاد دي، د اسونو رنگونه
 يې هم پېژنم، دغه مهال د ځمکې پر مخ
 دوی غوره ترين شاهسواران دي

يُقَاسَمُ، فَبَيَّنَمَا هُمْ كَذَلِكَ إِذْ
 سَمِعُوا بِبَاسٍ، هُوَ أَكْبَرُ مِنْ
 ذَلِكَ، فَجَاءَهُمُ الصَّرِيخُ، إِنَّ
 الدَّجَالَ قَدْ خَلَفَهُمْ فِي ذَرَارِيهِمْ،
 فَيَرْفُضُونَ مَا فِي أَيْدِيهِمْ،
 وَيُقْبِلُونَ، فَيَبْعَثُونَ عَشْرَةَ فَوَارِسَ
 طَلِيْعَةٍ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنِّي لَأَعْرِفُ
 أَسْمَاءَهُمْ وَأَسْمَاءَ آبَائِهِمْ، وَاللَّوَانَ
 خِيُولِهِمْ، هُمْ خَيْرُ فَوَارِسَ عَلَى
 ظَهْرِ الْأَرْضِ يَوْمَئِذٍ أَوْ مِنْ خَيْرِ
 فَوَارِسَ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ يَوْمَئِذٍ

[صحيح مسلم: ۲۸۹۹، مسند

احمد: ۴۱۴۶].

په اعماق او دابق کې جنگ له روميانو سره جنگ د قيامت نښه ده

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی
 چې رسول الله صلی الله عليه وسلم
 فرمايي: قيامت به تر هغه قائم نه شي
 ترڅو روميان تر اعماق او دابق راشي، دغه

[۹۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: لَا تَقُومُ

مهال به ورته له ښار څخه خلک چې په ټوله ځمکه کې به غوره ترین وي راووخې، د جنگ لپاره چې صفونه تیار شي روميان به ووايي: مونږ او هغه خلک سره پرېږدئ چې له مونږ یې نه یې خلک غلامان کړي دي مونږ ورسره جنگ کوو، مسلمانان به ووايي: نا، قسم په الله چې خپلو دغو ورونو ته به مو پرې نه ږدو نو جنگ به ورسره وکړي، له مسلمانانو نه به دریمه برخه شکست خوري چې الله به ورته توبه الهام نه کړي، دریمه به یې ووژل شي او دوی به د الله په ښو غوره ترین شهیدان وي، او پاتې دریمه به یې فتحه راوړي او په هېڅ ډول فتنې به ونه ازمول شي او قسطنطنیه به فتحه کړي، دوی به لا غنیمتونه تقسیموي او تورې به یې د زیتون ونې ته ځوړندلې کړي وي چې شیطان به پکې اواز وکړي: دجال مو په کورونو راغی، دوی به له قسطنطنیه څخه ووځي خو دشیطان دغه اواز به سوچه دروغ وي، دوی چې ترشام راوړسېږي نو دجال به راووخې، مسلمانان

السَّاعَةَ حَتَّى يَنْزِلَ الرُّومُ
بِالْأَعْمَاقِ أَوْ بَدَائِقِ، فَيَخْرُجُ
إِلَيْهِمْ جَيْشٌ مِنَ الْمَدِينَةِ، مِنْ
خِيَارِ أَهْلِ الْأَرْضِ يَوْمَئِذٍ، فَإِذَا
تَصَافَوْا، قَالَتِ الرُّومُ: خَلُّوا بَيْنَنَا
وَبَيْنَ الَّذِينَ سَبَّوْا مِنَّا فَنَقَاتِلَهُمْ،
فَيَقُولُ الْمُسْلِمُونَ: لَا، وَاللَّهِ لَا
نُحَلِّي بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ إِخْوَانِنَا،
فَيَقَاتِلُونَهُمْ، فَيَنْهَزِمُ ثُلُثٌ لَا
يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَبَدًا، وَيُقْتَلُ
ثُلُثُهُمْ، أَفْضَلُ الشُّهَدَاءِ عِنْدَ
اللَّهِ، وَبِفَتْحِ الثُّلُثِ، لَا يُفْتَنُونَ
أَبَدًا فَيَفْتَتِحُونَ قُسْطَنْطِينَةَ،
فَبَيْنَمَا هُمْ يَفْتَسِمُونَ الْغَنَائِمَ، قَدْ
عَلَّقُوا سُيُوفَهُمْ بِالزَّيْتُونِ، إِذْ
صَاحَ فِيهِمُ الشَّيْطَانُ: إِنَّ
الْمَسِيحَ قَدْ خَلَقَكُمْ فِي أَهْلِيكُمْ،
فَيَخْرُجُونَ، وَذَلِكَ بَاطِلٌ، فَإِذَا
جَاءُوا الشَّامَ خَرَجَ، فَبَيْنَمَا هُمْ
يُعِدُّونَ لِلِقَتَالِ، يُسَوُّونَ

به د جنگ لپاره صفونه تیاروي چې دلمونځ لپاره به اقامت وشي، عیسی بن مریم علیه السلام به رابښکته شي او د دوی امامت به وکړي، خو چې د الله دښمن (دجال) یې وويني نو په اوبو کې د مالګې په څېر به ویلې شي، که د عیسی علیه السلام خونه وی تر هغه به یې پرېښی وی چې په اوبو کې تر هغه ویلې شي چې هلاک شي خو الله پاک به یې دده په لاس قتل کړي او د ده په برخه کې به یې خلکو ته وینه وښايي.

له ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: ایا د داسې ښار نوم مو اورېدلی دی چې نیم په وچه او نیم په دریاب کې دی؟ هغوی وویل: هو ای د الله رسوله، هغه وویل: قیامت به تر هغه قائم نه شي له بنواسحاق څخه او یا زره کسان پرې غزا وکړي، کله چې ورته راشي نو د سلاح او غشو جنگ به پکې نه کوي، دوی به لا اله الا الله

الصُّفُوفَ، إِذْ أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ، فَيَنْزِلُ عَيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَمَّهُمْ، فَإِذَا رَأَهُ عَدُوُّ اللَّهِ، ذَابَ كَمَا يَذُوبُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ، فَلَوْ تَرَكَهُ لَأَنْذَابَ حَتَّى يَهْلِكَ، وَلَكِنْ يَقْتُلُهُ اللَّهُ بِيَدِهِ، فَيُرِيهِمْ دَمَهُ فِي حَرْبَتِهِ [صحيح مسلم: (۲۸۹۷)

[۹۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [سَمِعْتُمْ بِمَدِينَةِ جَانِبٍ مِنْهَا فِي الْبَرِّ وَجَانِبٍ مِنْهَا فِي الْبَحْرِ؟ قَالُوا: نَعَمْ، يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَغْزَوْهَا سَبْعُونَ أَلْفًا مِنْ بَنِي إِسْحَاقَ، فَإِذَا جَاءُوهَا نَزَلُوا، فَلَمْ يُقَاتِلُوا بِسِلَاحٍ وَلَمْ يَرْمُوا بِسَهْمٍ، قَالُوا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

والله اکبر وایي نویواړخ به یې
وغورځیږي، ثور وایي: داسې یې وویل
چې په بحر ودانه څنډه به یې
وغورځیږي، په دوهم ځل به بیا ووايي:
لااله الا الله والله اکبر ووايي نو دوهم
اړخ به یې هم ولویږي، په دریم ځل به
بیا لااله الا الله والله اکبر ووايي نو
بنار به فتحه کړي، ورته به ننوځي او
غنیمتونه به تر لاسه کړي، دوی لا
غنیمتونه تقسیموي چې اواز به ورته
راشي چې دجال راووت، نو هرڅه به
پرېږدي او دجال مقابلې ته به راستانه
شي.

عبدلله له خپل پلار عمرو او هغه یې له
خپل پلار عوف نه روایت کوي چې
رسول الله صلی الله علیه وسلم
فرمایي: تر هغه به قیامت رانه شي چې
په (بولاء) مقام کې به د مسلمانانو
سرحدي ځواک کم شي، بیا یې وویل:
ای علي! ای علي! ای علي، هغه وویل:
زما پلار او مور درڅخه قربان شه دا یم،

وَاللَّهُ أَكْبَرُ، فَيَسْقُطُ أَحَدُ
جَانِبَيْهَا - قَالَ ثَوْرٌ: لَا أَعْلَمُهُ إِلَّا
قَالَ - الَّذِي فِي الْبَحْرِ، ثُمَّ يَقُولُوا
الثَّانِيَةَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ
أَكْبَرُ، فَيَسْقُطُ جَانِبُهَا الْآخَرُ، ثُمَّ
يَقُولُوا الثَّلَاثَةَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَاللَّهُ أَكْبَرُ، فَيَفْرَجُ لَهُمْ،
فَيَدْخُلُوهَا فَيَغْنَمُوا، فَبَيْنَمَا هُمْ
يَقْتَسِمُونَ الْمَغَانِمَ، إِذْ جَاءَهُمُ
الصَّرِيخُ، فَقَالَ: إِنَّ الدَّجَالَ قَدْ
خَرَجَ، فَيَتَرَكُونَ كُلُّ شَيْءٍ
وَيَرْجِعُونَ [صحيح مسلم:
(۲۹۲۰)

[۹۵] عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ
عَوْفٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى
تَكُونَ أَدْنَى مَسَالِحِ الْمُسْلِمِينَ
بِبَوْلَاءٍ ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ، يَا

هغه وویل: تاسو به ضرور له بني اصف (روميانو) سره جنگ کوئ، او له تاسو وروسته خلک به هم ورسره جنگ کوي، تردې چې د له حجاز نه د اسلام غوره خلک راووخې چې د الله لپاره به د هېڅ چاله ملامتې نه نه ډارېږي، قسطنطينيه به په سبحان الله او الله اکبر باندې فتحه کړي، دومره ډېر غنيمتونه به ترلاسه راوړي چې دومره يې چرته نه وي لاس ته راوړي، تردې چې په ډالونو به يې تقسيم کړي، يو څوک به راشي او وبه وايي: دجال مو په کلي ښار کې راووت خو خبردار چې دا به دروغ وي، د دې خبرې منونکې او پرېښودونکې دواړه به پښېمانه وي .

ذي مخمر رضي الله عنه وايي چې ما له نبي کريم صلى الله عليه وسلم څخه اورېدلي دي ويل يې: روميان به له تاسو سره د امن صلحه وکړي، تاسو او هغوی به په شريکه له دښمن سره جنگ وکړئ تاسو کامرانان او

عَلَيْ، قَالَ: بِأَيِّ، وَأُمِّي، قَالَ: إِنَّكُمْ سَتُقَاتِلُونَ بَنِي الْأَصْفَرِ، وَيُقَاتِلُهُمُ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِكُمْ، حَتَّى يَخْرُجَ إِلَيْهِمْ رَوْقَةُ الْإِسْلَامِ، أَهْلُ الْحِجَازِ، الَّذِينَ لَا يَخَافُونَ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَائِمَ، فَيَفْتَتِحُونَ الْقُسْطَنْطِينِيَّةَ بِالتَّسْبِيحِ وَالتَّكْبِيرِ، فَيُصِيبُونَ غَنَائِمَ لَمْ يُصِيبُوا مِثْلَهَا، حَتَّى يَقْتَسِمُوا بِالْأُتْرَسَةِ، وَيَأْتِي آتٍ فَيَقُولُ: إِنَّ الْمَسِيحَ قَدْ خَرَجَ فِي بِلَادِكُمْ، أَلَا وَهِيَ كِذْبَةٌ فَلَاخِذْ نَادِمٌ، وَالتَّارِكُ نَادِمٌ] (سنن ابن ماجه: ۴۰۹۴)

[۹۶] عَنْ ذِي مَخْمَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: سَتُصَالِحُكُمُ الرُّومُ صُلْحًا آمِنًا، ثُمَّ تَغْزُونَ أَنْتُمْ وَهُمْ عَدُوًّا، فَتَنْتَصِرُونَ، وَتَغْنَمُونَ، وَتَسْلَمُونَ، ثُمَّ تَنْصَرِفُونَ حَتَّى

غنیمتونه به هم ونیسی، کله چې د خاور شگوپه خرځای پورته شی یو صلیبي به اواز وکړي چې صلیب غالبه شو، یو مسلمان به په غصه شي او صلیب به مات کړي، رومیان به لوظ مات کړي او لوی جگړی ته اماده کي ونیسي، د څلوېښتو جنگي بهرغونو لاندې به راشي، او د هرې جنډې لاندې به دولس زره کسان وي

تَنْزِلُوا بِمَرْجِ ذِي تُلُولٍ، فَيَرْفَعُ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الصَّلِيبِ الصَّلِيبَ، فَيَقُولُ: غَلَبَ الصَّلِيبُ، فَيَغْضَبُ رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، فَيَقُومُ إِلَيْهِ فَيَدْفُئُهُ، فَعِنْدَ ذَلِكَ تَغْدِرُ الرُّومُ، وَيَجْتَمِعُونَ لِلْمَلْحَمَةِ، فَيَأْتُونَ حَيْنِئِذٍ تَحْتَ ثَمَانِينَ غَايَةً، تَحْتَ كُلِّ غَايَةٍ اثْنَا عَشَرَ أَلْفًا [(سنن ابی داود: ۴۲۹۴، سنن ابن ماجه: ۴۰۸۹، مسند احمد:

(۲۳۴۷۷)

له معاذ بن جبل رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: غټ جنگ، د قسطنطینیه فتح کېدل او د دجال راتگ ټول به په اوو میاشتو کې وشي

[۹۷] عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «الْمَلْحَمَةُ الْكُبْرَى، وَفَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ، وَخُرُوجُ الدَّجَالِ فِي سَبْعَةِ أَشْهُرٍ [(جامع الترمذي: ۲۲۳۸، ابوداود: ۴۲۹۵، ابن ماجه: ۴۰۹۲، مسند

احمد: ۲۴۹۴۵

د قسطنطینې له فتحې اووه کاله وروسته به دجال راوځي

[۹۸] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَيْنَ الْمَلْحَمَةِ، وَفَتْحِ الْمَدِينَةِ سِتُّ سِنِينَ، وَيَخْرُجُ الدَّجَالُ فِي السَّابِعَةِ» (سنن أبي داود: ۴۴۹۶، مسند احمد: ۱۷۶۹۱)

له عبدالله بن بسر رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې: د سترې خونړيزې معرکې او قسطنطيني ترمځ به شپږ کاله وي او په اووم به دجال راوځي .

د مسلمان پر ضد د کافر یوکېدل د قیامت نښه ده

[۹۹] عَنْ ثوبانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [يَوْشِكُ الْأُمَمُ أَنْ تَدَاعَى عَلَيْكُمْ كَمَا تَدَاعَى الْأَكَلَةُ إِلَى قَصْعَتِهَا] فَقَالَ قَائِلٌ: وَمَنْ قَلَّةٍ نَحْنُ يَوْمئِذٍ؟ قَالَ: "بَلْ أَنْتُمْ يَوْمئِذٍ كَثِيرٌ، وَلَكِنَّكُمْ غُثَاءٌ كَغُثَاءِ السَّيْلِ، وَلَيَنْزِعَنَّ اللَّهُ مِنْ صُدُورِ عِدْوِكُمُ الْمَهَابَةَ مِنْكُمْ، وَلَيَقْذِفَنَّ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمُ الْوَهْنَ". فَقَالَ قَائِلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا الْوَهْنُ؟ قَالَ: حُبُّ

له ثوبان رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: نزدې ده چې پر تاسو دښمنان داسې راټول شي لکه وږي چې دخوراک پر کاسې راټولېږي، چا وویل: ایا دغه ورځ به مونږ کم یو؟ هغه وویل: بلکې ډېر زیات به یی خو د سیلاب زگ په څېر به یی، الله به ستاسو د ښمن له سینونه له تاسو څخه ډار پورته کړي، او ستاسو په زړونو کې به الله وهن واچوي، چا وویل: وهن څه شی دی؟ هغه وویل:

الدُّنْيَا وَكَرَاهِيَّةَ الْمَوْتِ] (سنن
ابي داود: ۴۲۹۷)
له دنيا سره مينه او مرگ څخه
ډارېدل.

په فرات کې د سرو زرو غر راڅرگندېدل د قيامت نښه ده

[۱۰۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ، قَالَ: " لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى
يَحْسِرَ الْفُرَاتُ عَنْ جَبَلٍ مِنْ ذَهَبٍ،
يَقْتَتِلُ النَّاسُ عَلَيْهِ، فَيَقْتُلُ مِنْ كُلِّ
مِائَةٍ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ، وَيَقُولُ كُلُّ
رَجُلٍ مِنْهُمْ: لَعَلِّي أَكُونُ أَوَّلَ الَّذِي
أَنْجُو، وَفِي رِوَايَةٍ: فَمَنْ حَضَرَهُ فَلَا
يَأْخُذُ مِنْهُ شَيْئًا] (صحيح
البخاري: ۷۱۱۹، صحيح مسلم:
۲۸۹۴، سنن ابن ماجه: ۴۰۴۶،
مسند احمد: ۹۳۶۷، جامع
الترمذي: ۲۵۶۹، سنن ابي داود:
۴۳۱۳)

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دى چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايلي دي: تر هغه به قيامت
رانه شي چې د فرات اوبه وچي شي او
سره زر پکې رابنکاره شي، خلک به
پرې جنگونه کوي او له هرې خواه به
ننه نوي خلک ووژل شي او يوبه
پاتې شي او دغه يو سړى به وايي چې
شايد زه نجات ومومم، په بل روايت
کې داسې هم دي چې: که څوک دغه
غر ته حاضر شي نوهيڅ دې ترې نه
اخلي .

د شام او عراق خوراكي توکي کمېدل هم د قيامت نښه

[۱۰۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [مَنَعَتِ الْعِرَاقُ دِرْهَمَهَا وَقَفِيزَهَا، وَمَنَعَتِ الشَّامُ مُدِّيَهَا وَدِينَارَهَا، وَمَنَعَتِ مِصْرُ إِرْدَبَّهَا وَدِينَارَهَا، وَعُدْتُمْ مِنْ حَيْثُ بَدَأْتُمْ، وَعُدْتُمْ مِنْ حَيْثُ بَدَأْتُمْ، وَعُدْتُمْ مِنْ حَيْثُ بَدَأْتُمْ]
 شَهِدَ عَلَى ذَلِكَ لَحْمُ أَبِي هُرَيْرَةَ وَدَمُهُ [صحيح مسلم: ۲۸۹۶، سنن أبي داود: ۳۰۳۵، مسند احمد: ۷۵۶۵]

له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: كله چې عراق خپل درهم او قفيز (يوقفيز ۴۴ كيلو گرامه دى) منعه كړي، شام خپل مُد (يومد ۸۹ نيم كلو گرامه دى) او دینار منعه كړي او مصر خپل اردب (يواردب ۳۳۶ كيلو گرامه وي) او دینار منعه كړي او چې له كومه مو شروع شوېده بېرته ورته ستانه شئ (درې خُل يې وويل) په دې خود ابوهريره غوښه او وینه گواه دي .

د نصرانیانو ډېرېدل د قیامت نښه ده

[۱۰۲] قَالَ الْمُسْتَوْرِدُ الْقُرَشِيُّ، عِنْدَ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: [تَقُومُ السَّاعَةُ وَالرُّومُ أَكْثَرُ النَّاسِ] فَقَالَ لَهُ

مستورد د عمرو بن العاص رضي الله عنه په شتون کې وويل: ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم خخه اوریدلي دي ويل يې: قیامت به په داسې حالت کې راشي چې رومیان به ډېر وي، نو عمرو بن العاص رضي الله عنه ورته وويل:

ځان په خبره پوهه کړه، ما ورته وویل چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه دغسې اورېدلي دي، هغه وویل: که دغسې وي نو په دوی کې به خلور خصلتونه وي: په ټولو خلکو کې دوی د فتنې په مهال ډېر صبرناک وي، له مصیبت وروسته به ډېر بیدار وي، له تېښتې وروسته به چریکي بریدونه کوي، خپلو مسکینانو، یتیمانانو او نادارو لپاره به خیرخواه وي، اویښتم ښه خصلت به یې دا وي چې خپل ټولواکان به له ظلم څخه منعه کوي.

عَمْرُو: أَبْصِرْ مَا تَقُولُ، قَالَ: أَقُولُ مَا سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: لَئِنْ قُلْتَ ذَلِكَ، إِنَّ فِيهِمْ لَخِصَالًا أَرْبَعًا: إِنَّهُمْ لَأَحْلَمُ النَّاسِ عِنْدَ فِتْنَةٍ، وَأَسْرَعُهُمْ إِفَاقَةً بَعْدَ مُصِيبَةٍ، وَأَوْشَكُهُمْ كَرَّةً بَعْدَ قَرَّةٍ وَخَيْرُهُمْ لِمُسْكِينٍ وَيَتِيمٍ وَضَعِيفٍ، وَخَامِسَةً حَسَنَةً جَمِيلَةً: وَأَمْنَعُهُمْ مِنْ ظُلْمِ الْمُلُوكِ [صحیح مسلم: ۲۸۹۸، مسند احمد: ۱۸۰۲۲]

دجال به کله راوځي ؟

نافع رضي الله عنه وايي مونږ له نبي كريم صلی الله علیه وسلم سره په يوه غزا کې وو، د مغرب له اړخ ورته يو عربي قوم راغی چې و ژغونو جامې پرې پرته وې له يو ډبرکي ترڅنگ ورسره مخامخ شول، نبي صلی الله علیه

[۱۰۳] عَنْ نَافِعِ بْنِ عُثْبَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فِي غَزْوَةٍ، قَالَ: فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَوْمٌ مِنْ قَبْلِ الْمَغْرِبِ، عَلَيْهِمْ ثِيَابُ الصُّوفِ،

وسلم ناست او دوی ولاړ وو، زړه مې راته وویل چې ورشه ترمخ یې ودرېږه هسې نه په نبی صلی الله علیه وسلم قتل نه کړي، بیا مې وویل: شاید پټې خبرې ورسره کوي، زه راغلم او دقوم او نبی صلی الله علیه وسلم ترمخ ودرېدم، نو څلور خبرې مې ترې یادې کړې چې اوس هم راته زده دي، هغه وویل: تاسو به د عربانو جزیره باندې جنگ کوئ الله به یې درته درکړي، بیا فارسیانو سره جنگ وکړئ الله به یې فتح درکړي، بیا به له رومیانو سره جنگ وکړئ الله به یې فتح درکړي، بیا له دجال سره جنگ وکړئ الله به یې فتحه درکړي، نافع بیا جابر رضي الله عنه ته وویل: ترڅو روم نه وي فتح شوی دجال نه راوځي .

فَوَافَقُوهُ عِنْدَ أَكْمَةِ، فَإِنَّهُمْ لَقِيَاءُ وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَاعِدٌ، قَالَ: فَقَالَتْ لِي نَفْسِي: أَتَيْتُهُمْ فَقُمَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُ لَا يَغْتَالُونَهُ، قَالَ: ثُمَّ قُلْتُ: لَعَلَّهُ نَجِيٌّ مَعَهُمْ، فَأَتَيْتُهُمْ فَقُمْتُ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُ، قَالَ: فَحَفِظْتُ مِنْهُ أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ، أَعَدُّنَّ فِي يَدِي، قَالَ: «تَغْزُونَ جَزِيرَةَ الْعَرَبِ فَيَفْتَحُهَا اللَّهُ، ثُمَّ فَارِسَ فَيَفْتَحُهَا اللَّهُ، ثُمَّ تَغْزُونَ الرُّومَ فَيَفْتَحُهَا اللَّهُ، ثُمَّ تَغْزُونَ الدَّجَالَ فَيَفْتَحُهَا اللَّهُ» قَالَ: فَقَالَ نَافِعٌ: يَا جَابِرُ، لَا نَرَى الدَّجَالَ يَخْرُجُ، حَتَّى نُفْتَحَ الرُّومُ] (صحيح مسلم: ۴۹۰۰، سنن ابن ماجه: ۴۰۹۱)

قحطاني باچا راتلل د قیامت نښه ده

[۱۰۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، رَضِيَ اللَّهُ لَه ابوهريزه رضي الله عنه نه روايت

دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: قیامت به تر هغه رانه شي چې له بنوقحطان نه به یو سړی راووځي او خلک به یې په لښته روان کړي وي .

عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَخْرُجَ رَجُلٌ مِنْ قَحْطَانَ يَسُوقُ النَّاسَ بِعَصَاهُ] (صحيح البخاري: ۳۵۱۷، مسلم: ۲۹۱۰، مسند احمد: ۹۴۰۵)

د جهجاه په نوم ټولواک به د قیامت نښه وي

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: تر هغه شپې ورځې لاړې نه شي (قیامت به رانه شي) ترڅو د جهجاه په نوم سړی ټولواک جوړ نه شي .

[۱۰۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [لَا تَذْهَبُ الْأَيَّامُ وَاللَّيَالِي، حَتَّى يَمْلِكَ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ الْجَهْجَاهُ] (صحيح مسلم: ۲۹۱۱، جامع الترمذي: ۲۴۲۸)

د وښتانو پېزار د قیامت د نښه ده

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: تر هغه به قیامت رانه

[۱۰۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَقَاتِلُوا قَوْمًا نِعَالُهُمُ الشَّعْرُ، وَلَا تَقُومُ

شي چي تاسو د داسي قوم سره جنگ ونه کړئ چې پېزار به يې له وېښتانو څخه وي، او قيامت به تر هغه رانه شي چې تاسو له داسي قوم سره جنگ ونه کړئ چې پوزې به يې د ټکيدلې ډال په څېر وي .

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: قيامت به تر هغه قايم نه شي چې تاسو له ترکانو سره جنگ ونه کړئ، پوزې به يې پيتې او مخونه به يې لکه د ډال په څېر پلن وي، او قيامت به تر هغه رانه شي چې تاسو له داسو خلکو سره جنگ ونه کړئ چې پښې به يې له وېښتانو څخه وي .

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: قيامت به تر هغه رانه شي چې مسلمانان له ترکانو سره جنگ ونه کړي،

السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا قَوْمًا كَأَنَّ وُجُوهُهُمْ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ] (صحيح البخاري: ۲۹۲۹، صحيح مسلم: ۲۹۱۲، جامع الترمذي: ۲۲۱۵، سنن ابي داود: ۴۳۰۴، سنن ابن ماجه: ۴۰۹۷، مسند احمد: ۲۰۶۷۷)

[۱۰۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا التُّرْكَ، صَغَارَ الْأَعْيُنِ، حُمْرَ الْوُجُوهِ، ذُلْفَ الْأَنْوَفِ، كَأَنَّ وُجُوهُهُمْ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ، وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا قَوْمًا نِعَالُهُمُ الشَّعْرُ] (صحيح البخاري: ۲۹۲۸، صحيح مسلم: ۲۹۱۲، جامع الترمذي: ۲۲۱۵، سنن ابي داود: ۴۳۰۴، سنن ابن ماجه: ۴۰۹۷، مسند احمد: ۱۰۸۶۱)

[۱۰۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُقَاتِلَ الْمُسْلِمُونَ التُّرْكَ، قَوْمًا

ترکان به داسې قوم وي چې مخونه به يې د ډال په څېر پلن وي، د وېښتانو پوښاک به اچوي، وېښتانو کې به گرځي، مخونه به يې سره او سترگې به يې وړې وي .

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: قيامت به تر هغه رانه شي چې مسلمانان پکې له ترکانو سره جنگ ونه کړي، ترکان به داسې قوم وي چې مخونه به يې د ډال په شان پلن وي، وېښتانو پوښاک به اغوندي او په وېښتانو کې به گرځي .

ابو بکرة رضي الله عنه نه روايت دی چې ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم نه اوریدلي دي ويل يې: زما له امت څخه به ځينې خلک ډاډمن ځای چې بصره به نومېږي پکې اووسېږي، ترڅنگ به يې ددجلي په نوم نهر وي پول به پرې اېښی وي،

وُجُوهُهُمْ كَالْمَجَانِّ الْمَطْرَقَةِ يَلْبَسُونَ الشَّعَرَ، وَيَمْشُونَ فِي الشَّعَرِ، حُمْرُ الْوُجُوهِ صِغَارُ الْأَعْيُنِ] (صحيح مسلم: ۴۹۱۲،

[۱۰۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُقَاتِلَ الْمُسْلِمُونَ التُّرُكَ، قَوْمًا وَجُوهُهُمْ كَالْمَجَانِّ الْمَطْرَقَةِ يَلْبَسُونَ الشَّعَرَ، وَيَمْشُونَ فِي الشَّعَرِ] (سنن ابی داود: ۴۳۰۵)

[۱۱۰] عَنْ مُسْلِمِ بْنِ أَبِي بَكْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ أَبِي يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [يَنْزِلُ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي بِغَائِطٍ يُسَمُّونَهُ الْبَصْرَةَ، عِنْدَ نَهَرٍ يُقَالُ لَهُ: دِجْلَةُ، يَكُونُ عَلَيْهِ جِسْرٌ، يَكْثُرُ أَهْلُهَا،

وَتَكُونُ مِنْ أَمْصَارِ الْمُهَاجِرِينَ [(سنن ابی داود: ۴۳۰۶).

[۱۱۱] وَفِي لَفْظٍ مِنْ أَمْصَارِ الْمُسْلِمِينَ - فَإِذَا كَانَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ جَاءَ بَنُو قَنْطُورَاءَ عِرَاضُ الْوُجُوهِ، صَغَارُ الْأَعْيُنِ، حَتَّى يَنْزِلُوا عَلَى شَطِّ النَّهْرِ، فَيَتَفَرَّقُ أَهْلُهَا ثَلَاثَ فِرَقٍ: فِرْقَةٌ يَأْخُذُونَ أَذْنَابَ الْبَقَرِ وَالْبَرِّيَّةِ وَهَلَكُوا، وَفِرْقَةٌ يَأْخُذُونَ لِأَنْفُسِهِمْ وَكَفَرُوا، وَفِرْقَةٌ يَجْعَلُونَ ذَرَارِيَهُمْ خَلْفَ ظُهُورِهِمْ، وَيَقَاتِلُونَهُمْ وَهُمْ الشُّهَدَاءُ]

[۱۱۲] وَفِي لَفْظٍ أَحْمَدَ بَعْدَ الْفِرْقَةِ الْأُولَى: وَأَمَّا فِرْقَةٌ فَتَأْخُذُ عَلَى أَنْفُسِهَا، فَكَفَرَتْ فَهَذِهِ وَتِلْكَ سَوَاءٌ، وَأَمَّا فِرْقَةٌ فَيَجْعَلُونَ عِبَالَهُمْ خَلْفَ ظُهُورِهِمْ وَيَقَاتِلُونَ، فَقَتَلَاهُمْ شُهَدَاءُ، وَيَفْتَحُ اللَّهُ عَلَى بَقِيَّتِهَا [(سنن ابی داود: ۴۳۰۶، مسند

اوسیدونکی به یی ډیر شي اود مهاجرینو له ښارونو څخه به وي .

بل روایت کې دي چې: د مسلمانانو له ښارونو څخه به وي، په اخره زمانه کې به ترکان به راشي، پلن مخونه او سترګې به یې وړې وي ددغه نهر پر غاړه به واړوي، مسلمانان به پکې درې ډلې شي: یوه ډله به یې دغواگانو لکی راوښی کړوندي به شروع کړي نو دوی به هلاک شي، دوهمه به له ترکانو څخه امان وغواړي کفر به وکړي او بله به یې خپل بچیان له ځانونو نه شاته ته کړي او جنگ به وکړي او دوی به شهیدان وي .

د احمد په روایت کې له لومړۍ ډلې وروسته داسې دي: یوه ډله به یې له ځان لپاره امن وغواړي نو کفر به وکړي، دوی او هغوی به سره یو خبر وي، او یوه ډله به یې خپل ماشومان شاته کړي او جنگ به وکړي، ددوی وژل شوي به شهیدان وي، او

د فتنو په مهال به شام د ایمان کور وي

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي دي: زه ویده وم څه گورم چې قراني واک او دبدبه مې له سر لاندې پورته شوه پوهه شوم چې وړلی شي، سترگې مې وړپسې کړې نو د شام په لور یوړل شو، خبردار کله چې فتنې راشي نو ایمان به په شام کې وي .

له ابودرداء رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ویلي دي: د خونړیز معرکې په مهال به د مسلمانانو پناگاه په غوطه کې وي ترڅنگ به یې د دمشق په نوم ښار وي، دغه به د شام غوره ترین ښار وي .

[۱۱۳] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [يَبْنَى أُنَا نَائِمٌ إِذْ رَأَيْتُ عَمُودَ الْكِتَابِ اخْتَمَلَ مِنْ تَحْتِ رَأْسِي، فَظَنَنْتُ أَنَّهُ مَذْهُوبٌ بِهِ، فَأَتْبَعْتُهُ بَصَرِي، فَعَمِدَ بِهِ إِلَى الشَّامِ، أَلَا وَإِنَّ الْإِيمَانَ حِينَ تَقْعُ الْفِتْنُ بِالشَّامِ] (مسند البزار: ۴۱۱۱).

[۱۱۴] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [إِنَّ فُسْطَاطَ الْمُسْلِمِينَ يَوْمَ الْمَلْحَمَةِ بِالْغُوطَةِ، إِلَى جَانِبِ مَدِينَةٍ يُقَالُ لَهَا: دِمَشْقُ، مِنْ خَيْرِ مَدَائِنِ الشَّامِ] (سنن أبي داود: ۴۲۹۸، مسند احمد: ۲۱۷۲۵).

[۱۱۵] عَنْ أَبِي الزَّاهِرِيَّةِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَعْقِلُ الْمُسْلِمِينَ مِنَ الْمَلَا حِمِ دِمَشْقُ وَمَعْقِلُهُمْ مِنَ الدَّجَالِ بَيْتُ الْمَقْدِسِ وَمَعْقِلُهُمْ مِنْ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ بَيْتُ الطُّورِ
(مصنف بن أبي شيبة: ۱۹۴۴۷)

ابوزاهريه رضي الله عنه وايي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: له فتنو خخه د مسلمانانو پناگاه به دمشق وي، او له دجال خخه پناگاه به يي بيت المقدس وي، او له ياجوج ماجوج خخه پناگاه به يي طور وي .

الله پاک له دين خخه دفاع له هرچا اخستی شي

[۱۱۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِذَا وَقَعَتِ الْمَلَا حِمُ، بَعَثَ اللَّهُ بَعْثًا مِنَ الْمَوَالِي، هُمْ أَكْرَمُ الْعَرَبِ فَرَسًا، وَأَجْوَدُهُ سِلَاحًا، يُؤَيِّدُ اللَّهُ بِهِمُ الدِّينَ] (سنن ابن ماجه: ۴۰۹۰)

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: کله چي فتنې راپورته شي، الله پاک به يي غلامانو خخه يو لښکر راپورته کړي، په ټولو عربانو کې به دوی هم د اسونو او هم د سلاح او اسلحي له مخې غوره او ښه وي، په دوی به الله پاک د اسلام تاييد کوي.

أُبوسريحه رضي الله عنه وايلي: نبي
صلى الله عليه وسلم له خوني خخه
راووت او مونرد قيامت متعلق خبري
كولي، هغه وويل: قيامت به تر هغه
رانه شي چي مخكي تري لس نبي نه
وي راغلي: له مغرب خخه د لمر
راختل، دجال، لوگي، حيوان چي
خبري به كوي، ياجوج او ماجوج، او
دعيسى عليه السلام راوتل، او دري
خسفونه به وشي، يوپه مشرق، يوپه
مغرب او يوبه په جزيرة العرب كي
وشي، له عدن ابين (حاي نوم دي) له
لري ساحي خخه به اور راووي
خلك به محشر ته شري، اور به هلته
پراو اچوي چي خلک پراو واچوي او
چرته قيلونه كوي اور به ورته بيا خپل
پراو واچوي .

په بل روايت كي دي: اخرنى نبه يي
اور دي چي له يمن خخه به راووي
او خلک به (محشر) ته شري .

[۱۱۷] عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ أَسِيدٍ أَبِي
سَرِيحَةَ، قَالَ: أَطْلَعَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ غُرْفَةٍ،
وَنَحْنُ نَتَذَكَّرُ السَّاعَةَ، فَقَالَ: "لَا
تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَكُونَ عَشْرُ
آيَاتٍ: طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا،
وَالدَّجَالُ، وَالدُّخَانُ، وَالذَّابَّةُ،
وَيَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ، وَخُرُوجُ عِيسَى
ابْنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَثَلَاثُ
خُسُوفٍ، خُسُوفٌ بِالْمَشْرِقِ،
وَحُسُوفٌ بِالْمَغْرِبِ، وَخُسُوفٌ بِجَزِيرَةِ
الْعَرَبِ، وَنَارٌ تَخْرُجُ مِنْ قَعْرِ عَدَنَ
أَبَيْنَ، تَسُوقُ النَّاسَ إِلَى الْمَحْشَرِ،
تَبَيَّتْ مَعَهُمْ إِذَا بَاتُوا، وَتَقِيلُ مَعَهُمْ
إِذَا قَالُوا" (صحيح مسلم: ۲۹۰۱،
جامع الترمذي: ۲۱۸۳، سنن ابي
داود: ۴۳۱۱، سنن ابن ماجه:
۴۰۵۵، مسند احمد: ۲۳۸۷۸).

وَفِي رَوَايَةٍ : وَآخِرُ ذَلِكَ نَارٌ
تَخْرُجُ مِنَ الْيَمَنِ تَطْرُدُ النَّاسَ ()
صحيح مسلم: ۲۹۰۱، سنن ابي

داود: (۴۳۱۱)

وَفِي رِوَايَةٍ [وَرِيحٌ تُلْقِي النَّاسَ فِي الْبَحْرِ] (صحيح مسلم: ۲۹۰۱)

په بل روایت کې دي: او باد (طوفان) به وي چې خلک به په سمندر کې غورځوي .

[۱۱۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ سِتًّا: طُلُوعَ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا، أَوِ الدُّخَانَ، أَوْ الدَّجَالَ، أَوِ الدَّابَّةَ، أَوْ خَاصَّةَ أَحَدِكُمْ أَوْ أَمْرَ الْعَامَةِ] (صحيح مسلم: ۲۹۴۷، مسند احمد: ۱۰۶۴۰)

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: له شپږو شيانو مخکې نېک عملونو ته تلوار وکړئ: چې لمر له مغرب څخه راوځيږي، یا لوگي راشي ، یا دجال راشي، او حيوان رانکاره شي، یا څوک خاص په خپل مرگ مړ شي او یا پرې په عمومي توگه قیامت راشي.

[۱۱۹] وَعَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَرْفُوعاً: الْعِبَادَةُ فِي الْهَرَجِ كَهَجْرَةِ إِلَيَّ] (صحيح مسلم: ۲۹۴۸، جامع الترمذي: ۲۴۰۱، سنن ابن ماجه: ۳۹۸۵، مسند احمد: ۲۰۴۹۸)

له معقل بن يسار رضي الله عنه نه روایت دی مرفوعاً: په فتنه کې عبادتونه کول دومره ثواب لري لکه ما ته هجرت کول .

[۱۲۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم

فرمايي: درې نښې چې کله راووځي هېڅ
نفس ته به ايمان راوړل فايده ونه رسوي
مگر دا چې له مخکې يې ايمان راوړی
وي او يا يې ايماني کارونه کړي وي: لمر
له مغرب څخه راپورته کېدل، د دجال
راټل، او د ځمکې حيوان (چې خبرې به
کوي).

عبدالله بن عمرو فرمايي رضي الله
عنه وايي: ما له رسول الله نه يو
حديث زدکړه دی چې تراوسه مې نه
دی هېر کړی هغه ويل: د قيامت
لومړی به له مغرب څخه د لمر
راپورته کېدل وي، او دسهار په مهال
خلکو کې (ناطق) حيوان راووځي، که
هره پکې له بلې مخکې شي خو
دوهمه به پسې ډېره زړ او نژدې راشي.

صفوان بن عسال رضي الله عنه وايي
چې ما له رسول الله صلى الله عليه

عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [ثَلَاثٌ إِذَا
خَرَجْنَا لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ
تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ، أَوْ كَسَبَتْ
فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا: طُلُوعُ الشَّمْسِ
مِنْ مَغْرِبِهَا، وَالِدَجَالُ، وَدَابَّةُ
الْأَرْضِ] (صحيح مسلم: ۱۵۸)

[۱۲۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ:
[حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثًا لَمْ أَتَّسُهُ بَعْدُ،
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ أَوَّلَ الْآيَاتِ خُرُوجًا،
طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا، وَخُرُوجُ
الدَّابَّةِ عَلَى النَّاسِ ضُحًى، وَأَيُّهُمَا مَا
كَانَتْ قَبْلَ صَاحِبَتِهَا، فَالْأُخْرَى
عَلَى إِثْرِهَا قَرِيبًا] (صحيح مسلم:
۲۹۴۱، سنن ابي داود: ۴۳۱۰، سنن
ابن ماجه: ۴۰۶۹، مسند احمد:

(۶۸۸۱)

[۱۲۲] عَنْ صَفْوَانَ بْنِ عَسَّالٍ
قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

وسلم خخه اوریدلي دي ویل یی: په
مغرب کې الله پاک د توبې لپاره یوه
دروازه گرځولې ده چې د اویا کالو په
اندازه پلنوالی لري، تر هغه نه بندېږي
چې لمر ورڅخه نه وي راپورته شوی .

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : أَنَّ اللَّهَ
عَزَّ وَجَلَّ جَعَلَ بِالْمَغْرِبِ بَابًا
عَرْضُهُ مَسِيرَةُ سَبْعِينَ عَامًا
لِلتَّوْبَةِ لَا يُغْلَقُ حَتَّى تَطْلُعَ
الشَّمْسُ مِنْ قِبَلِهِ [جامع
الترمذي: ۳۵۳۶]

توبه کله قبلېږي؟

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روایت
دی چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمایي: که څوک د مغرب څخه
د لمر رانستو مخکې توبه اوباسي نو
توبه به یې الله قبوله کړي .

[۱۲۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [مَنْ تَابَ قَبْلَ
أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا، تَابَ
اللَّهُ عَلَيْهِ] (صحيح مسلم: ۲۷۰۳،
مسند احمد : ۹۱۳۰)

هغه لوگي چې د قيامت نښه به وي

له حذیفه رضي الله عنه نه روایت
دی چې د قيامت نښه دا هم ده
چې تر څلویښت ورځو پورې به لوگي

[۱۲۴] فَرُويَ مِنْ حَدِيثِ حُذَيْفَةَ
أَنَّ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ دُخَانًا يَمْلَأُ
مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ يَمْكُثُ
فِي الْأَرْضِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فَأَمَّا

الْمُؤْمِنُ قَيْصِيْبُهُ مِنْهُ شِبْهُ الزُّكَّامِ
وَأَمَّا الْكَافِرُ فَيَكُونُ بِمَنْزِلَةِ
السَّكَرَانِ يَخْرُجُ الدُّخَانُ مِنْ أَنْفِهِ
وَعَيْنَيْهِ وَأُذُنَيْهِ وَدُبُرِهِ [تحفة
الأحوذی: ۱۱ / ۲۹۱].

راشي او مشرق او مغرب به ټول
ونيسي، په مسلمان به يې اثر د زکام
په خبر وي او په کافرانو به يې اثر لکه
د نشيانو وي، لوگي به يې له پوزې، له
سترگو، له غوږونو او له مقعد څخه
راووځي .

د ښارونو پرمختگ (ښه کار دی خو) د قیامت نښه ده

[۱۲۵] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَهُ: [يَا
أَنَسُ، إِنَّ النَّاسَ يُمَصِّرُونَ
أَمْصَارًا، وَإِنَّ مِصْرًا مِنْهَا يُقَالُ
لَهُ: الْبَصْرَةُ - أَوِ الْبَصِيرَةُ - فَإِنْ
أَنْتَ مَرَرْتَ بِهَا، أَوْ دَخَلْتَهَا،
فَإِيَّاكَ وَسِبَآخَهَا، وَكِلَاءَهَا،
وَسُوقَهَا، وَبَابُ أَمْرَانِهَا، وَعَلَيْكَ
بِضَوَاحِيهَا، فَإِنَّهُ يَكُونُ بِهَا
خَسْفٌ وَقَذْفٌ وَرَجْفٌ، وَقَوْمٌ

له انس بن مالک رضي الله عنه نه روايت
دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم
ورته ويلي و: انسه! خلک به ښارونه اباد
کړي، د يو ښار نوم به پکې بصره يا بصيره
وي، که ته پرې چرته تېر شوې او يا ورته
ننوتې نو هم يې له مالگجنې ځمکې ځان
وساته او هم يې له کلاء (د منطقي نوم دی)
نه او بازار نه يې ځان وساته، او ځان يې د
واليانو له دروازو هم وساته، بلکې د يادې
منطقي شاوخوا اوسېږه، زر دی چې دغلته
به خسف (ځمکې به وچوي) او قذف (
طوفانونه، يا به ځمکې مړي راوغورځوي، يا
به پرې د کانو باران وشي) او ځمکلېزی به

وي، دغلته به يو قوم وي شپه به په پداسې
حال کې تېره کړې چې سهار به شادوگان او
خنزيران وي .

يَبْيَتُونَ يُصْبِحُونَ قِرْدَةً وَخَنَازِيرَ
[(سنن ابی داود: ۴۳۰۷)]

دجال، د هغه صفت او د ورسره شيانو بيان

له نواس به سمعان رضي الله عنه روايت
دی چې يوه ورځ رسول الله صلى الله
عليه وسلم دجال ياد کړ، په ډېر حقارت
يې هم ياد کړ او فتنه يې هم ورله لويه
وگڼله، تردې چې مونږ گومان وکړ چې د
کجورو په دې باغ کې به وي، چې کله
مونږ ورته ماسپښين بيا راغلو نو په مونږ
يې د ډار اثرات وليدل، ويې پوښتل چې
ولې؟ مونږ وويل: د الله رسوله، تا سهار د
دجال ذکر وکړ، ډېر دې تحقير کړ او فتنه
دې هم ورله لويه ياده کړه، مونږ داسې
گومان وکړ چې گنې د کجورو په دې باغ
کې دی، هغه وويل: له دجال پرته
درباندې زه له نور څه وېرېږم، که راشي او
زه وم نو زه ورسره جنگ کوم، خو که هغه
راشي او زه نه يم نو هر سړی دې ورسره
خپله دليل بازي وکړي، او د هر مسلمان

[۱۲۶] عَنِ النَّوَاسِ بْنِ سَمْعَانَ،
قَالَ: ذَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الدَّجَالَ ذَاتَ غَدَاةٍ،
فَخَفَّضَ فِيهِ وَرَقَّعَ، حَتَّى ظَنَّنَاهُ
فِي طَائِفَةِ النَّخْلِ، فَلَمَّا رُحْنَا
إِلَيْهِ عَرَفَ ذَلِكَ فِينَا، فَقَالَ: «مَا
شَأْنُكُمْ؟» قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ
ذَكَرْتَ الدَّجَالَ غَدَاةً، فَخَفَّضْتَ
فِيهِ وَرَقَّعْتَ، حَتَّى ظَنَّنَاهُ فِي
طَائِفَةِ النَّخْلِ، فَقَالَ: «غَيْرُ
الدَّجَالِ أَخُوْفُنِي عَلَيْكُمْ، إِنْ
يَخْرُجُ وَأَنَا فِيكُمْ، فَأَنَا حَاجِبُهُ
دُونَكُمْ، وَإِنْ يَخْرُجُ وَلَسْتُ
فِيكُمْ، فَأَمْرُو حَاجِبِ نَفْسِهِ وَاللَّهِ
خَلِيفَتِي عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ، إِنَّهُ

دې الله مددگار شي، دجال زلمی او
 کوږی وړی وېستان لري، سترگه یې بڼه
 راوتې ده، سم دم لکه عبدالعزی بن قطن،
 که څوک یې وويني نو د سورت کهف
 اولني ایتونه دې پرې ولولي، هغه به د
 عراق او شام ترمنځ لارې څخه به راوځي
 او ښي او گځ اړخ ته به فسادونه کوي، ای
 د الله بندگانو مضبوط پاتې شی، مونږ
 وویل: په ځمکه کې به ترڅومره پاتې
 کيږي؟ هغه وویل: څلوېښت ورځې، یوه
 ورځ به لکه دکال، بله به لکه د میاشت،
 او بله به لکه د اونۍ په څېر وي او پاتې
 ورځې به یې ستاسو دعادي ورځو په څېر
 وي، مونږ وویل: د الله پېغمبره! د کال په
 څېر ورځ کې یې مونږ ته د یوې ورځې
 لمونځ کفایت کوي؟ هغه وویل: نا، اندازه
 به ورله ولگوئ، مونږ وویل: په ځمکه کې
 څومره تېز وي؟ هغه وویل: د هغه باران په
 څېر چې طوفان ورپسې وي، یو قوم ته به
 راشي دعوت به ورکړي نو ایمان به پرې
 راوړي، اسمان ته به امر وکړي باران به
 ووروي، ځمکې ته به امر وکړي زرغونه

شَابُّ قَطَطٌ، عَيْنُهُ طَافِئَةٌ، كَأَنِّي
 أَشَبَّهُهُ بِعَبْدِ الْعَزَى بْنِ قَطَنِ،
 فَمَنْ أَدْرَكَهُ مِنْكُمْ، فَلْيَقْرَأْ عَلَيْهِ
 فَوَاتِحَ سُورَةِ الْكَهْفِ، إِنَّهُ خَارِجٌ
 خَلَّةً بَيْنَ الشَّامِ وَالْعِرَاقِ، فَعَاثَ
 يَمِينًا وَعَاثَ شِمَالًا، يَا عِبَادَ اللَّهِ
 فَانْتَبِهُوا قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا
 لَبَّيْهُ فِي الْأَرْضِ؟ قَالَ: «أَرْبَعُونَ
 يَوْمًا، يَوْمٌ كَسَنَةٍ، وَيَوْمٌ كَشْهْرٍ،
 وَيَوْمٌ كَجُمُعَةٍ، وَسَائِرُ أَيَّامِهِ
 كَأَيَّامِكُمْ» قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ
 فَذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَسَنَةٍ،
 أَتَكْفِينَا فِيهِ صَلَاةَ يَوْمٍ؟ قَالَ:
 «لَا، أَفْدُرُوا لَهُ قَدْرَهُ» قُلْنَا: يَا
 رَسُولَ اللَّهِ وَمَا إِسْرَاعُهُ فِي
 الْأَرْضِ؟ قَالَ: "كَالْغَيْثِ
 اسْتَدْبَرْتُهُ الرِّيحُ، فَيَأْتِي عَلَى
 الْقَوْمِ فَيَدْعُوهُمْ، فَيُؤْمِنُونَ بِهِ
 وَيَسْتَجِيبُونَ لَهُ، فَيَأْمُرُ السَّمَاءَ
 فَتُمْطِرُ، وَالْأَرْضَ فَتَنْبِتُ، فَتَرْوَحُ

به شي، په مابنام کې به يې ورته څاروي راښي چې کوي به يې پورته شوي وي، غولانځې به يې ډکې وي او تشي به يې راوتلي وي، بيا به بل قوم ته راښي دعوت به ورکړي خو هغوی به يې دعوت ونه مني، دجال به ترې په داسې حالت کې ستون شي چې په قحط کې به يې پريږدي چې لاسونو کې به هېڅ حيوان نه لري، په ورانه وېجاړه ځمکه به تېر شي او ورته به ووايي چې خزاني دې رابرسېره کړه، خزاني به يې ورپسې داسې روانې وي لکه د مچو باچا، بيا به تازه ځوان شوی سړی راوغواړي په توره به يې دوه جلا جلا ټوټې کړي او لري به يې گوزار کړي، بيا به يې راوغواړي، هغه به ورته په داسې حالت کې راښي او مخ به يې رڼا کوي او خاندي به، دوی به لا دې حالت کې وي چې الله به مسيح بن مريم راواستوي، د دمشق په ختيځ کې به له منارة البيضاء سره رابښکته شي، په ورس خوشبېو به يې دوه چينې اچولې وي او د دو ملايکو په وزرو به يې لاسونه ايښي وي، چې سر ښکته خولي به

عَلَيْهِمْ سَارِحَتُهُمْ، أَطْوَلَ مَا كَانَتْ ذُرًّا، وَأَسْبَغَهُ ضُرُوعًا، وَأَمَدَهُ خَوَاصِرَ، ثُمَّ يَأْتِي الْقَوْمَ، فَيَدْعُوهُمْ فَيَرُدُّونَ عَلَيْهِ قَوْلَهُ، فَيَنْصَرِفُ عَنْهُمْ، فَيُضْبِحُونَ مُمَحِلِينَ لَيْسَ بِأَيْدِيهِمْ شَيْءٌ مِنْ أَمْوَالِهِمْ، وَيَمُرُّ بِالْخَرِيبَةِ، فَيَقُولُ لَهَا: أَخْرِجِي كُنُوزَكَ، فَتَتَّبِعُهُ كُنُوزُهَا كَيْعَاسِيبِ النَّحْلِ، ثُمَّ يَدْعُو رَجُلًا مُمْتَلِئًا شَبَابًا، فَيَضْرِبُهُ بِالسَّيْفِ فَيَقْطَعُهُ جَزَلَتَيْنِ رَمِيَّةَ الْغَرَضِ، ثُمَّ يَدْعُوهُ فَيَقْبِلُ وَيَتَهَلَّلُ وَجْهَهُ، يَضْحَكُ، فَيَبْنِي مَا هُوَ كَذَلِكَ إِذْ بَعَثَ اللَّهُ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ، فَيَنْزِلُ عِنْدَ الْمَنَارَةِ الْبَيْضَاءِ شَرْقِيَّ دِمَشْقَ، بَيْنَ مَهْرُودَتَيْنِ، وَاضِعًا كَفَّيْهِ عَلَى أَجْنَحَةِ مَلَكَينِ، إِذَا طَاطَأَ رَأْسَهُ قَطْرَ، وَإِذَا رَفَعَهُ تَحَدَّرَ مِنْهُ جُمَانٌ كَاللُّؤْلُؤِ، فَلَا يَحِلُّ لِكَافِرٍ

ترې څاڅي او که سر پورته کړي نو د ملغلرو په څېر به ترې روانې وي، په هر کافر چې يې بوي ورشي نو مړ به شي، او بوی به يې د سترگو ديد په اندازه وي، دجال پسې به شي او حتی چې باب لد سره به يې گير کړي او مړ به يې کړي، بيا به عیسی علیه السلام داسې قوم ته راشي چې الله پاک به له دجال څخه ساتلي وي، له ورسيدلي خفگان يا غبار څخه به يې مخونه پاک کړي او په جنت کې به ورته په بلندو درجو زيری ورکړي، عیسی علیه السلام به لا داسې وي چې الله به ورته وحي وکړي: ما خيل ځيني بندگان را بنکاره کړي دي چې په جنگ ورسره څوک توان نه لري، زما بندگان طور غرته د حفاظت په خاطر بوځه، الله به ياجوج او ماجوج په داسې حالت کې راوباسي چې له هر لور ځای څخه په رامنډو وي، د طبریه په سمندرگوټي به يې لومړي تېر شوي وي او ټولې اوبه به يې څښلې وي اخري چې يې کله راشي وايي به: دلته هم لکه چې يو وخت اوبه وې، په جبل طور

يَجِدُ رِيحَ نَفْسِهِ إِلَّا مَاتَ، وَنَفْسُهُ يَنْتَهِي حَيْثُ يَنْتَهِي طَرْفُهُ، فَيَطْلُبُهُ حَتَّى يُدْرِكُهُ بَابُ لُدٍّ، فَيَقْتُلُهُ، ثُمَّ يَأْتِي عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ قَوْمٌ قَدْ عَصَمَهُمُ اللَّهُ مِنْهُ، فَيَمْسَحُ عَنْ وُجُوهِهِمْ وَيُحَدِّثُهُمْ بَدَرَجَاتِهِمْ فِي الْجَنَّةِ، فَبَيْنَمَا هُوَ كَذَلِكَ إِذْ أَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ عِيسَى: إِنِّي قَدْ أَخْرَجْتُ عِبَادًا لِي، لَا يَدَانِ لِأَحَدٍ بِقِتَالِهِمْ، فَحَرَّرْ عِبَادِي إِلَى الطُّورِ وَيَبْعَثُ اللَّهُ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ، وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ، فَيَمُرُّ أَوَائِلُهُمْ عَلَى بُحَيْرَةِ طَبْرِيقَةٍ فَيَشْرَبُونَ مَا فِيهَا، وَيَمُرُّ آخِرُهُمْ فَيَقُولُونَ: لَقَدْ كَانَ بِهَذِهِ مَرَّةً مَاءٌ، وَيُخَصِّرُ نَبِيُّ اللَّهِ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ، حَتَّى يَكُونَ رَأْسُ الثَّوْرِ لِأَحَدِهِمْ خَيْرًا مِنْ مِائَةِ دِينَارٍ لِأَحَدِكُمْ الْيَوْمَ، فَيَرْغَبُ

کې به هغه او ملگري يې محاصره شي تر دې چې د نن ورځې سل دینارو څخه به هغه وخت یو سړي ته د غوايي سر ډېر غوره وي، د اوبسانو او گډو بزو چينجي به الله پاک په یاجوج ماجوج کې پیدا کړي نو د چينجو ښکار به شي او د یو نفس په څېر به مړه شي، بیا به عیسی علیه السلام له خلکو سره ځمکې ته رابښته شي، د ځمکې په سر به دلويشت په اندازه ځای ونه گوري مگر د دوی بدبوی به پکې وي، عیسی علیه السلام او ملگري به یې الله پاک ته سوال وکړي، الله پاک د اوبسانو څټ په څېر مارغان راواستوي او هلته به یې یوسی چې د الله خوښه وي، بیا به الله باران وکړي هېڅ د خټې او خیمې کور به پاتې نه شي مگر داسې پاکه به یې ووينځي لکه شیشه، بیا به ځمکې ته وویل شي چې خپلې مېوې راوباسه، او برکتونه دې بېرته واپس کړه، په دغه ورځ به مستقله ډله یو انار خوړلی شي او له پوستکې لاندې به یې ځانونه سیوری کوي، په شېدو کې به هم برکت واچول شي

نَبِيُّ اللَّهِ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ،
فَيُرْسِلُ اللَّهُ عَلَيْهِمُ النَّعْفَ فِي
رِقَابِهِمْ، فَيُضْبِحُونَ فَرَسَى كَمَوْتِ
نَفْسٍ وَاحِدَةٍ، ثُمَّ يَهْبِطُ نَبِيُّ اللَّهِ
عِيسَى وَأَصْحَابُهُ إِلَى الْأَرْضِ،
فَلَا يَجِدُونَ فِي الْأَرْضِ مَوْضِعَ
شِبْرِ إِلَّا مَلَأَهُ زَهْمُهُمْ وَتَنَنُهُمْ،
فَيَرْغَبُ نَبِيُّ اللَّهِ عِيسَى
وَأَصْحَابُهُ إِلَى اللَّهِ، فَيُرْسِلُ اللَّهُ
طَيْرًا كَأَعْنَاقِ الْبُخْتِ فَتَحْمِلُهُمْ
فَتَطْرَحُهُمْ حَيْثُ شَاءَ اللَّهُ، ثُمَّ
يُرْسِلُ اللَّهُ مَطَرًا لَا يَكُنُّ مِنْهُ
يَبْتُ مَدَرٍ وَلَا وَبَرٍ، فَيَغْسِلُ
الْأَرْضَ حَتَّى يَتْرُكَهَا كَالزَّلْفَةِ، ثُمَّ
يُقَالُ لِلْأَرْضِ: أَنْبِئِي ثَمَرَتَكَ،
وَرُدِّي بَرَكَتَكَ، فَيَوْمئِذٍ تَأْكُلُ
الْعِصَابَةُ مِنَ الرُّمَانَةِ، وَيَسْتَظِلُّونَ
بِقِظْفِهَا، وَيُبَارِكُ فِي الرَّسْلِ،
حَتَّى أَنَّ اللَّقْحَةَ مِنَ الْإِبِلِ
لَتَكْفِي الْفِئَامَ مِنَ النَّاسِ،

تر دې چې يوه اوښه به ډېرو خلکو له
بسيا کوي، يوه غوا به روغه قبيله پاللی
شي او يو گډه بزه به د پوره خپل لپاره
کفايت کوي، دوی به په دې حالت کې
وي چې الله پاک به خوشبودار بوي
راوالوځوي او د تخرگونو لاندې به يې تېر
شي او د هر مومن او مسلم ساه به واخلي،
بدترين خلک به پاتې شي د خرو په شان
به پکې خلک زناگانې کوي، په دوی به
قيامت راځي.

وَاللَّفْحَةَ مِنَ الْبَقَرِ لَتَكْفِي
الْقَبِيلَةَ مِنَ النَّاسِ وَاللَّفْحَةَ مِنَ
الْغَنَمِ لَتَكْفِي الْفَخْذَ مِنَ النَّاسِ،
فَبَيْنَمَا هُمْ كَذَلِكَ إِذْ بَعَثَ اللَّهُ
رِيحًا طَيِّبَةً، فَتَأْخُذُهُمْ تَحْتَ
أَبْطَاهِمُ، فَتَقْبِضُ رُوحَ كُلِّ مُؤْمِنٍ
وَكُلِّ مُسْلِمٍ، وَيَبْقَى شِرَارُ
النَّاسِ، يَتَهَارَجُونَ فِيهَا تَهَارُجَ
الْحُمْرِ، فَعَلَيْهِمْ تَقُومُ السَّاعَةُ]

صحيح مسلم: (۲۹۳۷)

په بل روايت کې له دې څخه وروسته
(لَقَدْ كَانَ بِهَذَا مَرَّةً مَاءً) داسې راځي:
بيا به دوی روان شي او په بيت
المقدس کې به جبل خمرته
ورسپري، وايي به: د ځمکې ټول
ميشتوال خو مو مړه کړل راځي چې
څوک په اسمان کې دي هغه هم
ووژنو، خپل غشي به اسمان ته وولي،
الله به ورته بېرته ويشتل شوي غشي
داسې راواپس کړي چې په وينو به

[۱۲۷] وَفِي رِوَايَةٍ بَعْدَ قَوْلِهِ :
لَقَدْ كَانَ بِهَذِهِ مَرَّةً مَاءً - ثُمَّ
يَسِيرُونَ حَتَّى يَنْتَهُوا إِلَى جَبَلِ
الْخَمْرِ، وَهُوَ جَبَلُ بَيْتِ
الْمَقْدِسِ، فَيَقُولُونَ: لَقَدْ قَتَلْنَا
مَنْ فِي الْأَرْضِ هَلُمَّ فَلْنَقْتُلْ مَنْ
فِي السَّمَاءِ، فَيَرْمُونَ بِنُشَابِهِمْ
إِلَى السَّمَاءِ، فَيَرُدُّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
نُشَابَهُمْ مَخْضُوبَةً دَمًا] (صحيح
مسلم: ۲۹۳۷، جامع الترمذي:

. (۲۴۴۰)

ککړ وي.

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه روایت دی چې مونږ ته نبی صلی الله علیه وسلم د دجال باره کې ډېر معلومات راکړل دا یې پکې وویل: دجال به راشي خو مدينې تللې لارې به پرې حرامې وي، یو سړی به ورته راشي چې د وخت غوره به همدی وي، وبه وایي: زه په دې گواهي کوم چې ته هغه دجال یې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم درڅخه مونږ خبر کړي یو، دجال به وایي: څه وایئ که دا سړی مړ کړم او بېرته یې ژوندی کړم ایا بیا به مې هم په ربوبیت کې شک وکړئ؟ خلک به ووايي: نا، سړی به مړ کړي او بېرته به یې ژوندی کړي، چې سړی راژوندی کړي ورته به ووايي: قسم په الله چې له مخکې په پرتله مې اوس درېکې علم لا زیات شو چې دجال یې، په دوهم ځل به یې

[۱۲۸] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخَدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: [حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثًا طَوِيلًا عَنِ الدَّجَالِ فَقَالَ فِيمَا يُحَدِّثُنَا: يَأْتِي الدَّجَالُ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْهِ أَنْ يَدْخُلَ نَقَابَ الْمَدِينَةِ، فَيَخْرُجُ إِلَيْهِ رَجُلٌ يَوْمِئِذٍ هُوَ خَيْرُ النَّاسِ - أَوْ مِنْ خَيْرِهِمْ - فَيَقُولُ: أَشْهَدُ أَنَّكَ الدَّجَالُ الَّذِي حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثَهُ، فَيَقُولُ الدَّجَالُ: أَرَأَيْتُمْ إِنْ قَتَلْتُ هَذَا ثُمَّ أَحْيَيْتُهُ، أَتَشْكُونُ فِي الْأَمْرِ؟ فَيَقُولُونَ: لَا، فَيَقْتُلُهُ ثُمَّ يُحْيِيهِ، فَيَقُولُ حِينَ يُحْيِي: وَاللَّهِ مَا كُنْتُ قَطُّ أَشَدَّ بَصِيرَةً فَيْكَ مِنِّي الْآنَ، قَالَ: فَيُرِيدُ قَتْلَهُ الثَّانِيَةَ فَلَا يُسَلِّطُ عَلَيْهِ] (صحيح البخاري: ۱۸۸۲، صحيح

مسلم: ۲۹۳۸، مسند احمد:

(۱۱۳۱۸)

[۱۴۹] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَخْرُجُ الدَّجَالُ فَيَتَوَجَّهُ قِبَلَهُ رَجُلٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، فَتَلْقَاهُ الْمَسَالِحُ - مَسَالِحُ الدَّجَالِ - فَيَقُولُونَ لَهُ: أَيَنْ تَعْمِدُ؟ فَيَقُولُ: أَعْمِدُ إِلَى هَذَا الَّذِي خَرَجَ، قَالَ: فَيَقُولُونَ لَهُ: أَوْ مَا تَوْمِنُ بِرَبِّنَا؟ فَيَقُولُ: مَا بِرَبِّنَا خَفَاءُ، فَيَقُولُونَ: اقْتُلُوهُ، فَيَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ: أَلَيْسَ قَدْ نَهَاكُم رَبُّكُم أَنْ تَقْتُلُوا أَحَدًا دُونَهُ، قَالَ: فَيَنْطَلِقُونَ بِهِ إِلَى الدَّجَالِ، فَإِذَا رَأَاهُ الْمُؤْمِنُ، قَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ هَذَا الدَّجَالُ الَّذِي ذَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: فَيَأْمُرُ الدَّجَالُ بِهِ فَيَشَبِّحُ، فَيَقُولُ: خُذُوهُ

بيا قتلوي خو توان به يې نه لري .

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: دجال به راووي خوله مسلمانانو څخه به ورسره یو سړی مخامخ شي نوله سړي سره به د دجال مسلح خلک مخامخ شي، ورته به ووايي چې چېرته روان یې؟ هغه به ووايي: د دغه سړي خوا ته ورځم چې راوتی دی، فوج به یې ورته ووايي: ولې ته زمونږ په رب ایمان نه لرې؟ سړی به ووايي: زمونږ رب پټ او پناه نه دی، فوج به ووايي: مړ یې کړئ، بیا به ځینې نورو ته ووايي: ولې تاسو مړ به له دې څخه نه یئ منعه کړې چې له اجازې پرته به یې هېڅ څوک نه وژنئ، نو فوج به یې دجال ته بوځي خو چې دغه مومن یې څنگه وويني وبه وایي: ای خلکو! دا هغه دجال دی چې تاسو ته یې رسول الله صلى الله عليه وسلم ذکر کړی دی،

دجال به امر وکړي وهلوډبلو ته ځملول
 شي بيا به ووايي: ويئ نيسي او په سر او
 مخ يې ووهئ، ملا او خيته به يې وهلو
 ته جوړه کړي شي، بيا به ورته ووايي:
 ولې ته پر ما ايمان نه لري؟ هغه به
 ووايي: مومن به ووايي: ته خو مسيح
 کذاب يې، بيا به دجال امر وکړي او له
 سر څخه تر خپو پورې به په منځ اړه
 کړي شي او دجال به يې ترمنځ تېر راتېر
 شي، بيا به ورته ووايي چې پورته شه هغه
 به نېغ پاڅيږي، بيا ورته ووايي چې اوس
 هم راباندې ايمان نه لري؟ مومن به ورته
 ووايي چې ستا په دجاليت مې لايقين
 نور هم ډېر شو، مومن به بيا خلکو ته
 ووايي: له ما وروسته هېڅ څوک هم نه
 شي قتلولی، ددجال به يې د بيا ځل لپاره
 حلالوي خو د مومن څټ به تر سينې
 هډوکي (چنغرک) پورې پیتل شي نو هېڅ
 توان به يې نه لري، له لاس او خپونه به
 يې ونيسي او وبه يې غورځوي خلک به
 گمان وکړي چې اور ته يې وغورځو خو

وَشَجُّوهُ، فَيُوسَعُ ظَهْرُهُ وَبَطْنُهُ
 ضَرْبًا، قَالَ: فَيَقُولُ: أَوْ مَا تُؤْمِنُ
 بِي؟ قَالَ: فَيَقُولُ: أَنْتَ الْمَسِيحُ
 الْكَذَّابُ، قَالَ: فَيُؤْمَرُ بِهِ فَيُؤْشَرُ
 بِالْمِشَارِ مِنْ مَفْرِقِهِ حَتَّى يُفَرِّقَ
 بَيْنَ رِجْلَيْهِ، قَالَ: ثُمَّ يَمْشِي
 الدَّجَالُ بَيْنَ الْقِطْعَتَيْنِ، ثُمَّ يَقُولُ
 لَهُ: قُمْ، فَيَسْتَوِي قَائِمًا، قَالَ: ثُمَّ
 يَقُولُ لَهُ: أَتُؤْمِنُ بِي؟ فَيَقُولُ: مَا
 ارْدَدْتُ فِيكَ إِلَّا بِصِيرَةٍ، قَالَ: ثُمَّ
 يَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ لَا يَفْعَلُ
 بَعْدِي بِأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ، قَالَ:
 فَيَأْخُذُهُ الدَّجَالُ لِيَذْبَحَهُ،
 فَيَجْعَلُ مَا بَيْنَ رَقَبَتِهِ إِلَى تَرْقُوتِهِ
 نَحَاسًا، فَلَا يَسْتَطِيعُ إِلَيْهِ سَبِيلًا،
 قَالَ: فَيَأْخُذُ بِيَدَيْهِ وَرِجْلَيْهِ
 فَيَقْدِفُ بِهِ، فَيَحْسِبُ النَّاسُ أَنَّهَا
 قَذْفُهُ إِلَى النَّارِ، وَإِنَّمَا أُلْقِيَ فِي
 الْجَنَّةِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: هَذَا أَعْظَمُ

ولې هغه به په جنت کې غورځولی وي، رسول الله صلى الله عليه وسلم بيا وفرمايل: د رب کائنات په نېز ددغه سړي شهادت به د ډېر لويې مرتبې حامل وي.

مغيرة بن شعبه رضي الله عنه وايي: ما چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه څومره ددجال باره کې پوښتنې کړي دي بل چا به نه وي کړي، هغه راته وويل: تاته ترې څه سترې ده؟ هغه ته تاته تکليف نه شي در رسولی، ما وويل: دالله رسوله! خلک وايي چې له هغه سره خوراکونه او نهرونه دي، رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: له دجال څخه يې الله ته پېدا کول ډېر اسان دي (معنا خلک پرې امتحان کې اچوي)

عبدالله بن عمرو رضي الله عنه وايي: يو سړی راغی او وويل: ته مونږ ته دا څه ډول حديث بيانوي چې قيامت به په فلاني او فلاني وخت کې

النَّاسِ شَهَادَةً عِنْدَ رَبِّ الْعَالَمِينَ [صحيح البخاري: ۱۸۸۲، صحيح مسلم: ۲۹۳۸]

[۱۳۰] عَنِ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ رضي الله عنه قَالَ: مَا سَأَلَ أَحَدُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الدَّجَالِ أَكْثَرَ مِمَّا سَأَلْتُ، قَالَ: وَمَا يُنْصِبُكَ مِنْهُ؟ إِنَّهُ لَا يَضُرُّكَ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُمْ يَقُولُونَ: إِنَّ مَعَهُ الطَّعَامَ وَالْأَنْهَارَ، قَالَ: هُوَ أَهْوَنُ عَلَى اللَّهِ مِنْ ذَلِكَ [صحيح البخاري: ۷۱۲۲، صحيح مسلم: ۲۹۳۹، سنن ابن ماجه: ۴۰۷۳، مسند احمد: ۱۸۱۶۷]

[۱۳۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: [وَجَاءَهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: مَا هَذَا الْحَدِيثُ الَّذِي تُحَدِّثُ بِهِ؟ تَقُولُ: إِنَّ السَّاعَةَ تَقُومُ إِلَى كَذَا]

راځي؟ هغه وويل: سبحان الله - يا -
 لاله الا الله يا دې ورته بله کلمه يې
 وويله، ما خود دې قصد کړې و چې
 هېڅ چاته به زه څه نه وایم، ما خو
 دومره ويلي ول چې لږ وروسته به ډېر
 لوی څه ووينئ، کورونه به وسوځي او
 داسې داسې... بيا يې وويل: رسول
 الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي
 دي: زما په امت کې به دجال راووځي
 او څلوېښت به تېرې کړي - زه پوهه
 نه شوم چې څلوېښت ورځې، که
 مياشتې او که کلونه، بيا به الله پاک
 عيسى عليه السلام راواستوي او
 ورپسې به وي ترڅو يې هلاک کړي،
 بيا به خلک تر اووه کالو پورې داسې
 وي چې هېڅ دښمني به نه لري، د شام
 له پلوه به الله بيا الله پاک باد
 راوالوځوي او د ځمکې پر مخ به د
 ذرې په اندازه ايمان لرونکي پرې نه
 ږدي مگر ساه به يې واخلي، تر دې

وَكَذًا، فَقَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ أَوْ لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهُمَا -
 لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ لَا أَحَدَثَ أَحَدًا
 شَيْئًا أَبَدًا، إِنَّمَا قُلْتُ: إِنَّكُمْ
 سَتَرُونَ بَعْدَ قَلِيلٍ أَمْرًا عَظِيمًا،
 يُحَرِّقُ النَّبِيتُ، وَيَكُونُ وَيَكُونُ،
 ثُمَّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَخْرُجُ الدَّجَالُ
 فِي أُمَّتِي فَيَمُكِّثُ أَرْبَعِينَ - لَا
 أَذْرِي: أَرْبَعِينَ يَوْمًا، أَوْ أَرْبَعِينَ
 شَهْرًا، أَوْ أَرْبَعِينَ عَامًا فَيَبْعَثُ
 اللَّهُ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ كَأَنَّهُ عُرْوَةٌ
 بَنُ مَسْعُودٍ، فَيَطْلُبُهُ فَيَهْلِكُهُ، ثُمَّ
 يَمُكِّثُ النَّاسَ سَبْعَ سِنِينَ، لَيْسَ
 بَيْنَ اثْنَيْنِ عَدَاوَةٌ، ثُمَّ يُرْسِلُ اللَّهُ
 رِيحًا بَارِدَةً مِنْ قَبْلِ الشَّامِ، فَلَا
 يَبْقَى عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَحَدٌ فِي
 قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ خَيْرٍ أَوْ
 إِيْمَانٍ إِلَّا قَبَضَتْهُ، حَتَّى لَوْ أَنَّ
 أَحَدَكُمْ دَخَلَ فِي كَبِدِ جَبَلٍ

که څوک ترې د غر دننه هم ننوځي نو ورته شي ترڅو يې قبض کړي، بيا يې وويل: ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي ويل يې: بيا ضرري خلک پاتې شي چې په تکليف رسولو کې به دمارغانو په څېر ځغلند او د درينده گانو په څېر بې رحمه وي، ښه به ورته ښه او بد به ورته بد نه ښکاري، شيطان ته به ورته د انسان په شکل کې راشي ورته به ووايي: ايا الله ته ځانونه نه نږدې کوئ؟ خلک به ووايي: په څه راته امر کوې؟ هغه به ورته د بوتانو په عبادت امر وکړي، په دې حالت کې به يې هم رزق پراخه وي او ژوند به يې سوکاله وي، په شپيلۍ کې به پوک ووهل شي له پرځه يا سيوري - شک نعمان راوي کړې دۍ - د خلکو جسدونه به ورڅخه رازرغون شي نو ناگهانه به دوى ولاړ وي گوري به،، بيا به وويل

لَدْخَلْتُهُ عَلَيْهِ، حَتَّى تَقْبِضَهُ
 قَالَ: سَمِعْتُهَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: "
 فَيَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ فِي خِفَةِ
 الطَّيْرِ وَأَحْلَامِ السَّبَاعِ، لَا
 يَعْرِفُونَ مَعْرُوفًا وَلَا يُنْكِرُونَ
 مُنْكَرًا، فَيَتَمَثَّلُ لَهُمُ الشَّيْطَانُ،
 فَيَقُولُ: أَلَا تَسْتَجِيبُونَ؟
 فَيَقُولُونَ: فَمَا تَأْمُرُنَا؟ فَيَأْمُرُهُمْ
 بِعِبَادَةِ الْأَوْثَانِ، وَهُمْ فِي ذَلِكَ
 دَارَ رِزْقِهِمْ، حَسَنٌ عَيْشُهُمْ، ثُمَّ
 يُنْفَخُ فِي الصُّورِ، فَلَا يَسْمَعُهُ
 أَحَدٌ إِلَّا أَصْغَى لَيْتًا وَرَفَعَ لَيْتًا،
 قَالَ: وَأَوَّلُ مَنْ يَسْمَعُهُ رَجُلٌ
 يَلُوطُ حَوْضَ إِبْلِهِ، قَالَ: فَيَضَعُ،
 وَيَضَعُ النَّاسُ، ثُمَّ يُرْسِلُ اللَّهُ -
 أَوْ قَالَ يُنْزِلُ اللَّهُ - مَطَرًا كَأَنَّهُ
 الطَّلُّ أَوِ الظَّلُّ - نُعْمَانُ الشَّاكِّ -
 فَتَنْبُتُ مِنْهُ أَجْسَادُ النَّاسِ، ثُمَّ
 يُنْفَخُ فِيهِ أُخْرَى، فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ

شي: ای خلک ورب ته موراښی، ویې دروی له دوی څخه به پوښتنې کيږي، بیا به وویل شي: دوزخیان ترې راوباسی، وبه ویل شي: څومره کسان؟ له څومره نه؟ وبه ویل شي: په هرو زرو کې نهه سوه نهه نوي راوباسی، نبی صلی الله علیه وسلم وویل: دغه هغه ورځ ده چې ماشومان به پکې سپینږيري شي او له پوندې څخه به پرده پورته شي .

د جساسه متعلق بیان

د فاطمة بنت قیس رضي الله عنها په حدیث کې دي چې: کله چې نبی صلی الله علیه وسلم لمونځ پوره کړ په ممبر کېښاست او خندل یې، وپویل: هر سړی دې په خپل لمونځای کې کېښي، بیا یې وویل: خبره یاست چې ولې مې راغونډ کړئ؟ هغوی وویل: الله او رسول یې ښه پوهیږي، نبی صلی الله علیه وسلم

يَنْظُرُونَ، ثُمَّ يُقَالُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ هَلُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ، وَقَفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ، قَالَ: ثُمَّ يُقَالُ: أَخْرِجُوا بَعَثَ النَّارِ، فَيُقَالُ: مِنْ كَمْ؟ فَيُقَالُ: مِنْ كُلِّ أَلْفٍ تِسْعِمِائَةٍ وَتِسْعَةٍ وَتِسْعِينَ، قَالَ: فَذَاكَ يَوْمٌ يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا، وَذَلِكَ يَوْمٌ يَكْشَفُ عَنْ سَاقٍ [صحیح مسلم: ۲۹۴۰] .

[۱۳۲] وَفِي حَدِيثِ فَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا [فَلَمَّا قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاتَهُ جَلَسَ عَلَى الْمِنْبَرِ، وَهُوَ يَضْحَكُ، فَقَالَ: لِيَلْزَمَ كُلُّ إِنْسَانٍ مُصَلَّاهُ، ثُمَّ قَالَ: أَتَدْرُونَ لِمَ جَمَعْتُكُمْ؟

قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ:
 إِنِّي وَاللَّهِ مَا جَمَعْتُكُمْ لِرَغْبَةٍ وَلَا
 لِرَهْبَةٍ، وَلَكِنْ جَمَعْتُكُمْ، لِأَنَّ
 تَمِيمَ الدَّارِيَّ كَانَ رَجُلًا
 نَصْرَانِيًّا، فَجَاءَ فَبَايَعَ وَأَسْلَمَ،
 وَحَدَّثَنِي حَدِيثًا وَافِقَ الَّذِي
 كُنْتُ أَحَدْتُكُمْ عَنْ مَسِيحِ
 الدَّجَالِ، حَدَّثَنِي أَنَّهُ رَكِبَ فِي
 سَفِينَةٍ بَحْرِيَّةٍ، مَعَ ثَلَاثِينَ رَجُلًا
 مِنْ لَحْمٍ وَجُذَامٍ، فَلَعِبَ بِهِمِ
 الْمَوْجُ شَهْرًا فِي الْبَحْرِ، ثُمَّ أَرْفُتُوا
 إِلَى جَزِيرَةٍ فِي الْبَحْرِ حَتَّى
 مَغْرِبِ الشَّمْسِ، فَجَلَسُوا فِي
 أَقْرَبِ السَّفِينَةِ فَدَخَلُوا الْجَزِيرَةَ
 فَلَقِيَتْهُمْ دَابَّةٌ أَهْلَبُ كَثِيرِ
 الشَّعْرِ، لَا يَذْرُونَ مَا قُبْلَهُ مِنْ
 دُبُرِهِ، مِنْ كَثَرَةِ الشَّعْرِ، فَقَالُوا:
 وَيْلَكَ مَا أَنْتَ؟ فَقَالَتْ: أَنَا
 الْجَسَّاسَةُ، قَالُوا: وَمَا
 الْجَسَّاسَةُ؟ قَالَتْ أَيُّهَا الْقَوْمُ

وویل: قسم په الله چې د کوم کار
 ترغیب یا ترهیب ته مې نه وئ راغونډ
 کړي، ځکه مې راغونډ کړئ چې تمیم
 داري رضي الله عنه نصراني سړی و،
 راغی او اسلام یې راوړ، ما ته یې د
 مسیح دجال متعلق داسې څه وویل چې
 ما درته څه ویل له هغه سره بیخي موافق
 دي، راته یې وویل چې په کشتی کې له
 لخم او جذام قبیلې دېرش غړیو سره وم،
 تر یوې میاشتې پورې بحري څپو اخستي
 ول، بیا یې د لمر پرېواته وخت کې
 کشتی بحر ته نژدې جزیرې ته نژدې
 کړه، دوی ترې جزیرې ته ننوتلي وو،
 هلته یې له په وېښتانو ببر حیوان سره
 لیدل شوي وو چې له بیروالي یې لاندې
 باندې پته نه لگېده، دوی ورته ویلي دي
 چې خوار شې ته لا څه شی یې؟ حیوان
 ورته ویلي دي: زه جساسه یم، دوی ورته
 ویلي دي چې جساسه څه شی وي؟ هغه
 ورته ویلي دي: ای خلکو له دغه سړي
 سره چې په کوټه دی ستاسو خبرو ته ډېره

انْطَلِقُوا إِلَىٰ هَٰذَا الرَّجُلِ فِي
الدَّيْرِ، فَإِنَّهُ إِلَىٰ خَبَرِكُمْ
بِالْأَشْوَاقِ، قَالَ: لَمَّا سَمِعْتُ لَنَا
رَجُلًا فَرَفْنَا مِنْهَا أَنْ تَكُونَ
شَيْطَانَةً، قَالَ: فَأَنْطَلَقْنَا سِرَاعًا،
حَتَّى دَخَلْنَا الدَّيْرَ، فَإِذَا فِيهِ
أَعْظَمُ إِنْسَانٍ رَأَيْنَاهُ قَطُّ خَلَقًا،
وَأَشَدَّهُ وَثَاقًا، مَجْمُوعَةً يَدَاهُ إِلَى
عُنُقِهِ، مَا بَيْنَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى
كَعْبَيْهِ بِالْحَدِيدِ، قُلْنَا: وَيْلَكَ مَا
أَنْتَ؟ قَالَ: قَدْ قَدَرْتُمْ عَلَيَّ
خَبْرِي، فَأَخْبِرُونِي مَا أَنْتُمْ؟
قَالُوا: نَحْنُ أَنْاسُ مِنَ الْعَرَبِ
رَكِبْنَا فِي سَفِينَةٍ بَحْرِيَّةٍ،
فَصَادَفْنَا الْبَحْرَ حِينَ اغْتَلَمَ
فَلَعَبَ بِنَا الْمَوْجُ شَهْرًا، ثُمَّ أَرْفَأْنَا
إِلَىٰ جَزِيرَتِكَ هَذِهِ، فَجَلَسْنَا فِي
أَقْرُبِهَا، فَدَخَلْنَا الْجَزِيرَةَ، فَلَقِيتُنَا
دَابَّةً أَهْلَبُ كَثِيرِ الشَّعْرِ، لَا
يُدْرِي مَا قُبْلُهُ مِنْ دُبُرِهِ مِنْ كَثَرَةِ

مینه لري، دا وایي: کله چې یې د سړي
نوم یاد کړ مونږ وډار شول چې شیطان نه
وي! په جلتی سره ورغلو ترڅو خوني ته
ننوتو نو دغسې غټ انسان مونږ نه و
لیدلی، او نه دغسې کلک تړل شوی مو
لیدلی و، لاسونه یې ترخت د زنگونانو او
پوندو ترمنځ په اوسپنه تړل شوي ول،
مونږ وویل: هلاک شي ته لا څوک یې؟
هغه وویل: زما په حالت تاسو څنگه
وتوانېدئ! دا راته ووايي چې تاسو څوک
یئ؟ دوی ورته ويلي و چې مونږ ځینې
عربان یو په بحري کشتی کې سپاره
شوي و، تر یوې میاشتې راباندې بحري
خپوله حده ډېرې لوبې وکړې بیا ستا
دې جزیرې ته رانزدې کړو، په نزدې
تښته کې یې کېناستو نو جزیرې ته
راننوتو، یو حیوان راسره مخامخ شو چې
د بېروالي له کبله یې لاندې باندې نه
معلومېدل، مونږ ورته وویل ته څوک
یې؟ هغه وویل: زه جساسه یم، مونږ
وویل: جساسه څه شی وي؟ هغه وویل:

په خونه دغلته ناست سړي ته ورشي هغه مو خبرو ته ډېر ليوال دی، له هغه نه وډار شول نو تا ته توند راغلو مونږ ويل هسې نه کومه شیطانه وي، هغه ورته وويل: د بيسان (شام کې د خای نوم دی) کجورو خبر راکړئ، مونږ وويل: ته څه ډول معلومات غواړې؟ هغه وويل: پوښتنه لرم چې ايا کجورې يې مېوه نيسي؟ مونږ وويل: هو، هغه وويل: نژدې ده چې نوره مېوه ونه نيسي، بيا يې وويل: د طبريه سمندرگي معلومات راکړئ، مونږ وويل: څه ډول معلومات؟ هغه وويل: ايا اوبه پکې شته؟ مونږ وويل: هو اوبه يې ډېرې دي، هغه وويل: نژدې ده چې اوبه يې ختمې شي، بيا يې وويل: د عين زغر (د شام ختيځه سيمه ده) اړوند معلومات راکړئ، مونږ وويل: څه ډول معلومات يې غواړې؟ هغه وويل: ايا د زغر په چينه کې اوبه شته؟ ايا د سيمي خلک يې په اوبو کروندې کوي؟ مونږ وويل: هو، دغه چينه ډېرې اوبه

الشَّعْرِ، فَقُلْنَا: وَيْلَكَ مَا أَنْتَ؟ فَقَالَتْ: أَنَا الْجَسَّاسَةُ، قُلْنَا: وَمَا الْجَسَّاسَةُ؟ قَالَتْ: اْعْمِدُوا إِلَيَّ هَذَا الرَّجُلُ فِي الدَّيْرِ، فَإِنَّهُ إِلَيَّ خَبَرِكُمْ بِالْأَشْوَاقِ، فَأَقْبَلْنَا إِلَيْكَ سِرَاعًا، وَفَرَعْنَا مِنْهَا، وَلَمْ نَأْمَنْ أَنْ تَكُونَ شَيْطَانَةً، فَقَالَ: أَخْبِرُونِي عَنْ نَحْلِ بَيْسَانَ، قُلْنَا: عَنْ أَيِّ شَأْنِهَا تَسْتَخْبِرُ؟ قَالَ: أَسْأَلُكُمْ عَنْ نَخْلِهَا، هَلْ يُثْمِرُ؟ قُلْنَا لَهُ: نَعَمْ، قَالَ: أَمَا إِنَّهُ يُوشِكُ أَنْ لَا تُثْمِرَ، قَالَ: أَخْبِرُونِي عَنْ بَحِيرَةِ الطَّبْرِیَّةِ، قُلْنَا: عَنْ أَيِّ شَأْنِهَا تَسْتَخْبِرُ؟ قَالَ: هَلْ فِيهَا مَاءٌ؟ قَالُوا: هِيَ كَثِيرَةُ الْمَاءِ، قَالَ: أَمَا إِنَّ مَاءَهَا يُوشِكُ أَنْ يَذْهَبَ، قَالَ: أَخْبِرُونِي عَنْ عَيْنِ زُغَرٍ، قَالُوا: عَنْ أَيِّ شَأْنِهَا تَسْتَخْبِرُ؟ قَالَ: هَلْ فِي الْعَيْنِ مَاءٌ؟ وَهَلْ يَزْرَعُ أَهْلُهَا بِمَاءِ

الْعَيْنِ؟ قُلْنَا لَهُ: نَعَمْ، هِيَ كَثِيرَةٌ
 الْمَاءِ، وَأَهْلُهَا يَزْرَعُونَ مِنْ مَّائِهَا،
 قَالَ: أَخْبِرُونِي عَنْ نَبِيِّ الْأُمِّيِّينَ
 مَا فَعَلَ؟ قَالُوا: قَدْ خَرَجَ مِنْ
 مَكَّةَ وَنَزَلَ يَثْرِبَ، قَالَ: أَقَاتَلَهُ
 الْعَرَبُ؟ قُلْنَا: نَعَمْ، قَالَ: كَيْفَ
 صَنَعَ بِهِمْ؟ فَأَخْبَرْنَاهُ أَنَّهُ قَدْ ظَهَرَ
 عَلَى مَنْ يَلِيهِ مِنَ الْعَرَبِ
 وَأَطَاعُوهُ، قَالَ لَهُمْ: قَدْ كَانَ
 ذَلِكَ؟ قُلْنَا: نَعَمْ، قَالَ: أَمَا إِنْ
 ذَاكَ خَيْرٌ لَهُمْ أَنْ يُطِيعُوهُ، وَإِنِّي
 مُخْبِرُكُمْ عَنِّي، إِنِّي أَنَا الْمَسِيحُ،
 وَإِنِّي أُوشِكُ أَنْ يُؤْذَنَ لِي فِي
 الْخُرُوجِ، فَأَخْرَجَ فَأَسِيرَ فِي
 الْأَرْضِ فَلَا أَدَعُ قَرْيَةً إِلَّا هَبَطْتُهَا
 فِي أَرْبَعِينَ لَيْلَةً غَيْرَ مَكَّةَ
 وَطَيْبَةَ، فَهُمَا مُحَرَّمَتَانِ عَلَيَّ
 كِلْتَاهُمَا، كُلَّمَا أَرَدْتُ أَنْ أَدْخُلَ
 وَاحِدَةً - أَوْ وَاحِدًا - مِنْهُمَا
 اسْتَقْبَلَنِي مَلِكٌ بِيَدِهِ السَّيْفُ

لري او خلک يې په اوبو خپل فصلونو
 خړوبوي، بيا يې وويل: ايا د اميينو
 پېغمبر معلومات راکړي چې څنگه چل
 شوی دی؟ مونږ وويل: له مکې څخه
 راوتلی دی او يثرب کې مېشت دی، هغه
 وويل: ايا عربانو ورسره جنگونه کړي
 دي؟ مونږ وويل: هو، هغه وويل: له
 عربانو سره يې څه وکړل؟ مونږ خبر کړ
 چې کوم عربان ورته نژدې پراته دي پرې
 غالبه دی او خلکويي پېغمبرې ته غاړه
 ايښې ده، هغه وويل: ښه دا هرڅه شوي
 دي؟ مونږ وويل: هو، هغه وويل: که
 خلک يې خبره ومني ډېره به ورله ښه
 وي، زه به درته د ځان حال هم ووايم، زه
 مسيح دجال يم، نژدې ده چې په وتلو
 راته اجازه وشي، زه به له دې ځای ووځم
 او په ځمکه کې رانه هېڅ کلی پاتې نه
 شي مگر په څلوبېستو شپو کې به ورته
 ننوځم خو د مکې اومدينې نه بېر ځکه
 دا دواړه ما باندې حرامې دي، که هريو
 ښار ته يې ننوځم نو له داسې ملايکو سره

به مخامخ کهرم چي تياره به يي توره
 راويستلي وي او ما به ورخه منعه
 کوي، او پرهره لاره به يي ملايک وي او
 ساتي به يي، نبي کريم صلی الله عليه
 وسلم په لاس کي ورسره لښته باندې
 ممبر ووهه او ووييل: دا طيبه ده، دا
 طيبه ده، دا طيبه، ايا ما تاسو ته دا خبرې
 مخکې نه وې کړې؟ خلکو وويل: ولې
 ونه، د تميم خبره مې په دې خوښه شوه
 چې زما له هغو خبرو سره بېخي موافقه
 ده چې مې درته ويلي ول او هم د مکې
 او مدينې باره کي، خبردار، هغه په شام
 په بحر کي دی يا د يمن په بحر کي دی،
 بلکې په مشرقي اړخ کي دی، په مشرقي
 اړخ کي دی، په مشرقي اړخ کي دی، او
 په لاس سره يي هم مشرق ته اشاره وکړه،
 دا ټول ما له رسول الله صلی الله عليه
 وسلم څخه زده کړي دي .

صَلَّاتًا، يَصُدُّنِي عَنْهَا، وَإِنْ عَلَيَّ
 كُلِّ نَقَبٍ مِنْهَا مَلَأْتُكَ
 يَخْرُسُونَهَا، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
 وَطَعَنَ بِمُخَصَّرَتِهِ فِي الْمَنِيرِ:
 هَذِهِ طَيِّبَةٌ، هَذِهِ طَيِّبَةٌ، هَذِهِ
 طَيِّبَةٌ - يَعْنِي الْمَدِينَةَ - أَلَا هَلْ
 كُنْتُ حَدَّثْتُكُمْ ذَلِكَ؟ فَقَالَ
 النَّاسُ: نَعَمْ، فَإِنَّهُ أَعْجَبَنِي
 حَدِيثُ تَمِيمٍ، أَنَّهُ وَافَقَ الَّذِي
 كُنْتُ أُحَدِّثُكُمْ عَنْهُ، وَعَنِ
 الْمَدِينَةِ وَمَكَّةَ، أَلَا إِنَّهُ فِي بَحْرِ
 الشَّامِ، أَوْ بَحْرِ الْيَمَنِ، لَا بَلْ مِنْ
 قِبَلِ الْمَشْرِقِ مَا هُوَ، مِنْ قِبَلِ
 الْمَشْرِقِ مَا هُوَ مِنْ قِبَلِ الْمَشْرِقِ،
 مَا هُوَ وَأَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَى الْمَشْرِقِ،
 قَالَتْ: فَحَفِظْتُ هَذَا مِنْ رَسُولِ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ] ()

صحيح مسلم: ۲۹۴۲، جامع
 الترمذي: ۲۲۵۳، سنن ابي داود:

. (۴۳۲۵)

له انس بن مالک رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: هېڅ کلى ښار به پاتې نه شي مگر دجال به ورته ننوځي بغېر له مکې او مدينې نه، د دواړو په هره لاره به ملايک ورته تيار ولاړ وي، هلته به کارجنه ميره کې ښکته شي په مدينه به درې زلزلې راشي چې دجال ته به پرې الله پاک له مدينې څخه هر کافر او منافق وباسي .

له انس بن مالک رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: دجال پسې به د اصفهان او يا زره يهودان روان وي، په داسې حال کې چې جيلکې به يې اچولي وي .

له انس رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم

[۱۳۳] أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [لَيْسَ مِنْ بَلَدٍ إِلَّا سَيَطُوهُ الدَّجَالُ، إِلَّا مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ، وَلَيْسَ نَقَبٌ مِنْ أَنْقَابِهَا إِلَّا عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ صَافِّينَ تَحْرُسُهَا، فَيَنْزِلُ بِالسَّبْخَةِ، فَتَرْجُفُ الْمَدِينَةُ ثَلَاثَ رَجَفَاتٍ، يَخْرُجُ إِلَيْهِ مِنْهَا كُلُّ كَافِرٍ وَمُنَافِقٍ] (صحيح البخاري: ۱۸۸۱، صحيح مسلم: ۲۹۴۳، جامع الترمذي: ۲۲۴۲،

مسند احمد: ۱۲۹۸۶،

[۱۳۴] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: يَتَّبِعُ الدَّجَالُ مِنَ يَهُودٍ أَصْبَهَانَ، سَبْعُونَ أَلْفًا عَلَيْهِمُ الطِّيَالِسَةُ] (صحيح مسلم: ۲۹۹۴)

[۱۳۵] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

فرمايي: دجال پسي به د اصبهان اويا
زره يهودان روان وي په داسې حالت
کې چې جيلکې به اغوستې وي .

له عمران بن حصين رضي الله عنه نه
روايت دی چې ما له رسول الله صلى
الله عليه وسلم نه اورېدلي دي ويل
يې: د ادم له پېداښت څخه تر قيامت
پورې له دجال نه د شر په لحاظ بل
غټ مخلوق نشته .

له انس رضي الله عنه نه روايت دی
چې نبي صلى الله عليه وسلم
فرمايي: هېڅ پېغمبر نه دی راستول
شوی مگر خپل امت يې له شيرې دجال
نه ډارولی دی، خبردار دجال شيرې دی
او ستاسو رب په سترگو معيوب نه
دی، د دجال سترگو ترمنځ کافر ليکل
شوی دی.

وَسَلَّمَ قَالَ: [يَتَّبِعُ الدَّجَالَ مِنْ يَهُودِ
أَصْبَهَانَ، سَبْعُونَ أَلْفًا عَلَيْهِمُ
الطَّيَالِسَةُ] (صحيح مسلم: ۲۹۴۵،
جامع الترمذي: ۳۹۳۰، مسند احمد:
۲۷۶۲۰)

[۱۳۶] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
يَقُولُ: [مَا بَيْنَ خَلْقِ آدَمَ إِلَى
قِيَامِ السَّاعَةِ خَلْقُ أَكْبَرُ مِنَ
الدَّجَالِ] (صحيح مسلم:
۲۹۴۶)

[۱۳۷] عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ،
قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: [مَا بُعِثَ نَبِيٌّ إِلَّا أَنْذَرُ أُمَّتَهُ
الْأَعْوَرَ الْكَذَّابَ، إِلَّا أَنَّهُ أَعْوَرُ، وَإِنَّ
رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ، وَإِنَّ بَيْنَ عَيْنَيْهِ
مَكْتُوبٌ كَافِرٌ] (صحيح
البخاري: ۷۱۳۱، صحيح مسلم:
۲۹۳۳، جامع الترمذي: ۲۲۴۵،
سنن ابي داود: ۴۳۱۶، مسند

(احمد: ۱۴۰۹۴)

له حذيفه رضي الله عنه نه روايت
دى چي رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايې: دجال په كينه سترگه
شيرا او گن وېښته لري، هم جنت او
هم اور لري.

[۱۳۸] عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
[الدَّجَالُ أَغْوَرُ الْعَيْنِ الْيُسْرَى، جُفَأُ
الشَّعْرِ، مَعَهُ جَنَّةٌ وَنَارٌ] (صحيح
البخاري: ۷۱۳۱، صحيح مسلم: ۲۹۳۴،
سنن ابن ماجه: ۴۰۷۱، مسند احمد:
۲۳۲۵۰)

له حذيفه رضي الله عنه نه روايت
دى چي رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايې: زه ډېر ښه پوهېږم چي
له دجال سره به څه څه وي؟ له هغه
دسره دوه نهرونه دي، يوپه سترگو
باندي سپيني اوبه ښکاري او بل په
سترگو كي د لمبو والا اور ښکاري،
كه چا دريكي دواړه راگېر كړل نو هغه
نهر ته دې راشي چي اور ورته
ښکاري، سترگي دې پټي كړي او سر
دې وربښته كړي او ترې دې وڅښي
ځكه دغه يخې اوبه دي، دجال په
سترگه شيرا هم دى په سترگه يې پرده

[۱۳۹] عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [لَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا
مَعَ الدَّجَالِ مِنْهُ، مَعَهُ نَهْرَانِ
يَجْرِيَانِ، أَحَدُهُمَا رَأْيُ الْعَيْنِ،
مَاءٌ أَبْيَضٌ، وَالْآخَرُ رَأْيُ الْعَيْنِ،
نَارٌ تَأْجِجُ، فَإِذَا أَدْرَكَ أَحَدٌ،
فَلَيَأْتِ النَّهْرَ الَّذِي يَرَاهُ نَارًا
وَلْيُعْمَضْ، ثُمَّ لِيُطَاطِئَ رَأْسَهُ
فَيَشْرَبَ مِنْهُ، فَإِنَّهُ مَاءٌ بَارِدٌ، وَإِنَّ
الدَّجَالَ مَمْسُوحَ الْعَيْنِ، عَلَيْهَا
ظَفَرَةٌ غَلِيظَةٌ، مَكْتُوبٌ بَيْنَ
عَيْنَيْهِ كَافِرٌ، يَقْرَؤُهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ،

هم پرته ده او کافر پرې ليکل شوی
دی چې هرڅوک تعلي یافته او غیر
تعلیم یافته یې لوستلی شي.

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دی چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايي: ايا تاسو ته د دجال
اړوند داسې معلومات نه درکوم چې
هېڅ پېغمبر خپل قوم ته نه دي
ورکړي؟ د جال شيرا دی او د جنت او
اور په خبر شيان لري، هغه چې څه
ته جنت وايي نو اور دی، زه مو
ورڅخه داسې ډاروم لکه نوح عليه
السلام چې خپل قوم ډارولی و.

عبدالله بن عمر رضي الله عنه وايي
چې د نبي صلى الله عليه وسلم په
مجلس کې د دجال ذکر وشو، نو هغه
وويل: الله څه په تاسو پټ پناه نه دی
او الله پاک معيوب هم نه دی، او په
خپل لاس يې سترگې ته اشاره وکړه، او
مسيح الدجال په بنی سترگې شپړا

کَاتِبٍ وَغَيْرِ كَاتِبٍ [(صحيح
مسلم: ۲۹۳۴، مسند احمد:
۲۳۲۷۹)

[۱۴۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [أَلَا أُحَدِّثُكُمْ
حَدِيثًا عَنِ الدَّجَالِ، مَا حَدَّثَ بِهِ
نَبِيٌّ قَوْمَهُ: إِنَّهُ أَعْوَرٌ، وَإِنَّهُ يَجِيءُ
مَعَهُ بِمِثَالِ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، فَأَلْتِي
يَقُولُ إِنَّهَا الْجَنَّةُ هِيَ النَّارُ، وَإِنِّي
أُنْذِرُكُمْ كَمَا أُنْذَرَ بِهِ نُوحٌ قَوْمَهُ]
(صحيح البخاري: ۳۳۳۸،

صحيح مسلم: ۲۹۳۶)

[۱۴۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: ذُكِرَ الدَّجَالُ
عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ، فَقَالَ: [إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى
عَلَيْكُمْ، إِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِأَعْوَرَ -
وَأَشَارَ يَدَهُ إِلَى عَيْنِهِ - وَإِنَّ
الْمَسِيحَ الدَّجَالَ أَعْوَرَ الْعَيْنِ]

دی، سترگه یې داسې ده لکه د انگور
په خبر بقیه راوتلې ده .

الْيُمْنَى، كَأَنَّ عَيْنَهُ عِنَبَةٌ طَافِيَةٌ [
(صحيح البخاري: ۷۴۰۷،
صحيح مسلم: ۱۶۹، مسند
احمد: ۶۱۴۴)

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه
روایت دی چې مکې ته سفر کې مې
له ابن صیاد سره ملگرتوب شو، ما ته
یې وویل: خلکونه له دې تکلیف
سره مخ یم چې پر ما د دجال گمان
کوي، ایا تال له رسول الله صلی الله
عليه وسلم څخه نه دي اورېدلي چې
هغه به شنډ وي؟ ما وویل: ولې نه،
هغه وویل: او زما بچي شته. هغه
ویل: ایا تال له رسول الله صلی الله
عليه وسلم څخه نه دي اورېدلي چې
هغه به مکه او مدینې ته نه شي
ننوتلی؟ ما وویل: ولې نه، هغه وویل:
زه په مدینه کې پیدا او مکې ته روان
یم، بیا یې راته بله خبره هم وکړه چې
قسم په الله ما ته د دجال د پېدائښت

[۱۴۲] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: صَحِبْتُ
ابْنَ صَائِدٍ إِلَى مَكَّةَ، فَقَالَ لِي:
أَمَا قَدْ لَقِيتَ مِنَ النَّاسِ،
يَزْعُمُونَ أَنَّي الدَّجَالُ، أَلَسْتُ
سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: إِنَّهُ لَا يُؤَلَدُ
لَهُ قَالَ: قُلْتُ: بَلَى، قَالَ: فَقَدْ
وُلِدَ لِي، أَوْلَيْسَ سَمِعْتَ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
يَقُولُ: لَا يَدْخُلُ الْمَدِينَةَ وَلَا
مَكَّةَ « قُلْتُ: بَلَى، قَالَ: فَقَدْ
وُلِدْتُ بِالْمَدِينَةِ، وَهَذَا أَنَا أُرِيدُ
مَكَّةَ، قَالَ: ثُمَّ قَالَ لِي فِي آخِرِ
قَوْلِهِ: أَمَّا، وَاللَّهِ إِنِّي لَا أَعْلَمُ
مَوْلَدَهُ وَمَكَانَهُ وَأَيْنَ هُوَ، قَالَ:

خای او چې اوسمهال چرته دی هم راته معلوم دي نوزه یې په شک کې واچولم .

له حفصې رضي الله عنها نه روایت دی چې هغه ابن عمر ته وویل: ته له دې نه څه غواړې؟ ایا تا ته علم نشته چې نبی صلی الله علیه وسلم وایي: له اول سره به الله پاک دجال د غصې په حالت کې راوباسي (غصه به شي نورابه شي)

له ابودرداء رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: چا چې د سورت کھف اولني ایتونه زده کړل د دجال له فتنې څخه به بچ پاتې شي .

عمر بن ثابت ته ځينو صحابه کرامو ویلي و چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په هغه ورځ چې له دجال څخه یې خلک وډارول وویل: په دې پوهه شی چې تر هغه تاسو کې څوک

فَلْبَسَنِي] (صحیح مسلم: ۲۹۲۷، جامع الترمذي: ۲۲۴۶، مسند احمد: ۱۱۹۲۳).

[۱۴۳] وَعَنْ حَفْصَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ لِابْنِ عُمَرَ: مَا تُرِيدُ إِلَيْهِ؟ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّهُ قَدْ قَالَ: إِنَّ أَوَّلَ مَا يَبْعَثُهُ عَلَى النَّاسِ غَضَبٌ يَغْضَبُهُ] (صحیح مسلم: ۲۹۳۲)

[۱۴۴] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ عُصِمَ مِنَ الدَّجَالِ] (صحیح مسلم: ۸۰۹، جامع الترمذي: ۲۸۸۶، سنن ابی

داود: ۴۳۲۳، مسند احمد: ۲۱۷۱۲)

[۱۴۵] عَنْ عُمَرَ بْنِ ثَابِتٍ الْأَنْصَارِيِّ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ بَعْضُ الصَّحَابَةِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ يَوْمَ حَذَرَ النَّاسِ الدَّجَالَ: تَعْلَمُوا أَنَّهُ لَنْ يَرَى أَحَدٌ

مِنْكُمْ رَبَّهُ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى يَمُوتَ] (رب نه شي لیدلی تر خو ومري .

صحيح مسلم: ۱۶۹)

[۱۴۶] عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ [لَتَقَاتِلَنَّ الْيَهُودَ، فَلَتَقْتُلُنَّهُمْ حَتَّى يَقُولَ الْحَجَرُ: يَا مُسْلِمُ هَذَا يَهُودِيٌّ، فَتَعَالَ فَاقْتُلْهُ] (صحيح البخاري: ۲۹۲۶ صحيح مسلم: ۴۹۲۱، جامع الترمذي: ۲۲۳۶، مسند احمد: ۶۱۴۷)

له ابن عمر رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: تاسو به هر و مرو له یهودانو سره جنگ کوئ او دومره به یې وژنئ چې گټه به هم وایي ای مسلمانان راشه دلته یهودي دی مړ یې کړه .

[۱۴۷] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَكَانَ أَكْثَرَ خُطْبَتِهِ حَدِيثًا، حَدَّثَنَا عَنْ الدَّجَالِ، وَحَدَّثَنَا، فَكَانَ مِنْ قَوْلِهِ أَنْ قَالَ: إِنَّهُ لَمْ تَكُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ، مُنْذُ ذَرَأَ اللَّهُ ذُرِّيَّةَ آدَمَ، أَعْظَمَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَالِ، وَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا إِلَّا حَذَرَ أُمَّتَهُ الدَّجَالَ، وَأَنَا آخِرُ الْأَنْبِيَاءِ، وَأَنْتُمْ

له ابو امامه باهلي رضي الله عنه نه روایت دی چې مونږ ته رسول الله صلى الله عليه وسلم خطبه راکړه د خطبې زیاته برخه یې مونږ د دجال معلومات او ډار راکول و، هغه پکې داسې هم وویل: له هغه راهیسې چې الله پاک ادم او بچي یې پیدا کړي دي نو په ځمکه کې له دجال بله لویه فتنه نشته، هېڅ پیغمبر الله نه دی استولی مگر خپل امت یې له دجال څخه ډارولی دی، چونکه زه اخري نبي یم او تاسو اخري امت یاست، نو

خامخا به په تاسو کې راووخې، که راشي
 او زه مو ترمنځ وم نو د هر مسلمان لپاره
 زه جنگ کوم، او که راڅخه وروسته
 راووت نو هر سړی دې له ځان نه دفاع
 وکړي، او د هر مسلمان دې الله مددگار
 شي، او هغه به دشام او عراق ترمنځ لارې
 څخه راوځي، بنی او کینې اړخ ته به
 فسادونه وکړي خواى د الله بندگانو!
 تاسو مضبوط شې خو زه یې درته داسې
 حال بیانوم چې له ما څخه مخکې هېڅ
 پېغمبر نه دي بیان کړی، د هغه به
 لومړی خبره دا وي چې زه پېغمبر یم او
 له ما وروسته بل پېغمبر نشته، په دوهم
 ځل به ووايي چې زه ستاسو رب یم، او
 تاسو خپل رب تر هغه نه شئ لیدلی چې
 مړه شوي نه یئ، او دجال شیرا دی او
 ستاسو رب معیوب نه دی، او ددجال
 سترگو ترمنځ کافر لیکل شوي دي چې
 هر پوهه او ناپوهه به یې لوستلی شي،
 فتنه یې دا ده چې جنت او اور هم لري،
 اور یې جنت او جنت یې اور دی، که

آخِرُ الْأُمَمِ، وَهُوَ خَارِجٌ فِيكُمْ لَا
 مَحَالَةَ، وَإِنْ يَخْرُجُ وَأَنَا بَيْنَ
 ظَهْرَانَيْكُمْ، فَأَنَا حَاجِبٌ لِكُلِّ
 مُسْلِمٍ، وَإِنْ يَخْرُجُ مِنْ بَعْدِي،
 فَكُلُّ أَمْرِي حَاجِبٌ نَفْسِهِ، وَاللَّهُ
 خَلِيفَتِي عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ، وَإِنَّهُ
 يَخْرُجُ مِنْ خَلَّةِ بَيْنِ الشَّامِ
 وَالْعِرَاقِ، فَيَعِثُ يَمِينًا وَيَعِثُ
 شِمَالًا، يَا عِبَادَ اللَّهِ فَانْتَبِهُوا،
 فَإِنِّي سَأَصِفُّهُ لَكُمْ صِفَّةً لَمْ
 يَصِفْهَا إِلَّا هَؤُلَاءُ نَبِيِّ قَبْلِي، إِنَّهُ يَبْدَأُ،
 فَيَقُولُ: أَنَا نَبِيٌّ وَلَا نَبِيَّ بَعْدِي،
 ثُمَّ يَثْنِي فَيَقُولُ: أَنَا رَبُّكُمْ وَلَا
 تَرَوْنَ رَبُّكُمْ حَتَّى تَمُوتُوا، وَإِنَّهُ
 أَعْوَرُ، وَإِنَّ رَبُّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرُ،
 وَإِنَّهُ مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ كَافِرٌ،
 يَفْرُوهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ، كَاتِبٌ أَوْ غَيْرِ
 كَاتِبٍ، وَإِنَّ مِنْ فِتْنَتِهِ أَنْ مَعَهُ
 جَنَّةٌ وَنَارًا، فَنَارُهُ جَنَّةٌ، وَجَنَّتُهُ
 نَارٌ، فَمَنْ ابْتُلِيَ بِنَارِهِ، فَلَيْسَتْغِثْ

بِاللَّهِ، وَلَيَقْرَأُ فَوَاتِحَ الْكَهْفِ
فَتَكُونُ عَلَيْهِ بَرْدًا وَسَلَامًا، كَمَا
كَانَتْ النَّارُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَإِنْ
مِنْ فِتْنَتِهِ أَنْ يَقُولَ لِأَعْرَابِيٍّ:
أَرَأَيْتَ إِنْ بَعَثْتُ لَكَ أَبَاكَ وَأُمَّكَ،
أَتَشْهَدُ أَنِّي رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ،
فَيَتَمَثَّلُ لَهُ شَيْطَانَانِ فِي صُورَةِ
أَبِيهِ، وَأُمِّهِ، فَيَقُولَانِ: يَا بُنَيَّ،
اتَّبِعْهُ، فَإِنَّهُ رَبُّكَ، وَإِنْ مِنْ فِتْنَتِهِ
أَنْ يُسَلِّطَ عَلَى نَفْسٍ وَاحِدَةٍ،
فَيَقْتُلَهَا، وَيَنْشُرَهَا بِالْمِنْشَارِ،
حَتَّى يُلْقَى شِقَّتَيْنِ، ثُمَّ يَقُولُ:
انْظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي هَذَا، فَإِنِّي
أَبْعَثُهُ الْآنَ، ثُمَّ يَزْعُمُ أَنَّ لَهُ رَبًّا
غَيْرِي، فَيَبْعَثُهُ اللَّهُ، وَيَقُولُ لَهُ
الْخَبِيثُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ رَبِّي
اللَّهُ، وَأَنْتَ عَدُوُّ اللَّهِ، أَنْتَ
الدَّجَالُ، وَاللَّهُ مَا كُنْتَ بَعْدَ أَشَدَّ
بَصِيرَةً بِكَ مِنِّي الْيَوْمَ قَالَ أَبُو
الْحَسَنِ الطَّنَافِيسِيُّ: فَحَدَّثَنَا

څوک يې په فتنه وازمول شي نو له الله
دې مرسته وغواړي او د سورت كهف
لومړي ايتونه دې ولولي نو اور به پرې يخ
او سلامتيا والا شي لكه څنگه چې په
ابراهيم عليه السلام باندې اور يخ شوی
و، بله فتنه يې دا ده چې باندې چې ته به
ووايي: كه دې مړ پلار او مور راژوندي
كړم نو وبه منې چې ز دې رب یم؟ هغه
به ووايي: هو، د پلار او مور په شكل كې
به ورته دوه شيطانان راشي ورته به
ووايي: څويه خبره يې ومنه دا ستا رب
دی، بله فتنه يې دا ده چې په يو نفر به
مسلط شي مړ به يې كړي او په اړه به يې
وريبي دوه چنډې به شي، بيا به ووايي:
زه دې بنده ته وگورئ زه يې بېرته ژوندى
كوم خو بيا به اټكلوى چې له ما پرته بل
معبود لري، الله به يې راژوندى كړي خو
دا خبيث به ورته ووايي: رب دې څوك
دى؟ سړى به ووايي: رب مې الله دى او
ته د هغه دښمن يې، قسم په الله چې له
دې په تا خو مې له نن وروسته سم پوخ

علم راغی، ابوالحسن طنافسي وايي مونږ ته محاري وويل چي عبیدالله بن الوليد الوصافي ورته يولي و چي عطيه له ابوسعید الخدري رضي الله عنه څخه روايت کوي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: دغه سړي په جنت کې زما له امت څخه د سترې درجې څښتن دي، ابوسعید وايي: قسم په الله چې ددغه سړي گمان مونږ په عمر بن الخطاب کو تر څو ومړ، محاري وايي بېرته د ابورافع حديث ته گرځو هغه وايي: ددجال بله فتنه دا ده چې اسمان ته ووايي باران به ووروي، او ځمکې ته به امر وکړي زرغونه به شي، بله فتنه يې داده چې په کلي به راتېر شي هغوی به يې تکذيب وکړي نو هېڅ مال به يې پاتې نه شي مگر مړ به شي، او بله فتنه يې دا ده چې په يو کلي به راتېر شي هغوی به يې تصديق وکړي، اسمان ته به امر وکړي باران به ووروي او ځمکې ته به امر وکړي زرغونه به راپورته کړي، تردې

الْمَحَارِبِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْوَلِيدِ الْوَصَافِيُّ، عَنْ عَطِيَّةٍ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ذَلِكَ الرَّجُلُ أَرْفَعُ أُمَّتِي دَرَجَةً فِي الْجَنَّةِ». قَالَ: قَالَ أَبُو سَعِيدٍ: "وَاللَّهِ مَا كُنَّا نُرَى ذَلِكَ الرَّجُلَ إِلَّا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ حَتَّى مَضَى لِسَبِيلِهِ. قَالَ الْمَحَارِبِيُّ، ثُمَّ رَجَعْنَا إِلَى حَدِيثِ أَبِي رَافِعٍ، قَالَ: «وَأَنَّ مِنْ فِتْنَتِهِ أَنْ يَأْمُرَ السَّمَاءَ أَنْ تُمَطِّرَ فُتْمَطِرَ، وَيَأْمُرَ الْأَرْضَ أَنْ تُنْبِتَ فُتَنْبِتَ، وَأَنَّ مِنْ فِتْنَتِهِ أَنْ يَمُرَّ بِالْحَيِّ فَيَكْذِبُونَهُ، فَلَا تَبْقَى لَهُمْ سَائِمَةٌ إِلَّا هَلَكَتْ، وَأَنَّ مِنْ فِتْنَتِهِ أَنْ يَمُرَّ بِالْحَيِّ فَيَصَدَّقُونَهُ، فَيَأْمُرَ السَّمَاءَ أَنْ تُمَطِّرَ فُتْمَطِرَ، وَيَأْمُرَ الْأَرْضَ أَنْ تُنْبِتَ فُتَنْبِتَ، حَتَّى تَرَوْحَ مَوَاشِيَهُمْ، مِنْ يَوْمِهِمْ ذَلِكَ

أَسْمَنَ مَا كَانَتْ وَأَعْظَمَهُ، وَأَمَدَهُ
خَوَاصِرَ، وَأَدْرَهُ ضُرُوعًا، وَإِنَّهُ لَا
يَبْقَى شَيْءٌ مِنَ الْأَرْضِ إِلَّا
وِطْنُهُ، وَظَهَرَ عَلَيْهِ، إِلَّا مَكَّةَ،
وَالْمَدِينَةَ، لَا يَأْتِيهِمَا مِنْ نَقَبٍ
مِنْ نِقَابِهِمَا إِلَّا لَقِيَتْهُ الْمَلَائِكَةُ
بِالسُّيُوفِ صَلْتَةً، حَتَّى يَنْزَلَ
عِنْدَ الظَّرِيبِ الْأَحْمَرِ، عِنْدَ
مُنْقَطْعِ السَّبَخَةِ، فَتَرْجُفُ
الْمَدِينَةُ بِأَهْلِهَا ثَلَاثَ رَجَفَاتٍ،
فَلَا يَبْقَى مُنَافِقٌ، وَلَا مُنَافِقَةٌ إِلَّا
خَرَجَ إِلَيْهِ، فَتَنْفِي الْخَبَثَ مِنْهَا
كَمَا يَنْفِي الْكِبْرُ، خَبَثَ
الْحَدِيدِ، وَيُدْعَى ذَلِكَ الْيَوْمُ يَوْمَ
الْخَلَاصِ، فَقَالَتْ أُمُّ شَرِيكِ
بِنْتُ أَبِي الْعَكْرِ: يَا رَسُولَ اللَّهِ
فَأَيْنَ الْعَرَبُ يَوْمَئِذٍ؟ قَالَ " هُمْ
يَوْمَئِذٍ قَلِيلٌ، وَجُلُّهُمْ بَيْتُ
الْمَقْدِسِ، وَإِمَامُهُمْ رَجُلٌ صَالِحٌ،
فَبَيْنَمَا إِمَامُهُمْ قَدْ تَقَدَّمَ يُصَلِّي

چې مالونه به یې په دغه ورځ چاغ او
تشي به یې پرسیدلي وي، غلانځې به یې
ډکې وي، د مکې او مدینې نه بغېر به د
ځمکې هېڅ برخه پاتې نه شي مگر دجال
به یې له خپو نه لاندې کړي، د مکې او
مدینې په هېڅ لاره به نه راځي مگر په
ملایک به پرې داسې حالت کې ناست
وي چې توره به یې راویستلي وي تردې
د کارجنې ځمکې سرو غونډیو سره به
بنکته شي، دغه وخت به مدینه په خپلو
هستوگنوالو درې درځله زلزله ونیسي،
هېڅ منافق سړی او بنځه به پاتې نه شي
مگر له مدینې څخه به ووځي، له
مدینې څخه به نفاق داسې ورک شي
لکه بنی چې له اوسپنې څخه زنگ
پورته کوي، دغه ورځ ته د (یوم الخلاص
(وویل شي، ام شریک وویل: ای د الله
رسوله! دغه وخت به عربان چرته وي؟
هغه وویل: دغه ورځ به دوی ډېر لږ وي،
او ډېر به یې په بیت المقدس کې وي، او
امام به یې هم نېک سړی وي، د سهار

لمونځ لپاره به يې امام مخکې شوی وي چې نابېره به پرې عیسی علیه السلام سهار رانښکته شي، امام پر شا بېرته راروان شي په دې خاطر چې عیسی علیه السلام مخکې شي او خلکو ته لمونځ ورکړي، عیسی علیه السلام به يې د اوږو ترمونځ لاس کيږدي او ورته به ووايي: مخکې شه او لمونځ وکړه، اقامت يې ستا لپاره شوی دی، امام به دغه لمونځ ورله وکړي، چې سلام وگرځوي عیسی علیه السلام به ووايي: دروازه خلاصه کړئ، دروازه به بېرته شي، له دروازې شاته به دجال د اویا زړه يهودانو سره په داسې حالت کې وي چې تورې به ورسره وي او شنې جيلکې به پرې پرتې وي، کله چې عیسی علیه السلام دجال ته وگوري دجال لکه په اوبو کې د مالگې په څېر ويېلي شي او په شا به وتبښتي، عیسی علیه السلام به ورته ووايي: زه درېکې يو گوزار لرم چې هېڅکله رانه نه شي بچ کېدی، دباب لد

بِهِمُ الصُّبْحَ، إِذْ نَزَلَ عَلَيْهِمُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ الصُّبْحَ، فَرَجَعَ ذَلِكَ الْإِمَامُ يَنْكُصُ، يَمْشِي الْقَهْقَرَى، لِيَتَقَدَّمَ عِيسَى يُصَلِّيَ بِالنَّاسِ، فَيَضَعُ عِيسَى يَدَهُ بَيْنَ كَتِفَيْهِ، ثُمَّ يَقُولُ لَهُ: تَقَدَّمَ فَصَلِّ، فَإِنَّهَا لَكَ أَقِيمَتْ، فَيَصَلِّي بِهِمْ إِمَامُهُمْ، فَإِذَا انْصَرَفَ، قَالَ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: افْتَحُوا الْبَابَ، فَيُفْتَحُ، وَوَرَاءَهُ الدَّجَالُ مَعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ يَهُودِيٍّ، كُلُّهُمْ ذُو سَيْفٍ مُحَلَّى وَسَاجٍ، فَإِذَا نَظَرَ إِلَيْهِ الدَّجَالُ ذَابَ، كَمَا يَذُوبُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ، وَيَنْطَلِقُ هَارِبًا، وَيَقُولُ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ لِي فِيكَ ضَرْبَةً، لَنْ تَسْبِقَنِي بِهَا، فَيُدْرِكُهُ عِنْدَ بَابِ اللُّدِّ الشَّرْقِيِّ، فَيَقْتُلُهُ، فَيَهْرِمُ اللَّهُ الْيَهُودَ، فَلَا يَبْقَى شَيْءٌ مِمَّا خَلَقَ اللَّهُ يَتَوَارَى بِهِ يَهُودِيٌّ إِلَّا

ختیځ سره به یې راگېر کړي او مړ به یې کړي، الله به دغلته یهودانو ته شکست ورکړي، که یهودي له هرڅه شا ته پټیږي مگر الله به دغه شي ته د خبرو توان ورکړي که گټه وي که ونه، که دیوال وي او که حیوان سوا له غرق نه چې د یهودانو ونه ده هغه به خبرې نه کوي، او نور به وایي: ای عبدالله مسلمان! دلته یهودی دی راشه مړ یې کړه، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: د جال به څلوېښت کاله وي، کال به پکې د نیم کال په خبر وي، کال به لکه میاشت، میاشت به لکه هفته، پاتې ورځې به یې د سکروټې په څېر وي، د مدینې په یوې دروازه به په سړي سهار شي بلې ته چې رسیږي ماښام به وي، ورته وویل شول: دالله رسوله! په دغو لنډو ورځو کې به مونږ لمونځ څنگه کو؟ هغه وویل: وخت به یې داسې معلوموي لکه په دې اوږدو ورځو کې چې یې معلوموي او بیا به لمونځ کوئ، رسول الله صلی الله علیه

أَنْطَقَ اللَّهُ ذَلِكَ الشَّيْءَ، لَا حَجَرَ، وَلَا شَجَرَ، وَلَا حَائِطَ، وَلَا دَابَّةَ، إِلَّا الْغَرَقَدَةَ، فَإِنَّهَا مِنْ شَجَرِهِمْ، لَا تَنْطِقُ، إِلَّا قَالَ: يَا عَبْدَ اللَّهِ الْمُسْلِمَ هَذَا يَهُودِيٌّ، فَتَعَالَ أَفْتُلْهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَأَنَّ أَيَّامَهُ أَرْبَعُونَ سَنَةً، السَّنَةُ كَنْصَفِ السَّنَةِ، وَالسَّنَةُ كَالشَّهْرِ، وَالشَّهْرُ كَالْجُمُعَةِ، وَآخِرُ أَيَّامِهِ كَالشَّرِّةِ، يُضِيحُ أَحَدُكُمْ عَلَى بَابِ الْمَدِينَةِ، فَلَا يَبْلُغُ بَابَهَا إِلَّا خَرَّ حَتَّى يُمْسِيَ»، فَقِيلَ لَهُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ نُصَلِّي فِي تِلْكَ الْأَيَّامِ الْقِصَارِ؟ قَالَ: تَقْدُرُونَ فِيهَا الصَّلَاةَ كَمَا تَقْدُرُونَهَا فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ الطَّوَالِ، ثُمَّ صَلُّوا، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «فَيَكُونُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

وسلم فرمايي: عيسى عليه السلام به زما په امت کي عادل، امام او انصاف دار وي، صليب به مات کړي او خنزير به مړ کړي، او جزیه به ختمه کړي، زکات به د مال کثرت له وجې نه اخلي، گډو او بنانو زکات پسې به څوک نه ليرېدول کيږي، کينه او بغض به ختمه شي، د هر زهريله شيانو زهر به بې اثره شي تر دې چې ماشوم به خپل لاس د مار په خوله کې ننباسي خو تکليف به ورته نه شي رسولی، ماشومې به زمري په منډو کړي وي، شرمخ به د گډو بزولو لکه داسې سپي وي، ځمکه به له امان څخه داسې ډکه شي لکه لوبنۍ چې له اوبو ډکيږي، دين به يو وي له الله پرته به د بل چا عبادت پکې نه کيږي، جنگ به بيخي ختم شي، قریش به خپل واک بېرته تر لاسه کړي، ځمکه به لکه د سرو يا سپينو زرو لوبنۍ (لگن) په څېر وي، د ادم عليه السلام د وخت په څېر به شينکي رازرغونوي تر دې چې ډېر نفر به د انگورو په رنگورکي

فِي أُمَّتِي حَكَمًا عَدْلًا، وَإِمَامًا مُقْسِطًا، يَدُقُّ الصَّلِيبَ، وَيَذْبَحُ الْخَنزِيرَ، وَيَضَعُ الْجِزْيَةَ، وَيَتْرُكُ الصَّدَقَةَ، فَلَا يُسْعَى عَلَى شَاةٍ، وَلَا بَعِيرٍ، وَتُرْفَعُ الشَّحَنَاءُ، وَالتَّبَاغُضُ، وَتُنْزَعُ حُمَةُ كُلِّ ذَاتِ حُمَةٍ، حَتَّى يُدْخَلَ الْوَلِيدُ يَدَهُ فِي فِي الْحَيَّةِ، فَلَا تَضُرُّهُ، وَتُفَرَّ الْوَلِيدَةُ الْأَسَدَ، فَلَا يَضُرُّهَا، وَيَكُونُ الذُّبُّ فِي الْعَنَمِ كَأَنَّهُ كَلْبُهَا، وَتُمْلَأُ الْأَرْضُ مِنَ السَّلَامِ كَمَا يُمْلَأُ الْإِنَاءُ مِنَ الْمَاءِ، وَتَكُونُ الْكَلِمَةُ وَاحِدَةً، فَلَا يُعْبَدُ إِلَّا اللَّهُ، وَتَضَعُ الْحَرْبُ أَوَارَهَا، وَتُسَلِّبَ قُرَيْشٌ مُلْكَهَا، وَتَكُونُ الْأَرْضُ كَفَأْتُورِ الْفِضَّةِ، تُنْبِتُ نَبَاتَهَا بَعْدَ آدَمَ حَتَّى يَجْتَمَعَ النَّفَرُ عَلَى الْقُطْفِ مِنَ الْعِنَبِ فَيَشْبِعُهُمْ، وَيَجْتَمِعَ النَّفَرُ عَلَى الرُّمَانَةِ فَتَشْبِعُهُمْ، وَيَكُونُ الثَّوْرُ

مړېږي، اوډېر خلک به په یو انار راتول
شي او پرې ماره به شي، کامل غویا به په
دومره او دومره روپو وي (گران به وي)،
اس په یو خو درهمو باندې کېږي،
صحابه کرامو وویل: د الله رسوله اس به
ولې ارزان وي؟ هغه وویل: ځکه چې د
جنگ لپاره به نه شي استعمالېدی، غویا
به ولې گران بیعه وي؟ ځکه چې ټوله
ځمکه به پرې یوه کولی شي، د دجال له
راتگ وړاندې درې کلونه به قحطي وي،
خلکو ته به پکې ډېره سختي ورسېږي،
په لومړي کال کې به الله پاک اسمان ته
امر ورکړي درې برخې باران به بند کړي،
ځمکې ته به امر وکړي دریمه برخه به
بې بنده کړي، په دوهم ځل به اسمان ته
امر وکړي دوه ثلثه باران به بند کړي او
ځمکې ته امر وکړي دوه ثلثه زرغونه به
بنده کړي، بیا به الله په دریم ځل اسمان
ته امر وکړي هېڅ قطره به نه راوړوي او
ځمکې ته به امر وکړي هېڅ زرغونه به
نه کوي، هېڅ غوا بزه به پاتې نه شي مگر

بِكَذَا وَكَذَا مِنَ الْمَالِ، وَتَكُونُ
الْفَرَسُ بِالدَّرِيهِمَاتِ، قَالُوا: يَا
رَسُولَ اللَّهِ وَمَا يُرْخِصُ الْفَرَسُ؟
قَالَ لَا تُرْكَبُ لِحَرْبٍ أَبَدًا، قِيلَ
لَهُ: فَمَا يُغْلِي الثَّوْرَ؟ قَالَ تُحْرَثُ
الْأَرْضُ كُلُّهَا، وَإِنَّ قَبْلَ خُرُوجِ
الدَّجَالِ ثَلَاثَ سَنَوَاتٍ شَدَادٍ،
يُصِيبُ النَّاسَ فِيهَا جُوعٌ شَدِيدٌ،
يَأْمُرُ اللَّهُ السَّمَاءَ فِي السَّنَةِ
الْأُولَى أَنْ تَحْبِسَ ثُلُثَ مَطَرِهَا،
وَيَأْمُرُ الْأَرْضَ فَتَحْبِسَ ثُلُثَ
نَبَاتِهَا، ثُمَّ يَأْمُرُ السَّمَاءَ فِي
الثَّانِيَةِ فَتَحْبِسَ ثُلُثِي مَطَرِهَا،
وَيَأْمُرُ الْأَرْضَ فَتَحْبِسَ ثُلُثِي
نَبَاتِهَا، ثُمَّ يَأْمُرُ اللَّهُ السَّمَاءَ فِي
السَّنَةِ الثَّالِثَةِ، فَتَحْبِسَ مَطَرَهَا
كُلَّهُ، فَلَا تُقَطِرُ قَطْرَةً، وَيَأْمُرُ
الْأَرْضَ، فَتَحْبِسَ نَبَاتَهَا كُلَّهُ، فَلَا
تُنْبِتُ خَضِرَاءَ، فَلَا تَبْقَى ذَاتُ
ظَلْفٍ إِلَّا هَلَكَتْ، إِلَّا مَا شَاءَ

مړه به شي مگر هغه چې د الله خوښه وي، ورته وويل شول: دغه مهال به د خلكو زندگي څنگه وي؟ هغه وويل: لا اله الله، الله اكبر، سبحان الله، الحمد لله، دا به ورته د خوراك لپاره كفايت كوي، ابو عبدالله وايي: ما له ابو الحسن طنافسي نه واورېدل چې عبدالرحمن المحاربي ويل: دا حديث بايد استاد ته وركړل شي چې په بنونځيو كې يې شاگردانو ته زده كړي.

اللَّهُ، قِيلَ: فَمَا يُعِيشُ النَّاسُ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ؟ قَالَ التَّهْلِيلُ، وَالتَّكْبِيرُ، وَالتَّسْبِيحُ، وَالتَّحْمِيدُ، وَيُجْرَى ذَلِكَ عَلَيْهِمْ مُجْرَى الطَّعَامِ، قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الطَّنَافِسِيَّ، يَقُولُ: سَمِعْتُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ الْمُحَارِبِيَّ، يَقُولُ: يَنْبَغِي أَنْ يُدْفَعَ هَذَا الْحَدِيثُ إِلَى الْمُؤَدَّبِ، حَتَّى يَعْلَمَهُ الصَّبِيانُ فِي الْكُتُبِ (سنن ابن ماجه: ۴۰۷۷)

د عیسی علیه السلام د نزول بیان

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: قسم په الله چې په تاسو کې عیسی بن مریم ضرور د عادل او انصاف دار په صفت رانښکته کېږي، صلیب به ماتوي او خنزیر به

[۱۴۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [وَاللَّهِ، لَيَنْزِلَنَّ ابْنُ مَرْيَمَ حَكَمًا عَادِلًا، فَلْيَكْسِرَنَّ الصَّلِيبَ، وَلْيَقْطَعَنَّ الْخَنزِيرَ، وَلْيَضَعَنَّ الْجِزْيَةَ، وَلْيَتْرَكَنَّ الْقِلَاصَ فَلَا يُسْعَى عَلَيْهَا،

مړ کړي، جزیه به ختمه کړي او د اوسنانو زکات پرېښودل شي څوک به پسې نه شي لیږدول کېږدي، او هر ورو کینه بغض او حسد ختم شي، مال او دولت ته به خلک راغوښتلی شي او هېڅ څوک به یې نه قبلوي .

له ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: ستاسو به څه حالت وي چې ابن مریم علیه السلام درته رابښکته شي په داسې حال کې امام هم ستاسو له جملې څخه وي .

په بل روایت کې دي: او ستاسو امامتي له تاسو څخه یو نفر کوي .

له عایشې رضي الله عنها نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: دجال به راووځي او مسیح علیه السلام به پرې راشي او

وَلَتَذْهَبَنَّ الشَّحْنَاءُ وَالتَّبَاغُضُ وَالتَّحَاوُدُ، وَلَيَدْعُونَ إِلَى الْمَالِ فَلَا يَقْبَلُهُ أَحَدٌ] (صحیح البخاري: ۳۴۴۸، صحیح مسلم: ۱۱۵، جامع الترمذي: ۲۲۳۳، سنن ابن ماجه: ۴۰۷۸، مسند احمد: ۱۰۴۰۴).

[۱۴۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [كَيْفَ أَنْتُمْ إِذَا نَزَلَ ابْنُ مَرْيَمَ فِيكُمْ، وَ إِمَامُكُمْ مِنْكُمْ] (صحیح البخاري: ۳۴۴۹، صحیح مسلم: ۱۵۵)

[۱۵۰] وَفِي رِوَايَةٍ: [فَأَمَّكُمْ مِنْكُمْ] (صحیح مسلم: ۱۵۵) .

[۱۵۱] عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَخْرُجُ الدَّجَالُ فَيَنْزِلُ عِيسَى عَلَيْهِ

مړ به يې کړي، بيا به عيسى عليه السلام په ځمکه کې څلوېښت کاله داسې تېر کړي چې عادل، حاکم او انصاف دار به وي .

ابوهريرة رضي الله عنه وايي: عيسى بن مريم عليه السلام به په ځمکه کې څلوېښت کاله تېر کړي، که کارجنې ځمکې ته ووايه چې شهد وبهوه او شهد به وبهوي (بهبدل) .

له جابر رضي الله عنه نه روايت دی چې نبي صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: دجال به په داسې حالت کې راشي خلک به ددين پرواگير نه وي، او علم به هم نه لري، دجال به څلوېښت ورځې تېروي، يوه ورځ به يې لکه د کال په څېر، بله د هفتې په څېر او پاتې ورځې به يې ستاسو دعايې ورځو په شان وي، هغه خر لري چې ورباندې سپور به وي، دغوړونو ترمنځ فاصله يې څلوېښت گزه

السَّلَامَ فَيَقْتُلُهُ، ثُمَّ يَمُكُثَ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْأَرْضِ أَرْبَعِينَ سَنَةً إِمَامًا عَدْلًا، وَحَكَمًا مُقْسِطًا [مسند احمد: ۲۴۴۶۷].

[۱۵۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: [يَلْبُثُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ فَيَمُكُثُ فِي الْأَرْضِ أَرْبَعِينَ سَنَةً، لَوْ قَالَ لِلْبَطْحَاءِ: سِيلِي عَسَلًا، لَسَالَتْ عَسَلًا] (الفتن لنعيم بن حماد: ۵۸۰/۲).

[۱۵۳] عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [يَخْرُجُ الدَّجَالُ فِي خِفَّةٍ مِنَ الدِّينِ، وَإِذْبَارٍ مِنَ الْعِلْمِ، وَلَهُ أَرْبَعُونَ يَوْمًا يَسِيحُهَا، الْيَوْمُ مِنْهَا كَالسَّنَةِ، وَالْيَوْمُ كَالشَّهْرِ، وَالْيَوْمُ كَالْجُمُعَةِ، ثُمَّ سَائِرُ أَيَّامِهِ مِثْلُ أَيَّامِكُمْ، وَلَهُ حِمَارٌ يَرْكَبُهُ عَرُضُ

(خنګله) ده، خلکو ته به وايي چې زه مو رب یم، او ستاسو رب معیوب نه دی، د ده سرګو ترمنځ کافر لیکل شوي دي چې تعلیم یافته او غیر تعلیم یافته مسلمان به یې لوستلی شي، په هره لار او اوبو به وګرځي مګر په مکې او مدینې ته به نه شي راتللی ځکه چې الله ورباندې دواړه حرامې کړي دي او په دروازو به یې ملایک هم ولاړې وي.

له عبدالله له خپل پلار بریده رضي الله عنه نه روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: د سلو کالو په سر کې به الله پاک خپل یو باد راوړي او د هر مومن ساه به واخلي.

ابن ابی شیبه روایت کوي چې عبدالله بن عمرو بن العاص یو عراقي ته وویل: ایا ته په خپله منطقه کې د کوټا مکان په نوځای پېژنې چې

مَا بَيْنَ أَذُنَيْهِ أَرْبَعُونَ ذِرَاعًا، يَأْتِي النَّاسَ فَيَقُولُ: أَنَا رَبُّكُمْ وَإِنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ، مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ كُفٌ يَقْرَأُهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ كَاتِبٌ وَغَيْرُ كَاتِبٍ، يَمُرُّ بِكُلِّ مَاءٍ وَمَنْهَلٍ إِلَّا الْمَدِينَةَ وَمَكَّةَ حَرَّمَهُمَا اللَّهُ عَلَيْهِ، وَقَامَتِ الْمَلَائِكَةُ بِأَبْوَاهِمَا [مستدرک علی الصحيحین: (۸۶۱۳)]

[۱۵۴] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ، عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [إِنَّ لِلَّهِ رِيحًا يَبْعَثُهَا عَلَى رَأْسِ مَائَةِ سَنَةٍ تَقْبِضُ رُوحَ كُلِّ مُؤْمِنٍ] (المستدرک علی الصحيحین: ۸۴۱۱).

[۱۵۵] وَلابْنِ أَبِي شَيْبَةَ عَنْ ابْنِ عَمْرٍو أَنَّهُ قَالَ لِرَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْعِرَاقِ: هَلْ تَعْرِفُ أَرْضًا قَبْلَكُمْ كَثِيرَ السَّبَاحِ يُقَالُ لَهَا كُوْتَى،

زرغونه نه کوي؟ وايي: ما ورته وويل: هو، هغه وويل: دجال به له دغه ځايه راوځي، بيا يې وويل: له غوره ترينو خلکو وروسته به بدترين خلک يو سل او شل کاله پاتې شي خوددې معلومات چاته نشته چې ددغې مودې لومړی کال به کله شروع کيږي.

بيا وايي: ما ته وکيځ، هغه ته اسمعيل، هغه ته خيثمه، هغه له عبدالله بن عمرو نه روايت کوي چې ويل يې: مغرب څخه د لمر راختو وروسته به خلک يو سل او شل کاله پاتې وي.

عبد بن حميد له يزيد بن هارون، هغه يې له اسمعيل بن ابي خالد او هغه يې له ابوخيثمه څخه روايت کوي چې ما له عبدالله بن عمرو څخه اورېدلي دي ويل يې: د مغرب څخه لمر راختو وروسته به خلک يو سل او شل کاله پاتې وي.

قَالَ: قُلْتُ: نَعَمْ، قَالَ: مِنْهَا يَخْرُجُ الدَّجَالُ، قَالَ: ثُمَّ قَالَ: إِنَّ لِلْأَشْرَارِ بَعْدَ الْأَخْيَارِ عِشْرِينَ وَمِائَةَ سَنَةٍ، لَا يَدْرِي أَحَدٌ مِنَ النَّاسِ مَتَى يَدْخُلُ أَوَّلُهَا] (مصنف بن أبي شيبة: ۳۷۵۱۱)

وَقَالَ حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ خَيْثَمَةَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: يَبْقَى النَّاسُ بَعْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا عِشْرِينَ وَمِائَةً] (الفتن لنعيم بن حماد: ۱۸۴۹)

[۱۵۶] وَقَالَ عَبْدُ بْنُ حَمِيدٍ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ أَبِي خَالِدٍ سَمِعْتُ أَبَا خَيْثَمَةَ يُحَدِّثُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: يَبْقَى النَّاسُ بَعْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا عِشْرِينَ وَمِائَةَ سَنَةٍ

عبدالله بن عمرو وايي: قيامت به تر هغه رانه شي چې عربان به يوسل او شل کاله د هغه څه عبادت وکړي چې پلارانو به يې کو، او دا د عيسى عليه السلام له نزول او د دجال له راتگ وروسته .

[۱۵۷] عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، يَقُولُ: [لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَعْبُدَ الْعَرَبُ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُهَا عِشْرِينَ وَمِائَةً عَامًا، بَعْدَ نُزُولِ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَبَعْدَ الدَّجَالِ] (الفتن لنعيم بن حماد: ۱۶۶۷)

په مدينه کې اوسېدل او له قيامت څخه وړاندې د مديني ابادي له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: د مديني ابادي به تر اهاب يا يهاب ته ورسېږي، زهير وايي ما سهيل ته وويل: دا له مديني څخه څومره لرې سيمه ده؟ هغه وويل: دومره او دومره ميله لرې سيمه ده.

[۱۵۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [تَبْلُغُ الْمَسَاكِينُ إِهَابَ - أَوْ يَهَابَ -، قَالَ زُهَيْرٌ: قُلْتُ لِسَهِيلٍ: فَكَمْ ذَلِكَ مِنَ الْمَدِينَةِ؟ قَالَ: كَذَا وَكَذَا مِيلًا] (صحيح مسلم: ۲۹۰۳)

له ابن عمر رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: نژدې ده چې مدينه کې مسلمانان محاصره شي تر دې چې لرې سرحدي سيمه به يې

[۱۵۹] عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [يُوشِكُ الْمُسْلِمُونَ أَنْ يُحَاصَرُوا إِلَى الْمَدِينَةِ، حَتَّى يَكُونَ أَبْعَدَ

سلاح (خبر ته نزدې سيمه ده) وي.

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دى چې ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي ويل يې: دوى به مدينه په ډېر بڼه حالت (اباده اوودانه) پرېږدي، بيا به پکې دريندگان او مارغان ووسېږي، بيا به له مزينه قبيلې څخه دوه شپونکي راوويي مديني ته به روان وي، چې کله په خپلو گډو بزو اوازونه وکړي نو مدينه به د دريندگانو ځاى بيا مومي، چې کله ثنية الوداع ته ورسېږي نو پر مخ به مړه راپريوځي.

جابر رضي الله عنه وايي چې له عمر رضي الله عنه څخه يې واورېدل چې ممبر يې ويل چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه يې اورېدلي دي: له مديني څخه به يې هستوگن ووځي، بېرته به ورته راستانه شي، هم

مَسَالِحِهِمْ سَلَا ح [سنن أبي داود: ۴۲۵۰]

[۱۶۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: [يَتْرُكُونَ الْمَدِينَةَ عَلَى خَيْرِ مَا كَانَتْ، لَا يَغْشَاهَا إِلَّا الْعَوَافِي - يُرِيدُ عَوَافِي السَّبَاعِ وَالطَّيْرِ - ثُمَّ يَخْرُجُ رَاعِيَانِ مِنْ مَزِينَةَ يُرِيدَانِ الْمَدِينَةَ، يَنْعِقَانِ بَغَمِهِمَا، فَيَجِدَانَهَا وَحْشًا، حَتَّى إِذَا بَلَغَا ثَنِيَّةَ الْوَدَاعِ خَرَّآ عَلَى وُجُوهِهِمَا] [صحيح البخاري:

۱۸۷۴، صحيح مسلم: ۱۳۸۹]

[۱۶۱] عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ، عَلَى الْمَنْبَرِ يَقُولُ: إِنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: [يَخْرُجُ أَهْلُ الْمَدِينَةِ مِنْهَا ثُمَّ يَعُودُونَ إِلَيْهَا فَيَعْمُرُونَهَا]

به مدينه ډكه شي او هم به ودانه شي،
د بيا ځل لپاره به بيا ووځي خو
هېڅكله به ورته بېرته رانه شي .

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دى فرمايي: زما دې په هغه ذات قسم
وي چې زما نفس يې په لاس كې دى
هرومرو به په مدينه كې خونړيزه معركه
كېږي او حالقه به ورته ويلی شي، دا نه
چې د وېښتان لري كوي نه ځكه بلكې
دين به له سړي لري كړي، دغه مهال له
مديني ووځئ كه څه هم د بريد په
اندازه ولي نه وي

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دى چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايي: زما دې په هغه ذات
قسم وي چې زما نفس يې په لاس كې
دى تر هغه به دنيا ورانه نه شي چې يو
سړى به په قبر باندي تېرېږي، پرې
وبه رغړي او وبه وايي: هاى كاشكې

حَتَّى تَمْتَلِي وَتُبْنِي، ثُمَّ يَخْرُجُونَ
مِنْهَا فَلَا يَعُودُونَ إِلَيْهَا أَبَدًا] ()
تاريخ المدينة لابن شبة: ۱/
(۳۴۷).

[۱۶۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: " وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ،
لَيَكُونَنَّ بِالْمَدِينَةِ مَلْحَمَةٌ يُقَالُ
لَهَا: الْحَالِقَةُ، لَا أَقُولُ حَالِقَةُ
الشَّعَرِ وَلَكِنْ حَالِقَةُ الدِّينِ،
فَاخْرُجُوا مِنَ الْمَدِينَةِ وَلَوْ عَلَى
قَدْرِ بَرِيدٍ] (تاريخ المدينة
لابن شبة: ۱/ ۲۸۰)

[۱۶۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [وَالَّذِي نَفْسِي
بِيَدِهِ لَا تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَمُرَّ
الرَّجُلُ عَلَى الْقَبْرِ فَيَتَمَرَّغُ عَلَيْهِ،
وَيَقُولُ: يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَكَانَ
صَاحِبِ هَذَا الْقَبْرِ، وَلَيْسَ بِهِ
الدِّينُ إِلَّا الْبَلَاءُ] (صحيح

د دې مېرې پر خای زه وم، له دين نه
بغېر به پرې بل امتحان نه وي .

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دی چې نبي صلى الله عليه وسلم
فرمايي: کعبه به له حبشو څخه داسې
څوک وړانوي چې نړۍ پښې به لري.

له ابن عباس رضي الله عنه نه روايت
دی چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايي: لکه زه چې اوس هم
وينم، تور او پښې يې يوله بل لري
دي، يوه يوه ډبره يې نړوي.

علي رضي الله عنه فرمايي: له دې
کور (بيت الله) څخه ډېر ډېر
طوافونه وکړئ مخکې له دېنه چې
ستاسو او د ده ترمنځ موانع واقع شي،
زه اوس هم لکه يو حبشي ته چې
گورم په سر ورکوټي او واړه واړه
غوږونه يې دي او نړۍ پونښې لري،
پرې ناست دی او کعبه وړانوي.

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی

البخاري: ٧١١٥، صحيح مسلم:

١٥٧، سنن ابن ماجه: ٤٠٣٧،

[١٦٤] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، [
يُخَرَّبُ الْكَعْبَةَ ذُو السُّوَيْقَتَيْنِ مِنَ
الْحَبَشَةِ] (صحيح بخاري: ١٥٩١، صحيح
مسلم: ٢٩٠٩، سنن النسائي: ٢٩٠٤)

[١٦٥] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُمَا، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [كَأَنِّي بِهِ
أَسْوَدٌ أَفْحَجَ، يَقْلَعُهَا حَجَرًا حَجَرًا
(صحيح البخاري: ١٥٩٥)

[١٦٦] عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: [
اسْتَكْثَرُوا مِنَ الطَّوَافِ بِهَذَا
الْبَيْتِ قَبْلَ أَنْ يُحَالَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُ، وَكَأَنِّي بَرَجِلٌ مِنَ الْحَبَشَةِ
أَصْعَلُ ٢، أَضْحَمَ، حَمَشَ السَّاقَيْنِ
قَاعِدَ عَلَيْهَا وَهِيَ تُهْدِمُ] (
أخبار مكة للأزرقي: ١ / ٢٧٦)

[١٦٧] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ

چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: د ركن يمانی او مقام ابراهيم ترمنځ به له یو سړي سره بيعت وشي، د كعبې لومړۍ بې احترامی به د دې ځای خلك كوي، خو چې بې احترامی یې وكړي نو د عربانو د هلاكت پوښتنه خو بيخي مه كوه، بيا به حبشيان راشي او كعبه به داسې خرابه كړي چې بېرته به ونه رغول شي، او همدوی به یې خزانه هم راوباسي.

جابر بن عبدالله رضي الله عنه فرمايي: نزدې ده چې عراقيانو ته یې قفيز (یو قفيز ۴۶ كيلو گرامه دی) او درهم رانه شي، مونږ وویل: په څه وجه؟ هغه وویل: د عجميانو له مخې چې منعه به یې كړي، بيا یې وویل: نزدې ده چې شاميانو ته دینار او مُد (یو مد ۸۹ نیم كلو گرامه دی) رانه شي، مونږ وویل: ولې به نه راځي؟ هغه وویل: د روميانو له وجې، بيا لږ خاموش شو، بيا یې وویل: رسول الله صلى الله عليه وسلم

عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [يُبَايِعُ لِرَجُلٍ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ، وَأَوَّلُ مَنْ يَسْتَحِلُّ هَذَا الْبَيْتَ أَهْلُهُ، فَإِذَا اسْتَحْلَوْهُ فَلَا تَسْأَلُ عَنْ هَلَكَةِ الْعَرَبِ ثُمَّ يَجِيءُ الْحَبَشَةُ فَيُخْرِبُونَهُ خَرَابًا لَا يَعْمُرُ بَعْدَهُ، وَهُمْ الَّذِينَ يَسْتَخْرِجُونَ كَنْزَهُ] (مسند ابی داود الطيالسي: ۲۴۹۴).

[۱۶۸] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: [يُوشِكُ أَهْلُ الْعِرَاقِ أَنْ لَا يُجَبَى إِلَيْهِمْ قَفِيزٌ وَلَا دِرْهَمٌ، قُلْنَا: مِنْ أَيْنَ ذَلِكَ؟ قَالَ: مِنْ قَبْلِ الْعَجَمِ، يَمْنَعُونَ ذَلِكَ، ثُمَّ قَالَ: يُوشِكُ أَهْلُ الشَّامِ أَنْ لَا يُجَبَى إِلَيْهِمْ دِينَارٌ وَلَا مُدٌّ، قُلْنَا: مِنْ أَيْنَ ذَلِكَ؟ قَالَ: مِنْ قَبْلِ الرُّومِ، ثُمَّ سَكَتَ هُنَيْئَةً، ثُمَّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ

فرمايلي دي: اخر وخت کي به زما په امت کي داسې خليفه راشي چې مال به په لپو لپو ورکوي او بيخي به يې شماري، ما ابونضره او ابو العلاء ته وويل: تاسو څه وايئ چې دغه سړی عمر بن عبدالعزيز دی؟ هغوی وويل: نا، دا نه دی.

له جابر رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: په اخره زمانه کي به يو خليفه راشي او په خلکو به مال دولت داسې تقسيموي چې شمار به يې نه کوی.

اللّٰهُ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّم: «يَكُونُ فِي آخِرِ أُمَّتِي خَلِيفَةٌ يَحْشِي الْمَالَ حَشِيًّا، لَا يَعُدُّهُ عَدَدًا» قَالَ قُلْتُ لِأَبِي نَضْرَةَ وَأَبِي الْعَلَاءِ: أَتَرَيَانِ أَنَّهُ عُمَرُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ فَقَالَا: لَا [صحيح مسلم: ۲۹۱۳]

[۱۶۹] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ وَجَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَا: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ خَلِيفَةٌ يَقْسِمُ الْمَالَ وَلَا يَعُدُّهُ] (صحيح مسلم: ۲۹۱۴).

د مهدي په باره کي بيان

له ام سلمه رضي الله عنها نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلي دي: د يو خليفه مړينې سره به اختلاف منځ ته راشي، يو سړی به له

[۱۷۰] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى

مدينې څخه مکې ته وتبستي، د مکې
 ميشتوال به پسې راشي، که څه هم د هغه
 به نه وي خوښه خو خلک به يې له کوره
 په زوره راوباسي (امير به يې کړي) د مقام
 ابراهيم او رکن يمانې ترمنځ به ورسره
 بيعت وکړي، له شام څخه به ورپسې
 پوځي ځواک راواستول شي نو د مکې او
 مدينې ترمنځ صحرا په پرې وشکېږي
 (خسف به پرې وشي) کله چې خلک دا
 وويني نو د شام اولياء، د عراق غوره خلک
 به راشي او د رکن او مقام ترمنځ به ورسره
 بيعت وکړي، بيا به له قريشو څخه يو
 سړی راووځي چې ماماگان به يې بنوکلې
 وي، دغه کلبې به د مهدي په ضد جنگي
 لښکر واستوي نو مهدويان به پرې غالب
 شي دغه به د کلبې جنگي لښکروى،
 هغه به بدقسمته وي چې د بنوکلې
 غنيمتونه ترلاسه نه کړي، مهدي به
 غنيمت د خلکو ترمنځ تقسيم کړي او د
 خلکو ترمنځ به په نبوي سنت عمل درامد
 کوي، او په ځمکه کې به اسلام مستقيم او
 کلک ودرېږي، اووه کاله به دغه حالت

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [يَكُونُ
 اخْتِلَافٌ عِنْدَ مَوْتِ خَلِيفَةٍ،
 فَيُخْرِجُ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ
 هَارِبًا إِلَى مَكَّةَ، فَيَأْتِيهِ نَاسٌ مِنْ
 أَهْلِ مَكَّةَ فَيُخْرِجُونَهُ وَهُوَ كَارُهُ،
 فَيَبَايَعُونَهُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ،
 وَيُبْعَثُ إِلَيْهِ بَعْثٌ مِنْ أَهْلِ
 الشَّامِ، فَيُخَسَفُ بِهِمْ بِالْبَيْدَاءِ
 بَيْنَ مَكَّةَ وَالْمَدِينَةِ، فَإِذَا رَأَى
 النَّاسُ ذَلِكَ أَتَاهُ أَبْدَالُ الشَّامِ،
 وَعَصَائِبُ أَهْلِ الْعِرَاقِ، فَيَبَايَعُونَهُ
 بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ، ثُمَّ يَنْشَأُ
 رَجُلٌ مِنْ قُرَيْشٍ أَخُوهُ كَلْبٌ،
 فَيُبْعَثُ إِلَيْهِمْ بَعْثًا، فَيَظْهَرُونَ
 عَلَيْهِمْ، وَذَلِكَ بَعْثُ كَلْبٍ،
 وَالْخَبِيَّةُ لِمَنْ لَمْ يَشْهَدْ غَنِيمَةَ
 كَلْبٍ، فَيَقْسِمُ الْمَالُ، وَيَعْمَلُ فِي
 النَّاسِ بُسْنَةً نَبِيِّهِمْ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَيُلْقِي الْإِسْلَامَ
 بِجِرَانِهِ فِي الْأَرْضِ، فَيَلْبَثُ سَبْعَ

وي، بيا به مهدي وفات شي او خلک به
پرې د جنازې لمونځ وکړي

سَنِينَ، ثُمَّ يَتَوَفَّى وَيُصَلِّي عَلَيْهِ
الْمُسْلِمُونَ [سنن ابی داود:
(۴۲۸۶)

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دی چې رسول الله صلى الله عليه
سلم فرمايي: له شام څخه به جنگي
لښکر راشي او مدينې ته به ننوځي،
جنگيالو سره به يې جنگ وکړي، د
بنځو خيټې به څيري کړي، اميدوارو
بنځو ته به ووايي چې د بدو بچو
ميندې مړې کړئ، کله چې د
ذوالحليفه مقام ميري ته راورسيږي
خسف به پرې وشي، لاندې به يې
باندې او باندې به يې لاندې راگېر نه
کړي، ابوالمهمز وايي: کله چې د حبش
بن دلجه جنگي لښکر راغی مونږ
وويل: مونږ وويل دا خلک به هغوی
وي خو هغوی نه ول.

[۱۷۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ قَالَ: [يَجِيءُ جَيْشٌ مِنْ
قَبْلِ الشَّامِ حَتَّى يَدْخُلَ الْمَدِينَةَ
فَيَقْتُلُونَ الْمُقَاتِلَةَ، وَيَبْقِرُونَ
بُطُونَ النَّسَاءِ، وَيَقُولُونَ لِلْحُبْلَى
فِي الْبَطْنِ: اقْتُلُوا صُبَابَةَ السُّوءِ،
فَإِذَا عَلَوْا الْبَيْدَاءَ مِنْ ذِي
الْحُلَيْفَةِ خُسِفَ بِهِمْ، فَلَا يُدْرِكُ
أَسْفَلُهُمْ أَعْلَاهُمْ، وَلَا أَعْلَاهُمْ
أَسْفَلَهُمْ ". قَالَ أَبُو الْمُهَزَّمِ: فَلَمَّا
جَاءَ جَيْشُ حَبِيشِ بْنِ دُلْجَةَ
قُلْنَا: هُمْ، فَلَمْ يَكُونُوا هُمْ]
تاريخ المدينة لابن شبة: ۱/
(۲۷۹، ۳۰۹، حديث شمېر: ۵۸۰)

عبيدالله بن القبطية وايي: حارث بن ابی
ربيعه او عبدالله بن صفوان او زه ام
سلمه رضي الله عنها ته ورغلو، هغوی

[۱۷۲] عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ
الْقُبْطِيَّةِ، قَالَ: دَخَلَ الْحَارِثُ بْنُ

دواړو ورځخه د هغه لښکر اړوند وپوښتل چې خسف به پرې کيږي، هېره دې نه وي چې مونږ د عبدالله بن زبیر د واک په مهال ورغلي ول، هغې وویل: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: په بیت الله پورې به یو پناه غوښتونکی پناه ونیسي، یو جنگي لښکر به پسې راروان وي خو چې بیداء (دمکې او مدينې ترمنځ سیمه ده) ته راورسيږي ځمکه به پرې ښکته لاړه شي، ما وویل: د الله رسوله! که څوک پرې راضي نه وي؟ هغه وویل: هغه به هم ورسره خسف ونیسي خو د قیامت په ورځ به په خپل نیت راپورته کيږي، ابوجعفر وايي: له دې څخه د مدينې بیداء مراد ده .

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: زما په امت کې به مهدي راځي، که ډېر وروسته شي نو اووه پيړۍ ورنه نهه پيړۍ وروسته به

أَبِي رِبِيعَةَ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ صَفْوَانَ وَأَنَا مَعَهُمَا، عَلَى أُمَّ سَلَمَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ، فَسَأَلَاهَا عَنِ الْجَيْشِ الَّذِي يُخَسَفُ بِهِ، وَكَانَ ذَلِكَ فِي أَيَّامِ ابْنِ الزُّبَيْرِ، فَقَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَعُودُ عَائِذُ بِالْبَيْتِ، فَيَبْعَثُ إِلَيْهِ بَعْثٌ، فَإِذَا كَانُوا بَيِّدَاءَ مِنَ الْأَرْضِ خُسِفَ بِهِمْ» فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَكَيْفَ بَيْنَ كَانَ كَارِهَا؟ قَالَ: «يُخَسَفُ بِهِ مَعَهُمْ، وَلَكِنَّهُ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى نَيْتِهِ وَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ: هِيَ بَيِّدَاءُ الْمَدِينَةِ»

صحیح مسلم: (۲۸۸۲)

[۱۷۳] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [يَكُونُ فِي أُمَّتِي الْمَهْدِيُّ إِنْ قُصِرَ فَسَبْعٌ، وَإِلَّا فَتِسْعٌ، فَتَنْعَمُ فِيهِ

راشي، دغه مهال به زما په امت په بنو نعمتونو کې وي چې مخکې به پرې دغسې نعمتونه نه وي شوي، خوراک به کوي خو ذخيراندوزي به نه کوي، مال به هم ډېر زيات وي، يو سړی به ورته ووايي: ای مهدي ما ته مال راکړه، هغه به ورته ووايي: واخله.

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: مهدي به زما له کورنۍ څخه وي، غټ تندۍ او (بنايسته) اوږده پوزه به یې وي، ځمکه به له عدل څخه داسې ډکه کړي لکه د ظلم او ستم نه چې څنگه ډکه ده، تر اووه کالو پورې به واک او اختیار لري.

له عبدالله بن مسعود رضي الله عنه نه روایت دی چې نبي صلی الله علیه وسلم فرمایي: که د دنیا ورځ پاتې شي نو الله به یې دومره اوږده کړي چې زما له کورنۍ څخه به راووباسي، نوم

أَمَّتِي نِعْمَةً، لَمْ يَنْعَمُوا مِثْلَهَا قَطُّ، تُؤْتِي أَكْلَهَا وَلَا تَدْخِرُ مِنْهُمْ شَيْئًا، وَالْمَالُ يَوْمَئِذٍ كُدُوسٌ، فَيَقُومُ الرَّجُلُ، فَيَقُولُ: يَا مَهْدِي أَعْطِنِي، فَيَقُولُ خُذْ [(سنن ابن ماجه: ۴۰۸۳، جامع الترمذي: ۲۲۳۲)

[۱۷۴] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [الْمَهْدِيُّ مِنِّي، أَجَلَى الْجَبَهَةِ، أَقْنَى الْأَنْفِ، يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا، كَمَا مِلْتُ جَوْرًا وَظُلْمًا، يَمْلِكُ سَبْعَ سِنِينَ] (جامع الترمذي: ۲۲۳۲، سنن ابی داود: ۴۲۸۵، سنن ابن ماجه: ۴۰۸۳).

[۱۷۵] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ - قَالَ زَائِدَةٌ فِي حَدِيثِهِ: «لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ، حَتَّى يَبْعَثَ

به یی زما د نوم په خبر او د پلار نوم
به یی زما د پلار دنوم په خبر وي.

اللَّهُ فِيهِ رَجُلًا مِّنِّي - أَوْ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي
- يُوَاطِئُ اسْمُهُ اسْمِي، وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمُ
أَبِي [جامع الترمذي: ۲۲۳۱، سنن
ابي داود: ۴۲۸۲]

له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه
روایت دی چې مونږ وډار شولو چې له
نبي کریم صلی الله علیه وسلم نه
وروسته نادودې راپورته نه شي مونږ
ورڅخه وپوښتل هغه وویل: زما په
امت کې به مهدي راووخې، پنځه یا
اووه او یا نهه به ژوندی وي - شک
زید کړی دی - مونږ وویل: پنځه یا
اووه او یا نهه څه شی؟ هغه وویل:
کلونه، یو سړی به راشي او ورته به
ووايي چې ای مهدي ماته دومره دومره
راکړه، نو په څادر کې به ورته دومره
شتمني په لپو واچوي چې هغه ورلی
شي.

[۱۷۶] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: خَشِينَا أَنْ
يَكُونَ بَعْدَ نَبِينَا حَدَثٌ فَسَأَلْنَا
نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَقَالَ: إِنَّ فِي أُمَّتِي الْمُهْدِيَّ
يَخْرُجُ يَعِيشُ خَمْسًا أَوْ سَبْعًا أَوْ
تِسْعًا، زَيْدُ الشَّائِءِ، قَالَ: قُلْنَا:
وَمَا ذَاكَ؟ قَالَ: سِنِينَ قَالَ:
فَيَجِيءُ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَيَقُولُ: يَا
مُهْدِيَّ أَعْطِنِي أَعْطِنِي قَالَ:
فَيَحْثِي لَهُ فِي تَوْبِهِ مَا اسْتَطَاعَ
أَنْ يَحْمِلَهُ [جامع الترمذي:
۲۲۳۲، سنن ابن ماجه: ۴۰۸۳]

له انس بن مالک رضي الله عنه نه
روایت دی چې رسول الله صلی الله
عليه وسلم فرمايي: دين به لا پسې

[۱۷۷] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: لَا

يَزِدَادُ الْأَمْرُ إِلَّا شِدَّةً، وَلَا الدُّنْيَا إِلَّا إِدْبَارًا، وَلَا النَّاسُ إِلَّا شُحًّا، وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا عَلَى شِرَارِ النَّاسِ، وَلَا الْمَهْدِيُّ إِلَّا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ [سنن ابن ماجه: ٤٠٣٩] الحديث ضعيف جدا

سخت شي، او دنيا لا پسي په شا روانه ده، او خلک به لا پسي بخيلان کيږي، او قيامت ورځ به له بدبختو پرته په بل چا نه راځي، او مهدي عيسى ابن مريم دى. دا حديث بيخي ضعيف دى.

مسيح بن مريم او مسيح الدجال

[١٧٨] عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [وَأَرَانِي اللَّيْلَةَ عِنْدَ الْكَعْبَةِ فِي الْمَنَامِ، فَإِذَا رَجُلٌ آدَمُ، كَأَحْسَنِ مَا يُرَى مِنْ آدَمِ الرَّجَالِ تَضْرِبُ لِمَتِّهِ بَيْنَ مَنْكِبَيْهِ، رَجُلٌ الشَّعْرُ يَقْطُرُ رَأْسُهُ مَاءً، وَاضِعًا يَدَيْهِ عَلَى مَنْكِبَيْ رَجُلَيْنِ وَهُوَ يَطُوفُ بِالْبَيْتِ، فَقُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ فَقَالُوا: هَذَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ،

له ابن عمر رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: او د کعبې ترڅنگ راته په خوب کې وښودل شول چې په غنم رنگو کې ډېر ښايسته غنم رنگى يو سړى وي، د ولو ترمخ يې لونگى وهلې وه، سړيې کمنځ کړى وي او اوبه ترې څاڅي، د دوو سړيو په اوږو يې لاسونه ايښي وي او له کعبې څخه طواف کوي، ما وويل: دا څوک دى؟ هغوى ووايي: دا مسيح بن مريم دى،

بیا مې بل سړی ورڅخه وروسته ولید،
 کورې وړی وینستان یې وي او بیخي
 ابن قطن په شان وي، د دوو سړیو په
 اوږو یې لاسونه ایښي وي او له کعبې
 طواف کوي، زه ووايم: دا څوک دی؟
 هغوی ووايي: دا مسیح دجال دی.

ثُمَّ رَأَيْتُ رَجُلًا وَرَاءَهُ جَعْدًا قَطَطًا
 أَغْوَرَ الْعَيْنِ الْيُمْنَى، كَأَشْبَهُ مَنْ
 رَأَيْتُ بِابْنِ قُطَيْنٍ، وَأَضْعَا يَدَيْهِ
 عَلَى مَنْكَبَيْ رَجُلٍ يَطُوفُ
 بِالْبَيْتِ، فَقُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ قَالُوا:
 الْمَسِيحُ الدَّجَالُ [صحيح
 البخاري: ۳۴۴۰، صحيح مسلم:
 (۱۶۹).

د دجال بیان

WWW.LARHKUD.COM

له ابن عباس رضي الله عنه نه روايت
دى چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم د دجال ياداشت وکړ او وويل:
دجال په سترگه شپړا، لنډ پند، تک
سپين دى، سړيې د جاح ونې په شان
دى، د عبدالعزيز بن قطن سره ډېر
مشابېت لري، ناپوهه خلک پرې به
هلاک شي خو تاسو په دې وپوهېږئ
چې الله په سترگو معيوب نه دى.

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت
دى چې رسول الله صلى الله عليه
وسلم فرمايي: تاسو ته په داسې حالت
کې راووتم چې ليله القدر او مسيح
الضلالة راته بنودل شوي وو، په
مسجد کې د دوو کسانو جنگ شونو
زه يې د خلاصون لپاره لارم نورانه
بېرته هېر شول، خو بيان به يې درته
وکړم، ليله القدر خود رمضان په
اخرنيو طاقت ورځو کې ولټوي، او
مسيح الضلالته په سترگه شپړا دى،

[۱۷۹] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، عَنِ
النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: «إِنَّ الدَّجَالَ أَعْوَرُ، جَعْدٌ،
هَجَانٌ، أَقْمَرُ، كَانَ رَأْسُهُ غُصْنَةً
شَجَرَةٍ، أَشْبَهُ النَّاسِ بِعَبْدِ الْعَزَى
بْنِ قَطْنٍ، فَإِذَا هَلَكَ الْهَلَكُ فَإِنَّهُ
أَعْوَرُ، وَإِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِأَعْوَرٍ »
مصنف ابن ۲۸۵۲ بي شيبه:
(مسند احمد: ۳۷۴۷۰)

[۱۸۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ
النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: [خَرَجْتُ إِلَيْكُمْ وَقَدْ بَيَّنْتُ
لِي لَيْلَةُ الْقَدْرِ وَمَسِيحُ الضَّلَالَةِ،
فَكَانَ تَلَاخَى بَيْنَ رَجُلَيْنِ فِي
الْمَسْجِدِ، فَذَهَبْتُ لِأُحْجِزَ
بَيْنَهُمَا، فَأَنْسَيْتُهُمَا، وَسَاشَدُّو لَكُمْ
مِنْهُمَا شَدْوًا، أَمَّا لَيْلَةُ الْقَدْرِ
فَالْتَمِسُوهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ
فِي وَتَرٍ، وَأَمَّا مَسِيحُ الضَّلَالَةِ
فَإِنَّهُ أَعْوَرُ الْعَيْنِ، أَجْلَى الْجَبْهَةِ،

په تندي وېښتان نه لري، سینه کې غټه ده او پلنه مری لري او یو طرف ته مایلې ده، بیخي د قطن بن عبدالعزی سره مشابه دی، یو سړي ورته وویل: ایا ما ته څه تکلیف رسولی شي؟ هغه وویل: نا، ته مسلمان او هغه کافر دی.

ابوبکر رضي الله عنه وايي چې مونږ ته رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: د جال به له مشرق نه د خراسان په نوم ځای نه راووځي، داسې خلک به ورپسې وي چې پوزې به يې د ټکیدلي ډال په شان وي.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم غلام سفینه وايي: مونږ ته رسول الله صلى الله عليه وسلم خطبه راکړه وویل: زما مخکې هېڅ پېغمبر نه دی تېر شوی مگر خپل امت يې له دجال څخه ډارولی دی، هغه په کینه سترګه شپړا دی، او په بنی سترګه يې د قوي

عَرِيضُ النَّحْرِ، فِيهِ اَنْدِقَاءٌ، مِثْلُ قَطْنِ بْنِ عَبْدِ الْعُزَّى فَقَالَ الرَّجُلُ: يَضُرُّنِي يَا رَسُولَ اللَّهِ شَبَّهُهُ؟، فَقَالَ: لَا، اَنْتَ مُسْلِمٌ، وَهُوَ كَافِرٌ [مسند ابی داود الطيالسي: ۲۶۵۵].

[۱۸۱] عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ، قَالَ: حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ [أَنَّ الدَّجَالَ يَخْرُجُ مِنْ أَرْضِ بِالْمَشْرِقِ يُقَالُ لَهَا خُرَّاسَانُ يَتَّبِعُهُ أَقْوَامٌ كَأَنَّ وُجُوهُهُمْ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ] (مسند احمد: ۱۲، سنن ابن ماجه: ۴۰۷۲، جامع الترمذي: ۲۲۳۷)

[۱۸۲] عَنْ سَفِينَةَ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "أَلَا إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ نَبِيٌّ قَبْلِي إِلَّا حَذَرُ الدَّجَالِ أُمَّتُهُ، وَهُوَ أَعْوَرُ عَيْنِهِ الْيُسْرَى، بَعَيْنِهِ الْيُمْنَى ظُفْرُهُ

پرده پرته ده، او د سترگو ترمخ یې کافر لیکل شوي دي.

له عبادۀ بن صامت رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: ما د دجال باره کې تاسو ته دومره معلومات درکړل چې پرتاسويې له التباس څخه وډارېدم، مسیح دجال لنډېږي، گړنډې، کوړې وړې وېښتانو والا، شپړا دی او په سترگه څه نه ویني، نه یې سترگه پوره بقیه راوتې ده او نه بیخي ورکه ده، که التباس درباندي راشي نو پوهه شی چې ستاسو رب وړوند نه دی.

له سمره بن جندب رضي الله عنه نه روایت دی چې نبی صلى الله عليه وسلم د دجال یاداشت وکړ چې هغه کله هم راووخې نو اټکلوي به چې گنې دا الله دی، که څوک پرې ایمان ولري، په دعوه کې یې تصدیق کړي او

غَلِيظَةً، مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ كَافِرٌ] (مسند احمد: ۲۱۹۴۹)

[۱۸۳] عَنْ عِبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنِّي قَدْ حَدَّثْتُكُمْ عَنِ الدَّجَالِ حَتَّى خَشِيتُ أَنْ لَا تَعْقِلُوا، إِنَّ مَسِيحَ الدَّجَالِ رَجُلٌ قَصِيرٌ، أَفْحَجٌ، جَعْدٌ، أَعْوَرٌ مَطْمُوسُ الْعَيْنِ، لَيْسَ بِنَاتِيَّةٍ، وَلَا حَجَرَاءَ، فَإِنْ أُلْبِسَ عَلَيْكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ] (سنن ابی داود: ۴۳۲۰) صحیح

الباني

[۱۸۴] عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَذَكَرَ الدَّجَالَ : [وَأَنَّهُ مَتَى يَخْرُجُ يَزْعُمُ أَنَّهُ اللَّهُ، فَمَنْ آمَنَ بِهِ وَصَدَّقَهُ وَاتَّبَعَهُ، لَمْ يَنْفَعْهُ صَالِحٌ مِنْ

پیروکاری یې وکړې، نو مخکني نېک
علمونه به ورته گټه ونه رسوي، او
څوک چې پرې کفر وکړي او
دروغجن ورته ووايي نو هغه ته به یې
سابقه بد علمونه زیان ونه رسوي،
هغه به ډېر زړه پوله ځمکه راڅرگند
شي خو حرم او بیت المقدس ته به نه
شي تللی، خو بیت المقدس کې به
مسلمانان محاصره کړي.

ترمذي دنواس بن سمعان رضي الله
عنه په حديث کې د ياجوج او ماجوج
له ذکر سره زيات کړي دي: مسلمانان
به يې له ليندو او غشو او چانتيو
څخه اووه کاله اورونه بل کړي.

حذيفه رضي الله عنه وايي: د نبي
صلى الله عليه وسلم په مجلس کې
د دجال ذکر وشو نو هغه وويل: د
دجال له فتني زه ستاسو ترمنځ فتني
باندي ډېر ډارېرم، هېڅ وره او غټه

عَمَلِهِ سَلَفَ، وَمَنْ كَفَرَ بِهِ
وَكَذَّبَهُ لَمْ يُعَاقَبْ بِشَيْءٍ مِنْ
عَمَلِهِ، وَقَالَ حَسَنُ الْأَشْيَبِ:
بِسَيِّئٍ مِنْ عَمَلِهِ سَلَفَ، وَإِنَّهُ
سَيَظْهَرُ، أَوْ قَالَ: سَوْفَ يَظْهَرُ،
عَلَى الْأَرْضِ كُلِّهَا، إِلَّا الْحَرَمَ،
وَبَيْتَ الْمَقْدِسِ، وَإِنَّهُ يَخْصُرُ
الْمُؤْمِنِينَ فِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ [
(مسند احمد: ۴۰۱۷۸).

[۱۸۵] وَزَادَ التِّرْمِذِيُّ فِي حَدِيثِ
النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ عِنْدَ ذِكْرِ
يَاجُوجَ وَمَاجُوجَ: [وَيَسْتَوْقِدُ
الْمُسْلِمُونَ مِنْ قِسِيِّهِمْ وَنَشَابِهِمْ
وَجَعَابِهِمْ سَبْعَ سِنِينَ] (جامع
الترمذي: ۲۲۴۰)

[۱۸۶] عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
قَالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذُكِرَ الدَّجَالُ، فَقَالَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
[لَفِتْنَتُهُ بَعْضُكُمْ أَخَوْفُ عِنْدِي مِنْ

فتنه نشته مگرد دجال فتنې ته
لاندې راځي، که څوک له دغو فتنو
خه نجات ومومي نو له دجال فتنې
خه به هم نجات ومومي، الله پاک
هېڅ مسلمان ته ستړې نه جوړوي، د
دجال سترگو ترمنځ کافر لیکل شوي

دي

له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت دی
چې رسول الله صلى الله عليه وسلم د
ياجوج ماجوج ديوال باره کې فرمايي: هر
ورځ يې کندي، کله چې يې نړولوته
نزدې شي مشري ووايي: واپس شی نور
به سبا ونړی، نو الله پاک يې له مخکې
خه سباله لا پسې مضبوط کړي، کله
چې ورته بيا نزدې شي او الله يې
پرخلکو د راويستلو اراده کړي وي مشر
به يې ورته ووايي: واپس شی نور به ان
شاء الله سبا ونړی، نو ان شاء الله به
وايي، دوی به لاړ شي په سبا چې کله
راشي نو هومره به پاتې وي چې خومره
يې نړولی وي نو مزيد به يې ونړوي، پر

فِتْنَةِ الدَّجَالِ لَيْسَ مِنْ فِتْنَةٍ صَغِيرَةٍ،
وَلَا كَبِيرَةٍ إِلَّا تَضَعُ لِفِتْنَةِ الدَّجَالِ
فَمَنْ نَجَا مِنْ فِتْنَةٍ مَا قَبْلَهَا نَجَا
مِنْهَا، وَاللَّهُ لَا يَضُرُّ مُسْلِمًا، مَكْتُوبٌ
بَيْنَ عَيْنَيْهِ كَافِرٌ [(مسند البزار:
۴۸۰۷)

[۱۸۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ فِي السَّدِّ قَالَ: [يَخْرِقُونَهُ كُلُّ
يَوْمٍ، حَتَّى إِذَا كَادُوا يَخْرِقُونَهُ قَالَ
الَّذِي عَلَيْهِمْ: ارْجِعُوا فَسْتَخْرِقُونَهُ
غَدًا، فَيُعِيدُهُ اللَّهُ كَأَشَدَّ مَا كَانَ،
حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَدَّتْهُمْ وَأَرَادَ اللَّهُ أَنْ
يَبْعَثَهُمْ عَلَى النَّاسِ. قَالَ الَّذِي
عَلَيْهِمْ: ارْجِعُوا فَسْتَخْرِقُونَهُ غَدًا إِنْ
شَاءَ اللَّهُ وَاسْتَشْنَى، قَالَ: فَيَرْجِعُونَ
فَيَجِدُونَهُ كَهَيْئَتِهِ حِينَ تَرَكَوْهُ
فَيَخْرِقُونَهُ، فَيَخْرُجُونَ عَلَى النَّاسِ،
فَيَسْتَقُونَ الْمَيَاةَ، وَيَفِرُّ النَّاسُ مِنْهُمْ،

خلکو به یاجوج ماجوج راووځي، اوبه
وځنبي او خلک به ترې وتښتي، اسمان
ته به غشي وولي بېرته به په وینو تک
سره راولویري، دوی به ووايي: د ځمکې
والا و ته مو شکست ورکړ او په زوره جبر
مو د اسمان والا و ته هم شکست ورکړ،
نو الله پاک به یې په خټونو کې چینجي
پېدا کړي نو هلاک به شي، په هغه ذات
مې دې قسم وي چې د محمد نفس یې
په لاس کې دی د ځمکې حیوانات به یې
په غوښو باندي چاغ او واړدې به
ونيسي.

فَيَرْمُونَ بِسِهَامِهِمْ فِي السَّمَاءِ فَتَرْجَعُ
مُخَضَّبَةً بِالْدمَاءِ، فَيَقُولُونَ: قَهَرْنَا
مَنْ فِي الْأَرْضِ وَعَلَوْنَا مَنْ فِي
السَّمَاءِ، قَسْوَةً وَعُلُوًّا، فَيَبْعَثُ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ نَعْفًا فِي أَقْفَائِهِمْ فَيَهْلِكُونَ،
فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ إِنَّ دَوَابَّ
الْأَرْضِ تَسْمَنُ وَتَبْطِرُ وَتَشْكُرُ شُكْرًا
مِنْ لُحُومِهِمْ [جامع الترمذي:
۳۱۵۳، سنن ابن ماجه: ۴۰۸۰]

د (دایې) متعلق تفصیلي بیان

WWW.LARHKUD.COM

له عبدالله له خپل پلار بریده رضي الله عنه نه روایت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم زه د مکې لنډې مېرې ته بوتلم، وچه کړسه ځمکه چې شاوخوا يې شگې پرتې وي نور رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: حيوان به له دې ځای څخه راوځي نو ددغه ځای اندازه يوه لويشت اوږده اوڅه کم لويشت پلنه وه، ما دوه کاله وروسته بيا حج وکړ نو د هغه امسا يې راته پکې راوبنوده چې زما د امسا په دومره دومره اندازه کې وه.

[۱۸۸] عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: ذَهَبَ بِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِلَى مَوْضِعٍ بِالْبَادِيَةِ قَرِيبٍ مِنْ مَكَّةَ، فَإِذَا أَرْضٌ يَابِسَةٌ حَوْلَهَا رَمْلٌ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [تَخْرُجُ الدَّابَّةُ مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ، فَإِذَا فُتِرَ فِي شَبْرٍ] قَالَ ابْنُ بُرَيْدَةَ: فَحَجَجْتُ بَعْدَ ذَلِكَ بِسِنِينَ، فَأَرَانَا عَصَا لَهُ فَإِذَا هُوَ بِعَصَايَ، هَذِهِ هَكَذَا، وَهَكَذَا] (سنن ابن ماجه: ۴۰۶۷، مسند احمد: ۲۳۰۲۳)

ضعيف/ الباني

له ابوهريره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: دابه (حيوان) به راووځي او د سليمان عليه السلام گوتنه او د موسى عليه السلام امسا به ورسره وي، د موسى عليه السلام

[۱۸۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [تَخْرُجُ الدَّابَّةُ وَمَعَهَا خَاتَمُ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ، وَعَصَا مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ، عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، فَتَجْلُو وَجْهَ

په امسا به د مومن مخ روښانوي، په
گوتمه باندې د کافر په پوزه نښه ږدي،
تر دې په اوبو باندې خلک راغونډ
شي او یو بل ته به د (دا کافر دی، دا
مسلمان دی) خبرې کوي.

ابن زبیر وایي چې د مذکوره دابي سره
يې د غويي، سترگې يې دخنزير،
غوږونه يې د فيل، ښکرونه يې د
غرځني سیرلي، خټ يې د شترمرغ،
سینه يې د زمري، او رنگ يې د پرانگ،
او تشي يې د پېشو، او لکۍ يې د
گډې، او خپې يې د اوبښ دي، هر بند
يې له بل دولس گزه (ځنگله) لري
دی، په داسې حالت کې به راووځي
چې د موسی علیه السلام امسا او د
سلیمان علیه السلام گوتمه به ورسره
وي، هېڅ مومن به پرې نه ږدي مگر په
مخ به ورته د موسی علیه السلام په

الْمُؤْمِنِ بِالْعَصَا، وَتَخْطُمُ أَنْفَ
الْكَافِرِ بِالْخَاتِمِ، حَتَّى أَنْ أَهْلَ
الْحِوَاءِ لِيَجْتَمِعُونَ، فَيَقُولُ: هَذَا
يَا مُؤْمِنُ وَيَقُولُ هَذَا: يَا كَافِرُ]
جامع الترمذي: ۳۱۸۷، سنن
ابن ماجه: ۴۰۶۶) ضعیف

الباني

[۱۹۰] عَنْ ابْنِ الزُّبَيْرِ أَنَّهُ
وَصَفَ الدَّابَّةَ فَقَالَ: رَأْسُهَا رَأْسُ
ثَوْرٍ، وَعَيْنُهَا عَيْنُ خِنْزِيرٍ، وَأُذُنُهَا
أُذُنُ فِيلٍ، وَقَرْنُهَا قَرْنُ أَيْلٍ،
وَعُنُقُهَا عُنُقُ نَعَامَةٍ، وَصَدْرُهَا
صَدْرُ أَسَدٍ، وَلَوْنُهَا لَوْنُ نَمْرٍ،
وَخَاصِرَتُهَا خَاصِرَةٌ هَرٍّ، وَذَنَبُهَا
ذَنَبُ كَبْشٍ، وَقَوَائِمُهَا قَوَائِمُ
بَعِيرٍ، بَيْنَ كُلِّ مَفْصَلَيْنِ اثْنَا
عَشَرَ ذِرَاعًا، تَخْرُجُ مَعَهَا عَصَا
مُوسَى، وَخَاتَمُ سُلَيْمَانَ، فَلَا
يَبْقَى مُؤْمِنٌ إِلَّا نَكَتَتْ فِي وَجْهِهِ
بِعَصَا مُوسَى نُكْتَةً يَبْضَاءَ،

فَتَفْشُوْا تِلْكَ النُّكْتَةَ حَتَّى يَبْيَضَّ
لَهَا وَجْهُهُ، وَلَا يَبْقَى كَافِرٌ إِلَّا
نَكَتَتْ فِي وَجْهِهِ نُكْتَةً سَوْدَاءَ
بَخَاتَمِ سُلَيْمَانَ، فَتَفْشُوْا تِلْكَ
النُّكْتَةَ حَتَّى يَسُوْدَ لَهَا وَجْهُهُ،
حَتَّى إِنَّ النَّاسَ يَتَّبَاعُونَ فِي
الْأَسْوَاقِ: بِكُمْ دَا يَا مُؤْمِنُ، بِكُمْ
دَا يَا كَافِرٍ؟ وَحَتَّى إِنَّ أَهْلَ
الْبَيْتِ يَجْلِسُونَ عَلَى مَائِدَتِهِمْ،
فَيَعْرِفُونَ مُؤْمِنَهُمْ مِنْ كَافِرِهِمْ،
ثُمَّ يَقُولُ لَهُمُ الدَّابَّةُ: يَا فُلَانُ،
أَبْشِرْ، أَنْتَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَيَا
فُلَانُ، أَنْتَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ. فَذَلِكَ
قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: {وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ
عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنْ
الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا
بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ} (تفسير
البغوي: ۳ / ۵۱۶، تفسير ابن
كثير: ۶ / ۲۱۴).

[۱۹۱] عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ

امسا نقطه کیردی، دغه نقطه دومره
غته شی چی مخ یی تک سپین شی او
هېخ کافر به پاتی نه شی مگر د سلیمان
علیه السلام په گوتمه به ورته په مخ
نبه کیردی، دغه نبه به یی په ټول مخ
خوره شی او مخ به یی تک تور شی، تر
دې خلک به په بازار کې په دې خبره
نرخ کوي چې مومنه دا په خودی او
کافره دا په خودی؟ په یو کور کې به په
دسارخوان کورني غړي ناست وي او
مومن او کافر به پکې پېژني، بیا به
ورته دغه دابه وایي فلانیه! مبارک دې
شه ته جنتي یی او فلانیه! ته دوزخي
یی، دا د الله د دې قول معنا دی چې
[او کله چې په دوی (د عذاب) خبره
ثابته شی (او قیامت رانژدې شی، نو)
مونږ به دوی ته له ځمکې نه یوه دابه
(ژوندی خوځنده) راوباسو، چې له
دوی سره به خبرې کوي، چې بېشکه
خلکو به زمونږ په ایتونو یقین نه کاوه]
له حذیفه رضي الله عنه نه روایت

عَنْهُ قَالَ : ذَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الدَّابَّةَ فَقَالَ : [لَهَا ثَلَاثُ خَرَاجَاتٍ مِنَ الدَّهْرِ فَتَخْرُجُ فِي أَقْصَى الْبَادِيَةِ وَلَا يَدْخُلُ ذِكْرُهَا الْقَرْيَةَ يَعْنِي مَكَّةَ ثُمَّ تَكْمُنُ زَمَانًا طَوِيلًا ، ثُمَّ تَخْرُجُ خَرْجَةً أُخْرَى دُونَ ذَلِكَ فَيَعْلُو ذِكْرُهَا فِي أَهْلِ الْبَادِيَةِ وَيَدْخُلُ ذِكْرُهَا الْقَرْيَةَ » يَعْنِي مَكَّةَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " ثُمَّ يَبْنِمَا النَّاسُ فِي أَعْظَمِ الْمَسَاجِدِ عَلَى اللَّهِ حُرْمَةً خَيْرِهَا وَأَكْرَمُهَا الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ لَمْ يَرُعْهُمْ إِلَّا وَهِيَ تَرْغُو بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ تَنْفُضُ عَنْ رَأْسِهَا التُّرَابَ فَارْفَضَ النَّاسُ مَعَهَا شَتَّى وَمَعًا ، وَتَبَتَ عَصَابَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَعَرَفُوا أَنَّهُمْ لَنْ يُعْجِزُوا اللَّهَ فَبَدَأَتْ بِهِمْ فَجَلَّتْ وَجُوهُهُمْ حَتَّى تَجْعَلَهَا كَأَنَّهَا

دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه وخت (دابه) یاده کړه نو وویل: دابه به درې ځل راووځي، په لرې بانډو کې به راووځي خو ترمکې به یې یاد او ذکر راونه رسیږي، بیا به تر ډېره پټه وي بیا مکې ته لږه نزدې راووځي په بانډو او په مکه کې به یې ذکر خپور شي، رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: بیا به خلک په داسې غټ مسجد کې وي چې د الله په وړاندې حرمت لري، چې غوره او ښه یې مسجد حرام دی، دوی به نه ډاروي خو د مقام او رکن ترمنځ به اوازونه کوي او له سر څخه به خاورې شیندي، خلک به جلا شي، څه به له دابې سره او څه به ځانله، خو مومنان به په خپل درېځ کلک ودریږي او پوهه به شي چې دوی الله پاک نه شي عاجزه کولی، له دوی څخه به پېل واچوي او مخونه به یې دومره

سپين کړي لکه وړانگين ستوری،
 بېرته به لاړه شي، نه به يې څوک
 راوښولی شي او نه به ترې څوک
 تښتېدلی شي، ترې چې یو سړی به
 ترې په لمونځ پورې یوسي خودا به يې
 تر شا راشي او ورته به ووايي: ای
 فلانکی! ایا ته اوس لمونځ کوې؟ هغه
 به ورته مخ راوگرځوي په مخ به ورته
 نښه وکړي او بیا به لاړه شي، خلک به
 په مالونو (تجارتونو) کې سره شریک
 وي او ښارونو کې به سره گډوډ وي،
 مومن به له کافر څخه پېژندلی شي،
 مومن به کافر ته وایي: ای کافر زما
 حق راکړه، او کافر به وایي: ای مومنه
 زما حق راکړه.

عطیه عوفي له ابن عمر نه نقلوي چې
 دابه به په کعبه کې له چاو څخه
 راوځي، درې ورځې به داس په مزل
 تېزه راووځي خو بیا به یې یوه حصه
 هم نه وي راوټي.

الْكُوكَبُ الدَّرِّيُّ وَوَلَّتْ فِي
 الْأَرْضِ لَا يُدْرِكُهَا طَالِبٌ وَلَا
 يَنْجُو مِنْهَا هَارِبٌ حَتَّىٰ إِنَّ الرَّجُلَ
 لَيَتَعَوَّذُ مِنْهَا بِالصَّلَاةِ فَتَأْتِيهِ مِنْ
 خَلْفِهِ فَتَقُولُ يَا فُلَانُ، الْآنَ
 تَصَلِّيَ فَيَقْبَلُ عَلَيْهَا فَتَسْمُهُ فِي
 وَجْهِهِ ثُمَّ تَنْطَلِقُ وَيَشْتَرِكُ النَّاسُ
 فِي الْأَمْوَالِ وَيَضْطَجِبُونَ فِي
 الْأَمْصَارِ يُعْرِفُ الْمُؤْمِنُ مِنَ
 الْكَافِرِ حَتَّىٰ إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَقُولُ:
 يَا كَافِرُ اقْضِنِي حَقِّي وَحَتَّىٰ إِنَّ
 الْكَافِرَ يَقُولُ: يَا مُؤْمِنُ اقْضِنِي
 حَقِّي [مسند ابي داود
 الطيالسي: (۱۱۶۵)]

[۱۹۲] عَنْ عَطِيَّةَ الْعُوفِيِّ عَنِ
 ابْنِ عُمَرَ قَالَ تَخْرُجُ الدَّابَّةُ مِنْ
 صَدْعٍ فِي الْكَعْبَةِ كَجَرِي الْفَرَسِ
 ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ لَا يَخْرُجُ ثُلُثُهَا]
 تفسير القرطبي: (۱۳ / ۲۳۷)

عبدالرحمن بن شماسه وايي زه له مسلمه بن مخلد سره وم او عبدالله بن عمرو بن العاص هم ناست و، نو عبدالله رضي الله عنه وويل: قيامت به قائميري مگر د الله په شريستند قوم به قائميري، په جاهلانوکې دوى تر چا بدترين دي، دوى چې له الله هر څه غواړي مگر الله به يې ورکړي، دوى لا ناست و چې عقبه بن عامر رضي الله عنه راغی، مسلمه ورته وويل: ورور ته دې غوږ شه چې څه وايي؟ عقبه وويل: دغه ښه پوهيري خو ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي چې ويل يې: زما له امت څخه به يوه ډله تر هغه له دښمن سره جنگ کوي چې قيامت به راشي او دوى ته به يې مخالفين هېڅ زيان نه شي رسولی، عبدالله وويل: بيا به الله د مسکوپه څېر خوشبودار باد راوالوځوي لکه سپرې چې وربښموته لاس وروړي، هېڅ داسې څوک به پرې

[۱۹۳] عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ شِمَاسَةَ الْمَهْرِيِّ، قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ مَسْلَمَةَ بْنِ مُخَلَّدٍ، وَعِنْدَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ، فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا عَلَى شِرَارِ الْخَلْقِ، هُمْ شَرُّ مَنْ أَهْلِ الْجَاهِلِيَّةِ، لَا يَدْعُونَ اللَّهَ بِشَيْءٍ إِلَّا رَدَّهُ عَلَيْهِمْ، فَبَيْنَمَا هُمْ عَلَى ذَلِكَ أَقْبَلَ عُقْبَةُ بْنُ عَامِرٍ، فَقَالَ لَهُ مَسْلَمَةُ: يَا عُقْبَةُ، اسْمَعْ مَا يَقُولُ عَبْدُ اللَّهِ، فَقَالَ عُقْبَةُ: هُوَ أَغْلَمُ، وَأَمَّا أَنَا فَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «لَا تَزَالُ عَصَابَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى أَمْرِ اللَّهِ، قَاهِرِينَ لِعَدُوِّهِمْ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ، حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ وَهُمْ عَلَى ذَلِكَ»، فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ: أَجَلُ، «ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ رِيحًا كَرِيحِ الْمِسْكِ مَسَّهَا مَسُّ الْحَرِيرِ، فَلَا

نه ږدي چې د داني قدر ايمان هم پکې وي مگر وفات به يې کړي، بيا به شريستد خلک پاتې شي پر هغوی به قيامت قايم شي .

له عمران بن حصين رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: زما له امت څخه به يوه ډله داسې وي چې د حق لپاره به جنگيږي هغه څوک به ورته زيان نه شي رسولی چې دبنمني ورسره لري، تر دې چې اخرنی نفر به يې له دجال سره هم جنگ وکړي. مطرف به ويل: دغه خلک د شام والا دي.

بيهقي له ابن عباس رضي الله عنه نه په صحيح سند سره روايت کوي چې هغه ويلې دي: دنيا اووه ورځې دي او هر ورځ يې زر کاله ده، او رسول الله صلى الله عليه وسلم يې په اخرنې ورځ کې رالېږدول شوی دی، ابوجعفر دې اصل ته صحيح ويلې دي او د قوت لپاره يې ورله نور اثار هم ذکر کړي دي.

تَتَرُكُ نَفْسًا فِي قَلْبِهِ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنَ الْإِيمَانِ إِلَّا قَبَضَتْهُ، ثُمَّ يَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ عَلَيْهِمْ تَقُومُ السَّاعَةُ [صحيح مسلم: ۱۹۲۴].

[۱۹۴] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ عَلَى مَنْ نَاوَأَهُمْ، حَتَّى يُقَاتِلَ آخِرُهُمُ الْمَسِيحَ الدَّجَالَ. وَكَانَ مُطَرَفٌ يَقُولُ: هُمْ أَهْلُ الشَّامِ] (سنن ابی داود: ۲۴۸۴، مسند احمد: ۱۹۹۲۰)

[۱۹۵] قَالَ الْبَيْهَقِيُّ وَرَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ مِنْ طُرُقٍ صَحَّاحٌ أَنَّهُ قَالَ: الدُّنْيَا سَبْعَةُ أَيَّامٍ، كُلُّ يَوْمٍ أَلْفُ سَنَةٍ وَبُعِثَ رَسُولُ اللَّهِ فِي آخِرِهَا، وَصَحَّحَ أَبُو جَعْفَرٍ هَذَا الْأَصْلَ وَعَضَّدَهُ بِآثَارٍ.

سعید بن جبیر وایي: په یقین سره چې دنیا د آخرت له اوونې څخه یوه اونۍ ده .

ابن عباس رضي الله عنه وایي : رسول الله صلى الله عليه وسلم چې کله مدينې ته راغی یهودانو به وېل: دنیا به اووه زره کاله وي، په اور کې به خلکو ته د دنیا په ورځو زر کاله سزا ورکړل کېږي چې د آخرت یوه ورځ جوړېږي، ځکه آخرت اووه ورځې دی بیا به عذاب ختم شي، نو الله پاک یې اړوند دا قول نازل کړ: دوی وایي چې مونږ ته به اور راونه رسیږي مگر معلومې ورځې...

له جابر بن سمره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: دا دین به تل ودان وي، د مسلمانانو یو ډله به پرې تر هغه جنگ کوي چې د قیامت ورځ

[۱۹۶] قَالَ سَعِيدُ بْنُ جُبَيْرٍ: إِنَّمَا الدُّنْيَا جُمُعَةٌ مِنْ جُمُعِ الْآخِرَةِ [الزهد لابن أبي الدنيا: ۱ / ۱۷۲، ذم الدنيا: ۱ / ۱۱۸)

[۱۹۷] عن ابن عباس قال: قدم رسول الله صلى الله عليه وسلم المدينة، ويهود تقول: إنما مدة الدنيا سبعة آلاف سنة، وإنما يعذب الناس في النار بكل ألف سنة من أيام الدنيا، يوما واحدا في النار من أيام الآخرة، فإنما هي سبعة أيام، ثم ينقطع العذاب. فأنزل الله عز وجل في ذلك من قولهم: (لن تمسنا النار) [الآية] (تفسير الطبري: ۸۰ باب، ۲ / ۲۷۸)

[۱۹۸] عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «لَنْ يَبْرَحَ هَذَا الدِّينُ قَائِمًا، يُقَاتِلُ عَلَيْهِ عَصَابَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ» [

صحيح مسلم: ۱۹۲۲، مسند راشي

احمد: ۲۱۰۴۵

[۱۹۹] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ عَلَى مَنْ نَاوَاهُمْ، حَتَّى يُقَاتِلَ آخِرُهُمُ الْمَسِيحُ الدَّجَالُ» (سنن أبي داود: ۲۴۸۴، مسند احمد: ۱۹۹۲۰)

له عمران بن حصين رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې: زما له امت خخه به يوه ډله هميشه لپاره په حق باندي جنگيږي، او پر هغه چا به غالبه وي چې ورسره دښمني کوي، تردې چې اخرنی نفر به يې د دجال سره هم جنگ وکړي.

والله اعلم، وصلى الله على نبينا محمد وعلى اله وصحبه وسلم.